Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

रसवाहिनी

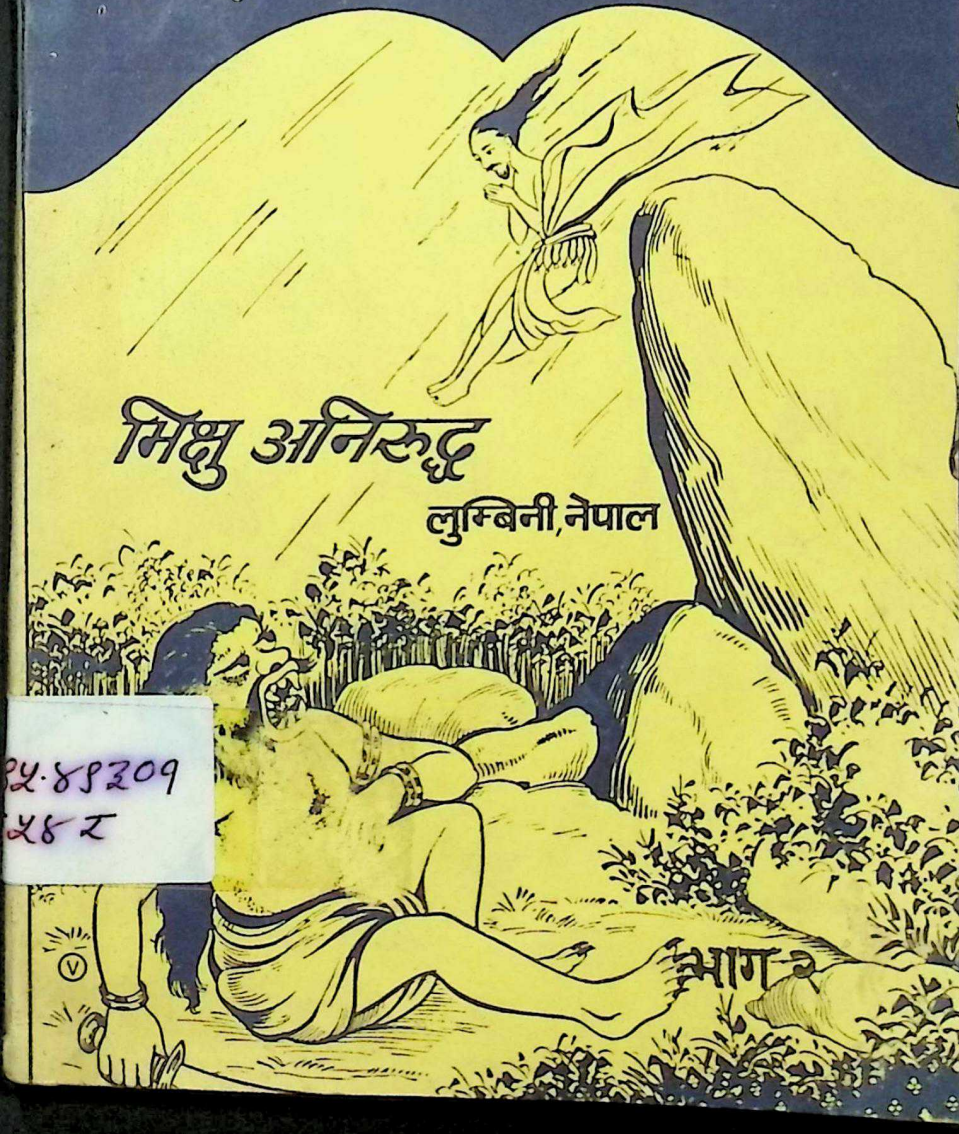

भिक्षु अनिरुद्ध

लुम्बिनी, नेपाल

82.88309
248 र

भाग २

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

श्री

नमोरत्नत्रयाय

रसवाहिनी

(नेपाल भाषा अनुवाद)

भाग २

धम्मकीर्ति रत्नी, धम्मपाणी रत्नी स्मारक, पुस्तकालय
स्थापना २२०१२ ★ स्थापित २०५७ ★ काठमाडौं
92550

अनुवादक

भिक्खु अनिरूद्ध

बुद्ध धर्म संघ
धर्मोदय सभा

भिक्खु अनिरूद्ध

लुम्बिनी

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रकाशक:-

भिक्षु अनिरूद्ध
राजकीय बुद्ध मन्दिर
हु० लुम्बिनी
नेपाल ।

I34.48309
अ 48 I

श्री बुद्ध सम्वत् २५२४
श्री ने. सं. ११००
श्री बि. सं. २०३७
श्री ई. सं. १९८०

प्रथम संस्करण १०००

मूल्य- ७/-

थाकु:-

नेपाल सहकारी प्रेस लि०
ॐबहाल, काठमाडौं,
नेपाल ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रकाशकीय धन्यवाद

थ्व "रसवाहिनी" पुस्तकयागु प्रथम भाग लुम्बिनी वर्ष मानेयागु ई. सं. १९७९ साले प्रकाशित जूगु खः। थ्व सफूया नां यात ल्वेक रस–सवा दु मदु प्रथम भाग २०पु वाखं वोना दोपिं पाठकपिंत अनुभव जुल हे ज्वी। थ्व पुस्तकया द्वितोय भाग प्रकाशित मजूनिगु २०पु वाखं प्रकाशक जुया दोपिं महानुभावपिं सुं न्ह्यचिला मदीगुलि याना अनुवादक हे प्रकाशक जुया प्रकाशित याना च्वन।

प्रूफ स्वयेगु ज्यास आयुष्मान् भिक्षु महानामजुं गाक्कं हे ग्वाहालि याना विज्यागुलि वसपोलयात धन्यवाद मब्युसें च्वने फैमखु। जोरगणेशय् नेपाल सहकारी प्रेसय् थ्यंक वना थाकु मचासे प्रूफ कावनेगु व ब्यू वनेगु याना सहयोग याना ब्यूपिं विद्यार्थी सूर्य वहादुर शाक्य व श्री खड्ग वहादुर उपासकयागु परिश्रम नं जन्मकाछिं लोमंके फैमखु। नेपाल सहकारी प्रेसं नं धार्मिक पुस्तक जूगुलि याना सफू थाःगुया ज्याला फक्को पाःयाना छापे याना विज्याय्गु भाला कया विज्यागुलि वसपोल प्रेस खलः सकलसित नं हार्दिक धन्यवाद विया च्वनागु दु।

— अनुवादक

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विषय सूची

विषय	पौ ल्या
१. लाखे छलेया:ह्मसिया बाखं	१
२. मिथ्यादृष्टिया बाखं	५
३. पिढाया बाखं	१२
४. उत्तर श्रामणेरया बाखं	२२
५. कावीरपट्टनया बाखं	३८
६. खुँ स्याइह्मसिया बाखं	४६
७. श्रद्धा उपासकया बाखं	५३
८. गरीब-दु:खीया बाखं	६३
९ देवपुत्रया बाखं	७१
१०. सोवलि स्थविरया बाखं	८१
११. महासेन जुजुया बाखं	९८
१२. सुवर्णतिलकया बाखं	१०३
१३. कृपण-दरिद्रया बाखं	११७
१४. इन्द्रगुप्त स्थविरयागु बाखं	१२५
१५. शाकमाला पूजायाह्मसिगु बाखं	१३८
१६. मोरिय ब्राह्मणया बाखं	१४६
१७. काय्यागु बाखं	१५४
१८, स्वह्म फुकी कस्तिवञ्जा तय्गु बाखं	१५९
१९. बोधिराज धोताया बाखं	१९१
२०. कुण्डलियागु बाखं	१९९

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नमोतस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

लाखे ह्वलेयाःह्मसिया बाखनस

थ्व छांसनिसेंया आनुपूर्वी कथा

१२५५०

भगवान तथागत परि निर्वाण जुया विज्याय् घुंकुस्यैलि कोशल जुजुया जनपदस जुलसां तुण्ड ग्राम धैगु गां छगू दया च्वन । अन बुद्धदास नां जुया च्वंह्म मनू छह्म "जन्मभर तक जि बुद्धया शरणे वने जिगु शरण बुद्ध हे जुल जितः तरेयाइह्म नं बुद्ध हे जितः रक्षा याइह्म नं बुद्ध हे" धका थुगु प्रकार जन्मकाछि बुद्धया शरणे वंह्म जुया वास याना च्वन । उगु समयस जनपदे च्वंह्म मनू छह्म अन उगुथासे चा चा ह्यु ह्युं व तुण्ड ग्रामस थ्यंका वयाहे छेँ वया वास याना च्वन । व जनपद याह्म मनूया जुलसां शरीरस छह्म यक्ष दुविना सास्ति याना च्वन । उगु समयस व मनू उगु गामे दुहाँ वं वले यक्ष बुद्धदास उपासकया गुण यागु तेजं याना वया छेँ दुहाँ वने मफया वैत तोता गांया पिने न्हेन्हु तक्क व लिहाँ वै धका स्वया पिया च्वं च्वन । अनंलि व जनपद याह्म मनू न्हेन्हु तक्क अन च्वना न्हेन्हु दुखुन्हु थःगु देशे लिहाँ वनेगु इच्छा याना गामं पिहाँ वल । अले वं वैके थोन्हु मछि छ गन वना च्वना धका न्यन । यक्षं भो,

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जि छंगुया लागि थन च्वना पिया च्वनागु थनि न्हेन्हु दत धका धाल। अनंलि वं 'छं जिनाप छु ज्यादु जि छंत छु बीमाल" धका न्यन अले यक्ष भो, जि नये पित्याना च्वन जित जा माला च्वन। धका धाय्व वं थथे जूसा छाय् जित छेंया दुने हे च्वं च्वनाह्म सित मज्वनागु (दुमबिनागु ?) धका धाल। यक्ष भो, व छेँ बुद्धया शरणं वंह्म उपासक छह्म दु, वया शीलया प्रभावं याना छेँ दुहाँ वने मफया च्व च्वनागु खः धका धाय व जनपदे च्वह्म मनून शरण धैगु छु धका मसिया वं छु धया शरण ग्रहण यात धका यक्ष याके न्यन। यक्ष 'बुद्धं शरणं गच्छामि' धका धया शरण ग्रहण यात धका धाल। व खँ न्यना जनपद वासि अ। थ्वयात छले याय् माल धका चिन्तना याना अथे जूसा यक्ष हे जिनं बुद्धया शरणे वने धका धया 'बुद्धं शरणं गच्छामि' धका धाल। थुलि धाय् मात्रं हे यक्ष तःसतं हाला ग्यःना चा चाहिला त्यांगरा त्यांगरा पुला विस्युंवन। थुगु प्रकारं सम्यक् सम्बुद्धया शरणं थुगु लोकस भय त्रास मदयेका छ्वेया लागि जूवनी। परलोकस स्वर्ग मोक्ष लाभ ज्वी। उकि धयातलः—

१. बुद्धो'ति वचनं एतं अमनुस्सानं भया गह।
बुद्ध भत्तिक जन्तूनं सब्बदा मुदा बहं ॥१॥

बुद्ध धैगु वचनं अमनुष्य तयेत भय उत्पन्न याई बुद्धया उपरे भक्ति भाव दुपि मत्व प्राणि पित न्ह्यावलेसं खुशी–प्रसन्नता उत्पन्न जुया च्वनो ।१।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२. सब्बो पट्टवनासायं पच्चक्खं दिब्ब मोसघं ।
दिब्ब मन्त महातेजं महायन्तं महब्भुतं ।।२।।

सकल उपद्रव नाश याय्या लागि प्रत्यक्ष जुया च्वंगु दिव्य वासः (समानगु) महान तेज दुगु दिव्य मन्त्र (समान जुया च्वन हानं) अत्यन्त आश्चर्य अदभुतगु महान जन्त्र समान नं जुयाच्वन ।।२।।

३. तस्सा सो दारुणो यक्खो दिस्वा तं सरणे ठितं ।
उब्बिग्गोव भयप्पत्तो लोमहट्ठो च छम्भितो ।।३।।

उकिं व भयानकह्म यक्ष (त्रिरत्न) शरणे च्वं च्वं ह्म व मनू खना भयं त्रस्त जुया, ग्याना चिमिसँ तिं तिं स्वागु शरीर दुम्ह जुया भयं थर थर खात ।।३।।

४. भमन्तो धाबितं दिस्वा तिमिरोव सुरियुग्गते ।
सिग्बलि तूल भट्टं व चण्ड वातेन खण्डितं ।।४।।

व (शरणे वह्म) मनू खना, सुर्यो लुया वयेव अन्धकार समानं, प्रचण्ड फसं सिमल माया भुवा (प्वीकः यंकी थें) चाचा हिला ब्वां विस्युंवन ।।४।

५. यं दुक्खं राजचोरादि यक्ख पेतादि सम्भवं ।
निच्छन्तेन मनुस्सेन गन्तब्बं सरणत्तयं ।।५।।

जुजु, खुँत, शत्रुत, यक्ष, प्रेत आदि पाखें जुया वैगु गुगु दुःख दु (व) दुःख यात इच्छा मयापि मनू तयेसं स्वंगू शरण वनेमा ।।५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

६. यो च बुद्धं च धम्मं च सङ्घं सरणं गतो ।
चत्तारि अरिय सच्चानि सम्मप्पञ्ञाय
पस्सतो 'ति ।।६।।

गुह्य मनू बुद्ध, धर्म व संघ रत्न समेतं शरण वनी (वं) दुःखादी प्यंगू आर्य सत्य सम्यक् प्रज्ञां अथवा मार्ग ज्ञानं (वांलाक) खका काई । (वहे उत्तम जूवनी) ।।६।।

अनंलि जनपदे च्वह्य मनू शरण वँने गुली महान् गुण महान् आनिशंस खना बुद्धया उपरे गौरवतया प्रेम सहित जन्मकाछि "बुद्धं शरणं गच्छामि" धका शरण वना व हे शरण वंगु गुणया प्रतापं जीवनया अन्तस द्यना दना वःह्य थें देवलोके वना जन्म कावन ।

७. दिस्वान एवं सरणं गतं तं,
अपेन्ति यक्खा'पि महब्भयेन ।
पालेथ सीलं सरणं च तस्मा,
जहाथ दुरित सुगतिं भज ह्वो 'ति ।।७।।

यक्षन नापं थुगु प्रकारं शरण वंह्य व पुरूष खना महान्गु भयं अलग जुया तापाना वन उकिया निम्ति शील व शरण पालनया पाप तापाका च्व, भिंगु–वांलागु गति भजनया । ।।७।।

लाखे छलेयागु बाखं

प्रथम – छगु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मिथ्यादृष्टिया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वि कथा

भगवान तथागत महापरिनिर्वाण जुया विज्याव धुंका राजगृह नगरे जुलसां छःह्म ब्रंह्म भक्तिक मिथ्या दृष्टिह्म (मनू छह्म) वास याना च्वन, अनहे सम्यक् दृष्टिह्म मनू छह्म नं दु इपि निह्मेस्यां निह्म कार्यपि दत, व मस्त निह्मं छथासं नाप नापं ह्मितु ह्मितुं तःधिकः जुया वया च्वन अनंलि लिपायागु समयस व मस्ते पाँय् ह्वाना ह्मितीवले सम्यक् दृष्टिह्मस्या काय् नं "नमो बुद्धाय" धका धया पाय् ह्वाईगुलि याना ह्मि ह्मि त्याका च्वन, मिथ्या दृष्टिया काय् नं "नमो ब्रंह्मुनो" धका धया पाँय् ह्वाईवले बुईगु जुया च्वन । अनंलि मिथ्या दृष्टिया काय् नं ह्मिथं त्याका च्वंह्म सम्यक् दृष्टिया कुमार खना पासा छं न्ह्यावले सं त्याजक त्याका च्वन । छु धया पाँय् ह्वाना धका न्यन । वं पासा जिं 'नमो बुद्धाय' धका धया पाय् ह्वाना धका कन । वं नं अवलेसं निस्यें 'नमो बुद्धाय्' धका धया पाय् ह्वाय्गु ज्या यात । अनंलि इपि निह्मं आपालं याना ह्मितीवले त्या बू सोमदया वरावर ज्वीगु जुया च्वन । लिपा यागु समयस मिथ्यादृष्टिया कायम्ह बौम्ह नाप मि मा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वँनेया लागी जंगले वना वैल गाडाय् सिँ तया ल्याहाँ वया च्वं वले नगर ध्वाखा सत्तिक वल गाडा खोलेयाना घाय्नके छ्वेत दोहँतयेत फ्यँना तोता छ्वत । दोहँ त घाय् न नं मेपि दोहँ तय् पुचः नाप नगरया दुने द्वाहाँवन । अनलि वया वौम्ह दोहँ मा वँनेत, गाडा वाँलाक स्वया च्वँ धका काय्ग्ह सित अह्लयाना नगरं द्वाहाँ वंगु जुया च्वन । अनंलि सन्ध्या ई ज्वीव मनूतयेस नगरयागु ध्वाका तिना विल । अले कुमार नगरं पिने सिँ गाडाया तःले गोतुला न्ह्यो वयेका च्वगु जुया च्वन । अनंलि उगु चान्हे सम्यक् दृष्टिम्ह व मिथ्या दृष्टिम्ह निम्ह यक्षत नसा मा जुजुं गाडाया तःले द्यना च्वम्ह कुमारयात खं कल । इपि मध्ये मिथ्या दृष्टिम्हस्यां थ्वयात नयेनु धका धाल । अले मेम्हस्यां अथे याय् मते 'नमो बुद्धाय'' धका धाय् सम्ह ख थ्व । थ्वयात नहे नयेगु धका मेम्हस्यां स्वँको तक्क पंक पकं हे वना व मचाया तुती जाना साल ।

उगु क्षणस मचां ह्लापा वाह्लि जुया च्वगु अनुसारं 'नमो बुद्धाय' धका धाल । व सः ताया यक्ष ग्याना चिमिसँ तिँ तिँ स्वाना वया ह्ला त्वता लिज्यां वना च्वं च्व वन । अहो आश्चर्य बुद्धयागु आनुभाव अदभुत नं खः । थुगु प्रकार थम्ह विश्वास मयास्य धाय्गु वाह्लि जक जुया 'नमो बुद्धाय' धका धाम्ह सित नापं भय नाश जुया उपद्रव नाप छुं मजुल, थ्गहं विश्वास याना जन्मकाछि बुद्धया शरणे वर्पित ला छुं धाय् मागु हे मदु । उकिं धयातलः–

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१. यथापि सिखिनो नादं भुजङ्गानं भयावहं
एवं बुद्धो'ति वचनं अमनुस्सानं भयावहं ।।१।।

गथे कि म्हैखाया सः सर्प तयेत भय उत्पन्न याई अथे हे तुं बुद्ध धैगु (थ्व) वचन अमनुष्य (भूत, प्रत, पिशाच) तयेत भय उत्पन्न याना बी । ।।१।।

२. यथा मन्तस्स जप्पेन विलयं याति किब्बिसं ।
एवं बुद्धो'ति वचनेन भायन्ति कुणपादका ।।२।।

गथे कि मन्त्र जपेयात धाय्व भयानकगु विष नापं विनाश जुया वनी अथेहेतुं बुद्ध धैगु वचनं याना यक्ष–लाखेत ग्य ई । ।।२।।

३. अग्गिं दिस्वा यथा सित्थं दूरतोव विलीयति ।
दिस्वानेवं सरणगतं पेतापेन्तेव दूरतो ।।३।।

गथे कि तापाक निस्यें हे मि खना सी नाया वनी अथेहेतुं प्रतत (बुद्ध) शरण वम्ह (मनू) खना तपाकं निस्यें हे हटे जुया वनी । ।।३।।

४. पवरं बुद्ध इच्चेतमक्खरद्वयमब्भुतं ।
सब्बोपद्दवनासाय थिरपाकारमुग्गतं ।।४।।

उत्तमगु अद्भुतगु बुद्ध धैगु थ्व आख निगः सकल उपद्रव नाश याय्या लागी च्वे थाहाँवःगु स्थिरगु पःखा समान जुया च्वन । ।।४।।

५. सत्तरतन पासादं तमेव वज्जिरं गुहं
तमेव नावं दीपं तं तमेव कवचं सुभं ।।५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

व आखः निगः न्हेगु रत्नयागु प्रासाद–दरवार समान जुयाच्वन, हिरायागु गुफा समान, वहे आखः निगः (संसार सागरं उत्तरे याईगु) नांचा समान, व आखः निगः त्वादेवा–मत समान, वहे आखः निगः भिंगु कवच (नँयागु पोशाक) समान नं जुया च्वन ।।५।।

६. तमेव सिरसि भासन्तं किरीटं रतनामयं ।
ललाटेतिलकं रम्मं कप्पूरं नयनद्वये ।।६।।

व बुद्ध धंगु आखः निगः छ्यने च्वंगु ज्वाला ज्वालां थीगु रत्नयागु मुकुट समान, कपाले अत्यन्त वांलागु सिह्नः समान, (हानं) मिखा निगयात (सिच्वुसे च्वंका सुख वीगु) कपू समान नं जुया च्वन ।।६।।

७. ताडङ्कं कण्णयुगले सोण्णमाला गलेसुभा ।
एकावलो तारहार भारा जत्तुसु लङ्कृता ।।७।।

न्ह्यय्पं निपास (तिया तःगु) कुण्डल तिसा समान, गःपते क्वखाया तःगु शोभायमान जुया च्वगु लुँ सिखः समान, छिगू प्रकारगु रत्नं अलंकार याना तःगु परि शुद्धगु अद्वितीयगु मोतिमा समान जुयाच्वन ।।७।

८. अङ्गदं बाहुमूलस्स करग्गे वलयं तथा
अंगुलीस्वंगुलोया च खग्ग मङ्गलसम्मतं ।।८।।

ह्लाया अग्रस न्ह्याइगु लुँ चुरि समान, अथेहे तुं ह्लाया सिथे तीगु रत्नयागु चुल्या समान, पचिने

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

न्ह्याईगु रत्नयागु अंगू समान, (हानं ह्लाते च्वंगु) मंगल खड्ग समान नं जुया च्वन ।।८।

९. सोण्णातयत्तमुण्हीसं सह बाणेन सरासनं ।
तमेव सब्बालङ्कार तमेव दुरिता पहं ।।९।।

(श्रद्धावन्त पिनि छत्रने कुईकीगु) श्वेत छत्र समान कपाले चीगु उण्हीस पाता समान, तीर सहितगु तीर तयेगु त्वाच्वा-थल समान, व आखः निगः हे सकल (शरीर वांलाइगु) तिसा-आभरण समान खः, वहे निगः आखःलं (सकल) उपद्रव हटेयाना तापाका छ्वेगु नं जूवनी । ।।९।।

१०. तस्माहि पण्डितोपोसो लोक लोचन सत्थुनो ।
सरणंतस्स गन्तेव गुणनामं एहिपस्सिकं ।।१०।।

उकिया निम्ति हे ज्ञान-बुद्धि दुपि पण्डित जन पिसं लोक जन पिनि मिखा समान जुया विज्याकह्म शास्ता यागु "वा थन वया सोवा" धंगु वाक्ययात ल्वेक (बुद्ध धंगु) गुण नां शरण-आधार धका सीका काहे काई ।।१०।।

११. नमो'ति वचनं पुब्बं बुद्धायेतिगिरं तदा ।
सुपन्तेन कुमारेन मिच्छादिट्ठिकसूनुना ।।११।।

१२. सुत्वा बुत्तं पिसाचा'पिमनुस्सकुणपे रता ।
नहिसन्ति अहो बुद्धगुणसारमहन्तता'ति ।।१२।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

द्यना च्वंह्म मिथ्यादृष्टिह्म कुमारं उगु समयस उच्चारण यागु नमो धैगु वचन न्ह्योने दुगु बुद्धाय धैगु वचन अर्थात 'नमो बुद्धाय' धगु वचन न्यना सीपिं मनू तयेगु लाशे आसक्त जुया च्वपिं पिशाच तय्सं नापं हिंसा मयात बुद्ध गुण सम्बन्धी महानता अहो ! आश्चर्य खः ॥११-१२॥

अले सम्यक्दृष्टिह्म लाखे नं मिथ्यादृष्टिह्म लाखेयात थथे धाल 'भो छं अयोग्यगु ज्यायात बुद्ध गुणस प्रहार यात छंत सजाई वीमा' धका । वं पासा जि अय् जुसा आ छुयाय् म ल धका न्यनेव नये पित्याना च्वंह्मसित आहार हया ब्यु धका धाल । अले वं ज्यू धका धया जि मवःतल्ले छ थन हे नि पिया च्वँ धका धया विम्बिसार जुजुया लुंया भुई ताना तःगु स्वादिष्टगु भोजन कया हया कुमारया बौह्मसिगु भेष कया वया मचायात भोजन याका हानं कुमारं धागु बुद्ध वचन व थमं यानागु ज्या ब्यावकं भुई ल्यूने च्वया थ्व जुललाँ जुजुं हे जक खनेमा धका अधिष्ठान याना वन । अनंलि द्यो तुयुया वयेव जुजुया भाजन य.य्गु समयस राजपुरूष तय्सं अन भु मखना नगरे सकभनं माला स्वया बैल गाडाय् मचा नं देमानं खना देमानापं वैत ज्वना यंवा जुजुयाथाय् क्यने यं का व कारणप्रवृत्ति विन्ति यात । जुजुं देमाय् आखः खना वोना स्वया वैगु गुणस प्रसन्न जुया तःधंगु यश सहित महाजनयागु पदवि (वैत) विया विज्यात ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१३. जिनस्स नामं सुपिनेन पेवं,
न होति भीतिं लपतेन यस्मा
तस्मा मुनिन्दं सततं सराथ,
गुणेसरन्ता सरणं च याथा'ति ॥१३॥

गुकिया निम्मि थुगु प्रकारं ह्मगसें नापं शास्ता-तथागतयागु नां (ह्मुतुं) धागुलि याना भय-त्राश मजुल उकिया निम्मि (छिमिसं) मुनिन्द्र तथागत यात न्ह्यावलेसं स्मरणया (बुद्ध) गुण स्मरण यायां शरणनं वनेगु रव ॥१३॥

मिथ्यादृष्टिया बाखं

द्वितीय - निपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पिढाया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

जम्बू द्वीपस महा बोधि सिमाया जुलसां दक्षिण पाखे छगू प्रत्यन्त नगर दया च्वन। अन श्रद्धां प्रसन्नह्म रत्नत्रयस ममता दुह्म उपासक छह्म वास याना च्वन। उगु समयप छह्म क्षीणास्रव भिक्षुं तथागतं परिभोग याना विज्यागु तुतिया तःले तयेगु पिढा छगू ह्मिचा छपाते तया वंव थाय् पूजा याना छस्यें निस्ये उगु नगरे थ्यंका वांलाक चीवरं पुना पात्र ज्वना प्यकु पाक्क जक सोया प्रव्रज्या लीलां मनू तयेत शंतोष यायाँ लँया बिच्चं बिज्याना च्वन। अनंलि व उपासकं अथे विज्याना च्वंह्म स्थविर खना प्रसन्नगु मन याना लिक्कवना भ्वस्सुना वन्दना याना पात्र कया भोजन याका ह्मित्थं जिगु छेँ विज्याकेगु इच्छा दु, जितः अनुकम्पा तया थन हे च्वना विज्यांहुँ स्वामि! धका प्रार्थना याना नगरया लिक्क रमणीयगु जंगलचा छगुलो खसि सिये विहार दयेका स्थविर यात व लल्हाना बिया प्यंगू प्रत्ययद्वारा उपस्थान याके बिया माने यायां पूजा यायां वासयाना च्वन। स्थविरं नं अन छगू योग्यगु थाय् ल्यया तथागतं छेला विज्यागु, पालि

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तःले तैगु पिढा धातु निधान याना फिं चैत्य दयेका सदानं सुगंध, धूप, प्रदीप, स्वां पूजा यायां वास याना विज्याना च्वन । उगु समयस व उपासकया छेँया लिक्कस्स च्वह्म छह्म ईश्वर भक्तिह्मस्यां थः देवता यात ह्लित्थं नमस्कार याना च्वन । व खना वैत उपासकं बुद्धगुण कना क्षत्र मखु थाय् पासां उद्योग मेहनत याय् मते आम दृष्टि तोता छ्व धका धाल । अनंलि व कैराटिक (कपटि) ईश्वर भक्तिह्म मनूनं छिमि शास्ताया गुणयागु आनुभाव गो ? जिमि ईश्वरया गुण हे महान जू धका धया वयागु अव गुणयात गुण धका धाधां, धालः–

१. तिपुरं सो विनासेसि ललाटनयनग्गिना ।
असुरे च विनासेसि तिसूलेन महिस्सरो ।।१।।

व महेश्वरया जुलसां कपाले च्वंगु मिखायागु अग्नि स्वगूनोक (छ्वेका) विनाश याना छ्वेफु, त्रिशूलं (सुया) असुर–दैत्य तयेत विनाश याना छ्वत ।।१।।

२. जटाकलापमा वत्तं नच्चेति दिनसन्धियं ।
वादेति भेरिवीणादिं गीतञ्चा'पि सगायति ।।२।।

व ईश्वर जुलसां संझाकाती जटा प्वाँय् चाचा त्वीक प्याखं ह्वी धिमे, वीणा आदि वाजं थाई म्येनं हाली ।।२।।

३. भरियायो तस्स तिस्सो जटायेके समुब्बहे ।
एकमेकेन पस्सेन पस्समानो वरेकिकं ।।३।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वया स्वह्म जहानपिं दु छह्म जटाया दुने तया तल छह्म मुले छखेलिक्य फेतुका तल मेह्म छह्म न्ह्यने तया स्वजक स्वया ज्वी ।।३।।

४, हत्थिचम्मम्बरधरो तेनेव वारितातपो ।
असादिसेहि पुत्तेहि रूपेन च सुपाकटो ।।४।।

किसिया छेंगूयागु वस्त्र धारण यानाच्वन व किसिया छेंगूहे निभा पनेत कुसा यानाकुया च्वन, सुनापं समान मजूपिं पुत्रपिसयाना हानं रूप (विचित्रतां) यानानं अत्यन्त प्रकट जुया च्वन ।।४।।

५. रतिया च मधुपाने च व्यावटो सब्बदा च सो ।
मनुस्सट्ठि धरो सिसकपाले नेस भुञ्जति ।।५।

व ईश्वर रति क्रीडास व मद्यपान याय्गुली न्ह्यावलेसं लगे जुया च्वनी व ईश्वर जुलसां मनू तयेगु क्वेँ यागु मालां कोखाया च्वनी व्यों गो नरमुण्ड तया आहार अनुभव याई ।।५।

६ न जातो न भयं तस्स मरणं नत्थि सस्सतो ।
ईदिसो मे महादेवो नत्थञ्ञस्सोदि सो गुणो'ति ।।६।।

(जिमि ईश्वर जुलसां) जन्म जुया दयावःह्म मखु, व ईश्वरया भय-ग्या धैगु नं मदु. सी मा धैगु नं मदु. (उकि) शाश्वत जुया च्वन, जिमि महा द्यो थथि ज्याह्म

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जुया च्वन, मेपिके अज्यागृ गुण सुइकें हे दैमखु ।।६।।

व खँ न्यना उपासकं पासा ! छंम्ह ईश्वरया इपि गुण खःसा अवगुण ढैगु मेगु छुकियात धाई धका धया भगवान तथागत यागु सकल गुण मुंका धाय्त थथे धाल:-

७. लोके सब्ब सवन्तीन आधारा सागरो यथा ।
सब्बेसं गुणरासीनं आधारो'व तथागतो ।।७।।

गथे कि थुगु लोके सकल खुसितये सागर-समुद्र आधार जूवनी अथे हे तुं सकल गुण द्वँ-समूहया नं तथागत जुलसां आधार जूवनो ।।७।।

८. चरा चरानं सब्बेसं आधारो'व धरा अयं ।
तथा गुणानं सब्बेसं आधारो'व तथागतो ।।८।।

सकल चराचर सत्व प्राणीपिनि थ्व पृथ्वी (गथे) आधार जूवनी अथे हे तुं सकल गुणयात तथागत आधार जुहे वनी ।।८।।

९. एवं सन्तो वियत्तो च एवं सो करूणा करो ।
एव मिद्धिविधा तस्स एवमेवं गुणा इति ।।९।।

वसपोल सर्वज्ञ तथागत थुगु प्रकारं शान्तगु गुण दया विज्याकह्म खः (थथे) व्यक्त नं जुया विज्यात थुगु प्रकारं करूणाया खानि जुया विज्यात वसपोलया ऋद्धि विशेष थथे खः वसपोलया गुण नं थथे हे खः ।।९।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१०. बुद्धोपि सक्कोति न यस्स वण्णे,
कप्पम्पि वत्वा खय न गमेतु ।
पगेव न ब्रह्मसुरासुरेहि,
वत्तुं नहानन्त गुणस्स वण्णं ॥१०॥

बुद्धं हे नापं गुह्म उत्तमम्ह बुद्ध छम्हसिगु गुण छगू कल्यतक्क कना च्व सां फुके फै मखु (वसपोल बुद्ध यागु गुण) ब्रंम्हा, देव, दैत्य पिंसं गुण कना च्वना पार लगे ज्वीमखु धकाला धया च्वने हे मागु मदु । अनन्त गुण दया विज्याकम्ह बुद्धया गुण वर्णना याना च्वनेगुला फैहे मखु ॥१०॥

थुगु प्रकारं जुलसां इपि निम्हं जिमि द्यो उत्तम जिमि द्या उत्तम धका ल्वापु वढे याना जुजु याथाय् वन । जुजुं इमिगु खँ न्यना अथे जूसा छिमि देवता पिनिगु (गुम्ह) तःधं धैगु भाव ऋद्धिप्रतिहार्य स्वया सोका काय् (धया विज्यात) । जिमित छिमिसं ऋद्धि प्रातिहाय क्य धका धया नगरे नाय् खि च्वे के विल । "थनि जुलसां न्हेनु या भितरे थुपि निम्ह शास्ता पिनिगु प्रातिहार्य क्यनीगु जुल सकल जनतापि छथाय् मुंवा" धका । व खँ न्यना अनेक दिशा पाखे च्वंपि आपाल मनुत मँवल । अनंलि मिथ्यादृष्टितय्सं थौं जिमि देवताया आनुभाव-प्रताप स्वय् धका महानगु पूजा यासानं अन छुं सार खने मंत, सम्यक्दृष्टिपि नं थौं जिमि भगवान

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तथागतया आनुभाव-प्रताप स्वय् धका फियागु चैत्य याथाय् वना सुगन्ध स्वांमा आदि पूजायाना प्रदक्षिणा याना ह्ला विन्तियाना दना च्वन । अनंलि जुजुनं थः सेना पल्टन तय्सं चाहुयेका छखेलिक्क च्वना स्वया च्वना विज्यात । नाना समय वादितनं थौं इमिगु प्रातिहार्य स्वहे स्वय्गु धका मञ्च-खाताया द्योने खाता लाया (उको च्वना) स्वया च्वन । इमिगु पुचले सम्यक्दृष्टिपिं मनूत फिया चैत्यया न्ह्योने च्वना विन्तियाना स्वामि जिमि भगवान तथागत सकल बुद्धापसं याय् मागु ज्या ब्यावकं सिधेका अनुपादि शेष निर्वाण धातुं महापरिनिर्वाण जुया विज्यात, सारीपुत्र महामौद्गल्यायन आदिपिं च्येह्म महाश्रावकपिं नं परिनिर्वाण जुया विज्याय् धुंकल, थन जिमित मेपिं सुं शरण कायपिं दुगु मखु धका धया सत्य कृया यायां थथे धाल:-

११. आपाणकोटिं युद्धस्स सरणं नो गता यदि ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।११।।

यदि जिपिं जन्मकाछि बुद्धयागु शरण वनागु खः धैगु जूसा उगु सत्यया प्रभावं थ्वसपोल (पिढा) धातुं प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ । ।।११।।

१२. आपाण कोटिं धम्मस्स सरणं नो गता यदि ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१२।।

यदि जिपिं जन्मकाछिं धर्मयागु शरण वना च्वनागु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

खः धैगु जूसा उगु सत्यया प्रभावं थ्वसपोल (पिढा) धातुं प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ ।।१२।।

१३. आपाण कोटिं संघस्स सरणं नो गता यदि ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१।।

यदि जिपिं जन्मकाछिं संघयागु शरणे वना च्वनागु खः धैगु जूसा उगु सत्ययागु प्रभाव थ्वसपोल (पिढा) धातुं प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ । १३।।

१४ रामकाले मुनिन्दस्स पातुका'कासि अब्भुतं ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१४।।

राम जुया विज्यागु समयम मुनिन्द्र यागु अर्थात वोधिसत्व यागु खराऊद्वारा आश्चर्यगु ज्या याना क्यन उगु सत्यया प्रभावं याना थ्वसपोल (पिढा) धातुं प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ ।।१४।।

१५ छद्दन्त काले मुनिनो दाठा छरंसिरञ्जिता ।
तेन सच्चेन'यं धातु निच्छारेतु छरंसियो ।।१५।।

(वोधिसत्व) छद्दन्त किसिजुया जन्म जुया विज्यावले मणिया दन्तं खुगू प्रकारया रंग दुगु रश्मि प्याहाँ वल उगु सत्यया प्रभावं याना थ्व (पिढा) धातुं नं खुगू रंगया रश्मि प्याहाँ वयेमा ।।१५।।

१६. जातमत्ते ठितो कञ्जे निच्छारेसासभिगिरं ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१६।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जन्न ज्वीमात्रं पले स्वांने दना विज्याह्म ('अग्गो हमस्मि लोकस्स") इत्यादि निर्भीक वचन उच्चारण याना विज्यात उगु सत्यया प्रभाव थ्व (पिढा) धातुं प्रातिहार्य शक्ति क्यना विज्याहुं ।।१६।।

१७. निमित्तो चतुरो दिस्वा निक्खन्तो अभिनिक्खमं ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१७।।

(जरा व्याधि आदि) प्यंगू निमित्त खना अभि निष्क्रमण अर्थात गृह त्याग याना विज्यात उगु सत्यया प्रभावं याना थ्व (पिढा) धातुं प्रातिहाय (आश्चर्य अद्भुत ज्वीक) क्यना विज्याहुँ ।।१७।।

१८. मारसेनं पलापेत्वा निसिन्नो बुड्ढि बोधियं ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१८।।

बोधि वृक्ष सिमा क्वे विज्याना नमूचिमार सेना तयेत ख्याना छ्वया (चतुरार्य सत्य) अवबोध याना कया विज्यात उगु सत्यया प्रतापं याना थ्व (पिढा) धातुं प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ ।।१८।।

१९. धम्म चक्कं पवत्तेसिजिनो'सिपतने तदा ।
तेन सच्चेन'यं धातु दस्सेतु पाटिहारियं ।।१९।।

उगु समयस तथागतं ऋषिपटन मृगदावनस धर्म-चक्र प्रवर्तन-देशना याना विज्यात, उगु सत्यया प्रतापं याना थ्व (पिढा) धातुं प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ ।।१९।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२०. नन्दोपनन्द भोगिन्दं नागं नालागिरिह्वयं ।
आलवकादयो यक्खे ब्रह्मानो च बकादयो ।।२०।।

२१. सच्चकादीनिगण्ठे च कूटदन्तादयोद्विजे ।
दमेसि तेन सच्चेन दस्सेतु पाटिहारिय'न्ति ।।२१।।

नन्दोप नन्द नागराजयात, नालागिरि किसियात आलक्क आदि लाखे तय्त, वक आदि ब्रंह्मा तयेत, सच्चक आदि निगण्ठ तयेत, कूटदण्ड आदि ब्राह्मण तयेत दमन याना विज्यात उगु सत्यया प्रभावं याना प्रातिहार्य (आश्चर्य) क्यना विज्याहुँ धका (सत्यक्रिया यागु जुल) ।।२०–२१।।

थथे जुलसां धया उपासकपिसं जिमित अनुकम्पा–करूणा–दया तया आपालं जनता पिनिगु मिथ्यादृष्टि मदयेका छ्वेया लागी प्रातिहार्य क्यना विज्याहुँ स्वामि धका आराधना याना च्वन, अले बुद्धयागु आनुभावं व स्थविर पिनिगु आनुभावं नं उपासक पिनिगु सत्य क्रिया यागु प्रतापं नं फियागु चैत्य विच्चे त्यज्याना (तथागतयागु) तुति दिकेगु पिढा धातु च्वे आकासे थाहाँ वना खुगू रंग दुगु रश्मि प्याहाँ वया ज्वाला ज्वालां थिना च्वं च्वन । अनंलि आपालं जनतापिसं द्वलंदो रूमाल आदि कापः आकाशे वांछ्वया साधुकार विया तःधंगु हर्षनाद यायां तःधंगु पूजा यात । मिथ्यादृष्टिक तय्सं नं थुगु आश्चर्य खना विस्मय चागु मन याना मिथ्यादृष्टि तोता रत्न त्रयस शरण वंगु जुल ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२२ फुट्ठो'पि पादेन जिनस्स एवं,
कलिङ्गरो'पासि महानुभावो ।
लोकेकनाथस्स अनासवस्स,
महानुभावो हि अचिन्तनं यो'ति ।।२२।।

थुगु प्रकारं तथागत यागु श्रीपादं थ्यूगु सियागु टुकडा छकूया नापं आनुभाव थज्यागु जुया च्वन व अथे हे खः । कामास्रवादि मदयाविज्याकह्म लोकया छह्म हे जक नाथ जुया विज्याकह्म तथागतया अत्यन्त महानगु आनुभाव विषये (छीसं) चिन्तना याना च्वनां साध्य मजू ।।२२।।

पिढाया बाखँ

तृतीय – स्वपू

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उत्तर श्रामणेरया बाखनम

थ्व छंसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

व जुलसां ह्लापा ह्लापा यापि बुद्ध पिनि पालय् यानातःगु पुण्य दुह्म उगु भवस उपनिस्सय सम्पत्ति दुह्म जुया पुण्य सचय यायां सुमेध तथागतया समये विद्याधर जुया हिमाल (प्रदेशस) वास याना च्वन । उगु समयस सुमेध धैह्म सम्यक् सम्बुद्ध विवेक एकान्तगु थाय् माला हिमालयस विज्याना रमणीयगु प्रदेसस मुलिवति थ्याना फेतुना बिज्यात । उगु समयस विद्याधर आकासं वनाच्वं वले खुना रंग यागु रश्मि फैले याना विराजमान जुया बिज्याना च्वह्म भगवान शास्ता यात खना नायूगु पलेस्वाँ स्वफोलं पूजा यात । स्वाँ बुद्ध भगवान यागु आनुभावं याना तथागतया च्वे कुसाथें वना च्ववन । व उकि याना ऋन हे मन प्रसन्न याना लिपायागु समयस अनं सिना वन तावतिंस भूवने जन्म जुया तःधगु दिव्य सम्पत्ति अनुभव याना आयु दतल्ले अन च्वना अन च्युत जुया वना देव मनुष्य लोकस चा चा ह्यु ह्यु थुगु बुद्धोत्पादस राजगृह नगरे ब्राह्मण महाशाल पुत्र जुया जन्म जुल । उत्तर धका वैत नां छुना तल । व जुलसां अत्यन्त वांलागु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

रूप सम्पन्नह्म जुया ज्ञान दया वसेंलि ब्राह्मण विद्यास पारंगत जुया जातिं, रूपं, विद्यां, शीलवान ज्वीगुली नापं लोक जनपिसं माने याय् माह्म जुल । वैगु व प्रज्ञा सम्पत्ति खना वस्सकार (वैह्म) मगध जुजुया महामन्त्रीं थः म्ह्याय् वीगु इच्छा जुया थःगु इच्छा वैत कना विल । वं त्यागिगु स्वभावं याना माने मजू । वारम्वार धर्म सेनापति याथाय् वना वसपोल याके धर्म न्यना श्रद्धा उत्पन्न जुया प्रव्रजित जुया शील व्रत सम्पन्नह्म जुया स्थविरयात उपस्थान सेवा याना च्वन । उगु समयस स्थविरया छगू रोग उत्पन्न जुया वगु जुया च्वन । उकियात वासःया लागि उत्तर श्रामणेर सुथह्लापां पात्र चीवर कया विहारं प्याहां वया लँया विच्चे पुखू सिथे पात्र तया क्वे पुखुली लःया सत्तिक वना ख्वा सिला च्वन । उगु समयस छह्म अंगः तच्छ्याईह्म खुं छह्म खुंयागु ज्या याना सिपाहिं तय्सं लित्तु लिका मूलगु ध्वाकां नगरं प्याहाँ वया विस्युं वना च्व च्वं थःह्म खुयाहःगु रत्न वस्तु श्रामणेरया पात्रे तया विस्युं वन । व श्रामणेर नं पात्रया सत्तिक वःगु जुया च्वन । खुंयात ल्यूवःपि सिपाहितय्सं श्रामणेरया पात्रे खुया हःगु वस्तु खना थ्व खुं खः, थ्वंहे खुया काःगु खः धका श्रामणरयात ल्यूने ह्ला तय्का पाटा कसेयाना वस्सकार ब्राह्मण याथाय् यंका क्यने यंकल । उगु समयस जुलसां वस्सकार ब्राह्मण जुजुया निसाफ छिने याय्गु पदवी च्वना स्याय्मापि पालेमापित अनुशासन याना च्वन । थ्वं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ह्लापा नं जिगु खँ मन्यं शुद्ध पाखण्डितय्गु धर्मय् प्रव्रजित जूवन धका ईख तया व ज्या वांलाक सोऊबूऊ हे मयासे थ्वयात यंका म्वा म्वाकं हे शूले तिया स्यानाः छ्व धका आज्ञा विल । सिपाहिं तय्सं वयात निम्सियागु शूले तिया विल । श्रामणेरं शूलया च्वय् च्वना जि उपाध्याययात सुनां आः वासः यंका वी धका सारिपुत्र स्थविरयात लुमंकल । अनंलि स्थविरं व खँ सीःका तथागत सम्यक् सम्बुद्ध यात विन्ति यात । तथागत नं महाश्रावकपिसं चाहुयका वया ज्ञान पाके जूगु स्वधा विज्यासे अन उगु स्थाने हे विज्यात । अनंलि भगवान तथागत (विहार) पिहाँ विज्यागु समाचार सकल नगरे फिजे जुया कोलाहल जुया आपालं जन समूह (अन) मुंवल । तदनन्तर भगवान तथागतया लुसि छऊ रूपी माणिक्य रश्मि संयुक्त जुया च्वंगु ह्मासुगु सुवर्ण वर्ण दुगुलि याना वावयाच्वगु ह्माऊँ सिह्लया रसधारा थें च्वंगु जालं स्वत्तु स्वया च्वंगु नाईसे च्वंगु-मृदुगु पचिं दै च्वंगु ह्ला पचिं उत्तर श्रामणेरया छ्यंले तया उत्तर ! थ्व छं ह्लापा याना वःगु पापकर्मया फल उत्पन्न जूगु खः। अन आ छं प्रत्यवेक्षणया वलं सह याना च्वने फयेकेमा धका आज्ञा जुया विज्यात । उकिया निम्ति हे धया तलः-

१. अतिते किर एकस्मि गामे त्वमसि दारको ।
दार के हि समा गम्म कीलन्तो केलि मण्डले ।।१।।

ह्लापा अतीत समयस जुलसां छ छगु गामे मचा जुया च्वन । मस्ते नाप ह्मितीगु मण्डले ह्मिता च्वं च्वं ।।१।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२ गहे त्वा सुखुमं सूकं तदा त्वं निम्ब जल्लिया ।
उत्तासेसि तत्थ सूले जीवमानक मक्खिकं ।।२।।

उगु समयस छं निम्माया च्वामुगु सिका छपु कया उगु सूली म्वाह्म भुंजि छह्म तिया (स्याना छ्वत) ।।२।।

३ अपरम्पि ते पाप कम्मं पवक्खामि सुणोहि मे ।
ओवदन्ति हितेन त्वं अतीते सक मातरं ।।३।।

छंगु मेगुनं पाप कर्म धाय् त्यना जिगु (खँ) न्याँ ह्लापा–अतीत समयस हितयाय्या लागी (छंत) अववाद उपदेश व्यूह्म थः मांयात ।।३।।

४. जीवसूले निसीदा'ति कोपेनाभिसपीतुवं ।
इमेहि द्वीहि पापेहि सरं संसार सागरे ।।४।।

छ म्वा म्वाकं सूले फेत्तु धका तमं शाप विल थ्व पाप निगुलि याना संसार सागरे चाचा ह्यु ह्यु ।।४।।

५ पञ्च जातिसते अच्छि जीवसूलह्मिनिम्बजे ।
अयं ते चरिमा जाति एत्था'पि च
विपच्चिसो'ति ।।५।।

न्यासःगू जन्मस निम्माया सियागु शूलस तल, थ्व जुलसां छंगु अन्तिमगु जन्म जुल थुगु जन्मे नापं व अकुशल कर्म विपाक विया च्वन ।।५।।

थुगु प्रकारं वयागु विचारयात अनुकूल ज्वीक धर्म देशना याना बिज्यात । उत्तर श्रामणेर यात अमृत लखं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अभिशेक याना ब्यूगु समान ज्वीक शास्ता भगवान यागु ह्लातं स्पर्श याना विज्यागु आनु भावं साक्षातकार जूगु मनयागु प्रसन्नतां याना तःबंगु प्रीति व प्रमोद भाव लाभ जुया सयेका सीका परिचय जुया च्वंगु विदर्शना मार्गस वांलाक आरूढ जुया ज्ञानयागु परिपक्वता सम्पूर्ण जूगुलिं शास्ता यागु देशना लीलांनं छसेंनिस्यें मार्ग यागु अनुसारं सकल क्लेश फुका षडभिज्ञ अर्हत जुया विज्यात । अन वया धर्म श्रवण यावःपि च्ये प्यदोह्म प्राणिपिनि धर्माभिसमय जुयावन अर्थात धर्म लाभ जुयावन धका धयातल । उत्तर श्रामणेर जुलसां षडभिज्ञ जुया शूलं प्याहाँ वया आँकासे च्वना प्रतिहार्य शक्ति क्यना विज्यात । आपालं जनतापिनि आश्चर्य अद्भुतं विलि विलि जागु मन जुया वन । उगु क्षणस वसपोल यागु (शूलं) जूगु घानं (लाजाया) त्वपुया लायावन । वैत भिक्षुपिस आवुस अथिज्यागु महानगु दुःख - कष्ट अनुभव याना च्वह्म छं गथे याना विदर्शना भावनास च्वने फत धका न्यनेव व उत्तर श्रामणेरं आवुसपिं ! संसार यागु दोष व संस्कार धर्मयागु स्वभाव नं जि ह्लापालाकहे वांलाक खंका काय् धुन उकिया निम्ति जि अथिज्यागु दुःख अनुभव याना च्वंसानं विदर्शना भावना बढेयाना विशेष भवस अर्थात अरहन्त भावस थ्यंकः वने फत धका कंना विज्यात । अनंलि लिपायागु समयस वसपोल भिक्षु संघ पिनि दथ्वी थःगु ह्लापायागु चरित्र अपदान (कथा) प्रकाश याना विज्यास्य थुपिं गाथा आज्ञाजुया विज्यातः-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

६ सुमेधो नाम सम्बुद्धो द्वत्तिंसवर लक्खणो।
विवेककामो सम्बुद्धो हिमवन्तमुपागमि ॥६॥

उत्तमगु स्वीनिता (महापुरुष) लक्षण दया विज्याकह्म सुमेध धेह्म सम्यक्सम्बुद्ध विवेक-एकान्त (कायिक-मानसिक) सुख इच्छा याना हिमालय पाखे सवारि जुया विज्यात ।६॥

७. अज्झोगहेत्वा हिमवन्तं अग्गो कारुणिकोमुनि।
पल्लङ्कं आभुजित्वान निसीदि पुरिसुत्तमो ॥७॥

पुरुषोत्तम जुया विज्याकह्म, अग्रह्म, कारुणिकह्म, (सुमेध धेह्म) मुनि हिमालय पाखे विज्याना मुलिवति थ्याना फेतुना विज्यात ॥७।

८ विज्जाधरो तदा आसि अन्तलिक्खे चरो अहं।
तिसूलं सुकतं गय्ह गच्छामि अम्बरे तदा ॥८॥

जि उगु समये आँकासं ज्वीह्म विद्याधर छह्म जुया च्वना, उगु समयस वाँलाक दयेका तःगु त्रिशूल ज्वना आकासं वना च्वना ।८।

९ पब्बतग्गे यथा अग्गि पुण्णमासेव चन्दिमा।
वनं ओभासते बुद्धो सालराजाव फुल्लितो ॥९॥

पर्वतया च्वकाय् च्वंगु मि थें, पुन्ही खुन्हुया चन्द्रमा थें, (सिमा छम्मां स्वांन त्व प्वीक) स्वां ह्वया च्वंगु शाल वृक्ष राज सिमा थें, सर्वज्ञ-तथागत वन-जंगल छगुलिं जाज्वल्य मान जुया थिना च्वन ।९॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१०. वनग्गा निक्खमित्वान बुद्धरंसि विधावरे ।
न लगिवण्णसंकासा दिस्वा चित्तं
पसादयि ।।१०।।

जङ्गल मिनैवले ह्याउंक छचाखेरं ज्योति प्याहाँ वईथें बुद्ध रश्मि जङ्गलया कुंचां प्याहाँ वया (अवले) फिजे जुया वना च्वंगु खना मन प्रसन्न याना ।।१०।।

११. विचितं अद्दसं पुप्फं कणिकारं देवगन्धिकं ।
तीणिपुप्फानि आदाय बुद्ध सेट्ठं अपूजयि ।।११।।

पूजा याय्गु वस्तु छगू माला जुया (जित:) दिव्य सुगन्ध दुगु कणिकार स्वां स्वफो कया श्रेष्ठह्म तथागत बुद्धयात पूजा याना ।।११।।

१२ बुद्धस्स आनुभावेन तीणि पुप्फानि मे तदा ।
उद्धवण्टा अधोपत्ता छायं कुब्बन्ति सत्थुनो ।।१२।।

उगु समयस जि पूजा यानागु स्वां स्वफो वना बुद्धयागु आनुभावं दँ च्वे ह:लं क्वस्सोया शास्तायात (कुसां कुईका तय्थें) छाया विया च्वन ।।१२।।

१३. तेन कम्मेन सुकतेन चेतना पणिधीहि'च ।
जहित्वा मानुसं देहं तावतिसमगच्छहं ।।१३।।

भिगु यानागु उगु कुशल कर्म व चित्तयागु प्रतिज्ञां याना मनुष्य शरीर तोता जि तावतिंस देवलोकस वना जन्म कावना ।।१३।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१४. तत्थ मे सुकतं व्यम्हं कणिकारि'ति जायति ।
सट्ठियोजन मुब्बेधं तिंसयोजन वित्थतं ।।१४।।

१५. सहस्सखण्ड सत भेण्डुं धजालुं हरितामयं ।
सतसहस्सानि व्युहानि व्यम्हे पातुरहंसु मे ।।१५।।

अन उगु देवलोकस बांलाक दयेका तःगु ख्वीगू योजन पाय्जागु, स्वीगू योजन व्यादुगु, द्वलंदो कोठा दुगु, सलं सःगू भण्डार-धुकू दुगु, आपालं ध्वांय् वोयेका तःगु लुँदयेका तःगु जिगु विमान कणिकार धैगु नामं प्रख्यान्त जुया च्वन जिगु विमाने लखं लख सेना व्यूह-पल्टन त उत्पन्न जुया वल ।।१४-१५।।

१६. सोण्णमया मणिमया लोहितङ्कमया पि च ।
फलिका पि च पत्तङ्का यदिच्छकयदिच्छका ।।१६।।

(भिंगु-निक्खरगु) लुँ दयेका तःगु, (इन्द्रनील) माणिक्यं दयेकातःगु, ह्यांगु माणिक्यं दयेकातःगु नं हानं स्फाटिक माणिक्यं दयेकातःगु, थःत थो योगु खाता-मंचत दया च्वन ।।१६।।

१७. महारहं च सयनं तूलिकं विकतियकं ।
उद्दालोमिक एकन्तं बिम्बोहन समायुतं ।।१७।।

तकेयाना तःगु दसना लासा, (सिंह व्याघ्रादि रूपं विचित्र याना) तुयूगु तँयूनं थानातःगु लासा दुगु, (छखे पाखे जक बुँ दुगु, तुयूगु ऊनं थाना तःगु मासुति लासा व

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(हानं निखेरं बुँ दुगु तुयूगु ऊनं थाना त गु लासा नं दुगु, अने अनेगु आकार दुगु फुंगं संयुक्त जुया च्वंगु अत्यन्त अनर्घगु सयन–लासान दया च्वन ।।१७।

१८. भवना निक्खमित्वान चरन्तो देवचारिकं ।
यदा इच्छामि गमनं देवसंघ पुरक्खतो ।।१८।

(व देवपुत्र जुया च्वनाह्म जि) गत्रले (थःच्वं च्वनागु रम्यगु) विमानं प्याहाँ वया देवता संघ पिं न्ह्यो न्ह्यो तया (मेगु) देवलोक चाह्यू वनेगु इच्छा जुया वई वले (अवले) ।।१८।।

१९. पुप्फस्स हेट्ठा तिट्ठामि उपरिच्छदनं मम ।
समन्ता योजन सत कणिकारे हि छादितं ।।१९।।

(कणिकार) स्वांयाक्वे च्वं च्वंनाह्म जिगु च्वय् छचाखेरं सच्छिगू योजनया भित्रे त्वप्पुया तःगु इलां (कणिकार स्वां नं हे) दयेकातःगु जुया च्वन ।।१९।।

२०. सट्ठि तुरियसहस्सानि सायं पातं उपट्ठहुं ।
परिवारेन्ति मं निच्चं रत्तिन्दिव मतन्दिता ।।२०।।

ख्वी दोल म्वालि प्वीपिं देवतापिस संझा काती व सुथे उपस्थान–सेवा याका च्वना, चान्हे नं ह्निने नं (इमिसं आलसि मचासे जित छचाखेरं चाहुला (सेवायाना) च्वं वइगु जुया च्वन ।।२०।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२१ तत्थ नच्चेहि गीतेहि तालेहिवा वादितेहि च ।
रमामि खिड्डारतिया मोदामि कामकामहं ।।२१।।

अनदेव लोके प्याखं ह्वोगुलि व म्ये हालेगुलि व ताल वीगुलि व, वाजं थायगुलि भुले जुया च्वना जि यो योगु क्रीडा यायगुलि ह्मिता खुशि प्रसन्न जुया च्वना ।।२१।।

२२ तत्थ भुत्वा च पीत्वा च मोदामि तिदसे तदा
नारिगणेहि सहितो मोदामि ब्यह्ममुत्तमे ।।२२।।

उगु समयस व तावतिंस देव लोकस (देव भोजन) नया (दिव्य पान) त्वना संतोष जुया च्वना, व उत्तमगु विमानस दिव्य अप्सरापि समूह तय् नाप खुशि प्रसन्न जुया च्वना ।।२२।।

२३. सतानं पञ्चक्खत्तुं देवरज्ज मकारयि ।
सतानं तीणिक्खत्तुं चक्कवत्ती अहोसहं ।।२३।।

जि जुलसां न्यासःको तक्क देवता पिनि जुजु इन्द्र जुया देवता पिनिगु राज्य चले याना स्वँसःको तक्क चक्रवर्ति जुजु जुया जन्म कया ।।२३।।

२४. पदेसरज्जं विपुलं गणनातो असङ्खियं ।
भवा भवे संसरन्तो महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि बुद्धपूजायिदं फलं ।।२४।।

निनां नी मफेक असंख्य ज्वीक ततःधंगु प्रदेश राज्य (याना) थुगु प्रकारं चीधंगु तःधंगु भवस चाचा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हिला च्वनाह्म जि महानगु (उपभोग परिभोग) सम्पत्ति लाभ याना कया, जिगु भोग वस्तुस छुं पा जूगु मदु बुद्धपूजा याना वयागुया थ्व विपाक-फल खः ।।२४।।

२५. द्वे मे भवे संसरामि देवत्ते अथ मानुसे ।
अञ्जं गतिं न जानामि बुद्धपूजायिदं फलं ।।२५।।

दिव्य आत्म भावस व हानं मनुष्य आत्म भावस थ्वनिगू भवस हे जक चा चा ह्यू जुया, मेगु गति उत्पन्न जुल धैगु मसिया, बुद्ध पूजा याना वयाया थ्व फल-विपाक जुल । ।२५।।

२६ द्वे मे कुले पजानामि खत्तिये'चापि ब्राम्हणे ।
नीचे कुले न जानामि बुद्धपूजायिद फलं ।।२६।।

क्षत्रिय कुल व ब्राह्मण कुल धैगु थुपिं निगू कुले हे जक जन्म कावना (चण्डाल आदि) मेगु नीच- हीनगु कुल धैगु जिं मसिया बुद्धपूजा याना वयागुया थ्व फल विपाक जुल ।।२६।।

२७. हत्थियानं अस्सयानं सीविकं सन्दमानिकं ।
ल भामि सब्बमेवेतं बुद्धपूजायिदं फलं ।।२७।।

किसियान, सलयान पाल्कि यान, क्रोलाक माणिक्य जरे याना तःगु यान, थुपिं सकल लाभ जुल, बुद्धपूजा याना वयाया थ्व फल-विपाक जुल ।।२७।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२८. दासिगणं दासगणं नारिया च अलंकता ।
लभामि सब्बमेवेतं बुद्धपूजायिदं फलं ।।२८।।

दासित समूह व दासत समूह व (अनेक प्रकारगु तिसां) छायपा तःपि मिसात थुपि सकल हे लाभ याना कया बुद्ध पूजा याना वयागुया थ्व फल-विपाक जुया च्वन ।।२८।।

२९. कोसेय्यकम्बलियानि खोम कप्पासिकानि च ।
लभामि सब्बमेवेतं बुद्धपूजायिदं फलं ।।२९।।

को सेय्य रेशम यागु कम्वल सांगा खोम वस्त्र कपाचं थाना तःगु कापः थुपि सकतां हे लाभ याना कया थ्व बुद्ध पूजा याना वयागुया फल-विपाक खः ।।२९।।

३०. नववत्थं नवफलं नवग्गरस भोजनं ।
लभामि सब्बमेवेतं बुद्धपूजायिदं फलं ।।३०।।

न्हूगु वस्त्र, न्हून्हूगु फल मूल, न्हूगु अग्ररस दुगु भोजन (धैगु) थुपि सकतां प्राप्त याना कया थ्व बुद्ध पूजा याना वयाया फल विपाक खः ।।३०।।

३१. इमं खाद इमं भुञ्ज इमह्मि सयने सय ।
लभामि सब्बमेवेतं बुद्धपूजायिदं फलं ।।३१।।

थ्व नया विज्याहुँ, थ्व भपा विज्याहुँ, थुगु लासाय् द्यना विज्याहुँ, थुगु प्रकारं सकतां हे लाभ जुया च्वन थ्व बुद्ध पूजा याना वयाया फल-विपाक खः ।।३१।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३२. सब्बत्थ पूजितो होमि यसो अच्चुग्गतो मम ।
महेसक्खो सदा होमि अभेज्ज परिसो सदा ।।
जातीनं उत्तमो होमि बुद्धपूजायिदं फलं ।।३२।।

सकल थासे पूजायाय् योग्यह्म जुया, जिगु यश च्वे च्वे जक थाहाँ वल न्ह्यावलेसं आनुभाव दुपिं महे साख्य देवतापिं जक जूवना, न्ह्यावलेसं (सुनानं हे) स्यंके मफुगु परिषद दुह्म जुया, थः थिति पिनि दथ्वी उत्तम–श्रेष्ठह्म जुया, बुद्ध पूजा याना वयाया थ्व फल–विपाक खः ।।३२।।

३३. सीतं उण्हं न जानामि परिलाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं हृदये मे न विज्जति ।।३३।।

चिकु तांनो धैगु मसिया, शरीरे डाह जुल धैगु गवलेसं मदु, हानं जिगु हृदये चैतसिक दुःख धैगु गवलेसं मदु ।।३३।।

३४. सुवण्ण वण्णो हुत्वान संसरामि भवा भवे ।
वेवण्णियं न जानामि बुद्धपूजायिदं फलं ।।३४।।

चीधंगु तःधंगु भवस लुँयागु वर्ण दुगु शरीर दुह्म जुया चाह्यू जुया, दुर्वर्ण जुया जन्म जुया धैगु मसिया बुद्ध पूजा याना वयाया थ्व फल विपाक खः ।।३४।।

३५. देवलोका चवित्वान सुक्क मूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुरे जातो महेसालेसु अड्ढके ।।३५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दिव्य लोकं च्युत जुया वया कुशल कर्मया प्रभावं ध्वाका श्रावस्ती नगरे अत्यन्त धनवानगु महाशाल कुलस जन्म का वया ।।३५।।

३६. पञ्च काम गुणे हित्वा पब्बजि अनगारियं ।
जातिया सत्तवस्सो'हं अरहत्त मपा पुणि ।।३६।।

न्यागू काम गुण यात तोता अनगारिय (गृहस्थ जंजालं मुक्त जुया च्वंगु) बुद्ध शासने प्रव्रजित जुया, जन्म जुया न्हेदँ जक दुवले हे जि अरहन्त पदस थ्यकः वना अर्थात जीवन मुक्त अरहन्त जुया ।।३६।।

३७. उपसम्पादयी बुद्धो गुणमञ्ञाय चक्खुमा ।
तरुणोव पूजनीयो'हं बुद्धपूजायिदं फलं ।।३७।।

पञ्च चक्षु दया विज्याक्ह्य शास्ता तथागतं जिगु गुण सीका उपसम्पन्न याना विज्यात जि जुलसां मचावले हे पूजायाय् योग्यह्य (अरहन्त) जुल थ्व बुद्ध पूजा याना वयाया फल-विपाक खः ।।३७।।

३८ दिब्ब चक्खुं विसुद्धं मे समाधिकुसलो अहं ।
अभिञ्ञा पारमिप्पत्तो बुद्धपूजायिदं फलं ।।३८।।

जिगु दिव्य चक्षु परिशुद्ध जुल, जि समाधि याय् गुलो दक्षह्य षडभिज्ञस पारी थ्यंह्य जुल, थ्व बुद्धपूजा याना वयाया फल-विपाक जुल ।।३८।।

३९ पटिसम्भिदा अनुप्पत्तो इद्धिपादेसु कोविदो ।
सद्धम्मे पारमिप्पत्तो बुद्धपूजा इदंफलं ।।३९।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्यंगू प्रतिसम्भिदा (मार्ग) साक्षात्कार याना कया (प्यंगू प्रकारया) ऋद्धिपादस दक्षह्म जुया, सद्धर्मे अन्तस थ्यंह्म जुया च्वना थ्व (व्याक्कं) बुद्धपूजा याना वयागुया फल-विपाक खः ।।३९।।

४०. तिंस कप्पसहस्सम्हि यं बुद्धमहिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजामि बुद्धपूजायिदं फलं ।।४० ।

गुकिया निम्ति बुद्धयात (कणिकार स्वां स्वँफोलं) पूजा याना वयागु खः (उकिया निम्ति) स्वी दोल कल्प तक्क दुर्गति (धैगु थज्यागु) धका मसिया थ्व जुलसां बुद्धपूजा याना वयाया फल- विपाक जुल ।।४०।।

४१. किलेसा झापिता मय्हं भव सब्बे समू हता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा विहरामि अनासवो ।।४१।।

जि क्लेश-पापयात (उगु उगु मार्ग ज्ञानं याना) भष्मयाना छ्वे धुन सकल भय हानापं मदेक लिना वां छ्वे धुन बन्धनयात चप्फुना छ्वे धुंकूह्म किसि थें आश्रव रहित जुया वासयाना च्वना ।।४१।।

४२. स्वागतं वत मे आसि बुद्ध सेट्ठस्ससन्तिकं ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता कतं बुद्धस्स सासनं ।।४२।।

श्रेष्ठह्म शास्ता तथागतया समीपस निश्चयनं जिगु स्वागत जुल, त्रिविद्यास थ्यकः वँने धुन, भगवान शास्ता

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तथागतथा (स्वंगू प्रकारया) शासन सिद्ध याना-सफल याना काय् धुन ।।४२।।

४३. पटिसम्भिदा चतस्सो च विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छलभिञ्ञा सच्छिकता कतं बुद्धस्स
सासन'न्ति ।।४३।।

प्यंगू प्रकारयागु प्रतिसम्भिदा व थुपि च्यागू विमोक्ष व खुगूप्रकारया अभिज्ञान नं जि साक्षातकार यानाकाय् धुन, भगवान बुद्धया (स्वंगू प्रकारया) शासनस जि माक्का ज्या सफल याना काय् धुन ।।४३।।

व खँ न्यना आपलं जनतापि कुशल पुंण्य याय्गु ज्याय् लगे जुया वन ।

४४. सहेतुका पच्छिमिका'पि सत्ता,
पापं न सक्कोन्ति जहातुमेवं ।
अनिच्छ मानेहि जनेहि दुक्खं,
आराव पापं परिवज्जनीय'न्ति ।।४४।।

थथे त्रिहेतुक प्रतिसन्धि सहितह्म पश्चिम भाविकह्म सत्व प्राणि नापं अकुशल विपाकं मुक्त ज्वी फै मखु, दुःख इच्छा मयापि मनूतय्सं पापयात यानं निस्यें हे हटे याना तापाका छ्वे फयेकेमा ।।४४।।

उत्तर श्रामणेरया बाखं

चतुर्थ – प्यपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कावीर पट्टनया बाखनस

श्व छंसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

जम्बुद्वीपे जुलसां चोल राष्ट्रस कावीरपट्टन धैगु (नगर) छगू दया च्वन । अन आपाल महेश्वर यात पूजा याइपिं मिथ्यादृष्टित वासयाना च्वन । अन छगू देवालये तसवीर च्वेगु ज्या याकू वले सिपूछपुती ईश्वर यात कोच्छुना वन्दना याना च्वंह्म भगवान तथागत यागु रूप च्वके विल, उगुसमयस अन आपाल उपासकत व देवालये वना उखे थुखे च्वया तःगु चित्र सो जुजुं व सिपुती व चित्र च्वया तःगु खन । खनालि इमिसं अहो जिमिसं स्वय् मत्योगु (चित्र) स्वय् लात देवतापिं सहितगु थुगु लोकस, मार सहित, ब्रह्मापिं सहित श्रमण ब्राह्मणपिं सहितगु प्रजापिनि मध्ये हानं प्रमाण रहितगु चक्रवालम भगवान तथागतया सिनं च्वेयाह्मला छखें तया समानह्म हे नं दैमखु । सकल सत्व प्राणिपिसं पूजा याय् योग्यह्म वन्दनायाय् योग्यह्म भगवान तथागतयात थुमिसं अयोग्यगु हे ज्या याका तल धका ख्वया विलाप याना जुजुया दरवारे वना त तः सलं घोषणा यावन । व खँ न्यना जुजुं इपिं सतके छ्वया छिपिं छाय् ततःसलं हाला घोषणा

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

याना च्वनागु धका न्यना विज्यात । इमिसं थथे धाल–
"महाराज ! जिमि तथागत देवता पिनियासिनं महा देवता (खः) इन्द्रयासिनं महाइन्द्र, ब्रह्मायासिनं महाब्रह्मा सुमेरू पर्वतथें निश्चल सागरथें गम्भीर आकाशथें अनन्त पृथ्वी समान ख्वातु इत्यादि प्रकार भगवान-तथागतयागु गुण वर्णना यात । उकिं अपदाने थथे धयातलः–

१. बत्तिंस लक्खण धरो सुनक्खत्तोव चन्दिमा ।
अनुब्यञ्जनसम्पन्नो सालराजाव फुल्लितो ।।१।।

उत्तमगु नक्षत्र – नँगुं चाहुला च्वंह्म चन्द्रमाथें, स्वीनिता लक्षण दया विज्याकह्म (तथागत) सिमा छम्मां स्वां ह्वया च्वंगु शाल वृक्षमाथें (चयेगू) अनुब्यञ्जनं संयुक्त जुया विज्यात । १।।

२, रंसिजाल परिक्खित्तो दित्तोव कणकाचलो ।
ब्यामप्पभा परिवुतो सतरंसिदिवाकरो ।।२।।

ज्वाला ज्वालां थिना च्वंगु लुँयागु पर्वतथें (खुगू वर्ण) दुगु रश्मि जाल फैलेजुया च्वंगु, सलसगू रश्मि दुह्म सुर्यथें ह्मदुच्छिपाक्क रश्मि प्रभां चाहुला विज्याना च्वंह्म ।।२।।

३ सोण्णाननो जिनवरो समणीव सिलुच्चयो ।
करुणापुण्ण हृदयो विवट्टोविय सागरो ।।३।।

पञ्चमारयात त्याका विज्याह्म उत्तमह्म जिन भगवान

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तथागत लुँयागु ख्वाथें वांलागु ख्यापा दया बिज्याकह्म खः, माणिक्य सहितगु पर्वत समान जुया बिज्यात विवर्त सागर समुद्र समान जुया विज्यात, करूणां जागु हृदय दया विज्याह्म खः ॥३॥

४. लोकविस्सुतकित्तो च सिणेरूप नभुग्गतो ।
यससा वितितो धीरो आकासतदिसोमुनि ॥४॥

प्रज्ञावान जुया विज्याकह्म सर्वज्ञ मुनि तथागत आकासे च्वे थाहाँ वना च्वंगु सुमेरू पर्वतराज थें लोकस प्रख्यन्त जूगु कीर्ति दया विज्यात, यशं नं आकाश समानं (सकभनं) फैले जुया विज्यात ॥४॥

५. असङ्ग चित्तो सब्बत्थ अनिलोवियनायको ।
पतिट्ठा सब्ब भूतानं महिव मुनिसुत्तमो ॥५॥

लोकया स्वामि जुया विज्याकह्म तथागत (छिगू दिशासं न्ह्यःना च्वंगु) फय् समानं सकल थासे असंलग्नगु चित्त दया विज्यात, मुनिपिनि मध्ये अत्यन्त श्रेष्ठ जुया विज्याकह्म सर्वज्ञ तथागत पृथ्वी समानं सकल सत्व प्राणि पिंत आधार-प्रतिष्ठा जुया विज्याना च्वन ॥५॥

६ अनूपलित्तो लोकेन तोयेन पदुमं यथा ।
कुवादगच्छ दहनो अग्गिक्खन्धोव सोभति ॥६॥

ल नाप (संलग्न मजूगु) पलेस्वांथें लोकसंसर-नाप संलिप्त मजुप्य – अलग जुया मिथ्यादृष्टि संख्यात

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सियात भस्म याना छ्वैगु मिद्वँ थें शोभायमान जुया विज्याना चवन ।।६।

७. अगदो विय सब्बत्थ किलेसविसनासको ।
गन्धमादनसेलोव गुणगन्धविभूसितो ।।७।।

सकल थासे (रोगादि) क्लेश रूपी विष नाश याना वीगु वासः समान जुया विज्यात (सुगन्धित) गन्ध मादन पर्वत राजथें (शीलादि) गुण रूपी सुगन्धं अलकृत जुया विज्यात ।।७।।

८ गुणानं आकरो धीरो रतनानंव सागरो ।
सिन्धूव वनराजीनं किलेसमलहारको ।।८।।

प्रज्ञावान जुया विज्याकह्म (वसपोल तथागत) रत्नया लागी सागर समुद्रथेंतुं (शील समाधि आदि) गुण धर्मया लागी उत्पत्ति स्थान-खानि जुया विज्यात, वन-जङ्गल छोयागु (मल कचिंग सफायाना यंकीह्म) गङ्गाजी खुसिथें (सकल सिगु) क्लेश-पाप मदयेक-हरण याना यंका विज्यात ।।८।।

९ विजयीव महायोधो मारसेनप्पमद्दनो ।
चक्कवत्तीव सो राजा बोज्झङ्गरतनिस्सरो ।।९।।

विशेषरूप त्याका विज्याह्म महानह्म योधाथें मारसेनायात त्याका कया विज्यात (सप्त) बोध्याङ्ग रूपी रत्नया मालिक जुया विज्याकह्म वसपोल बुद्ध भगवान चक्रवर्ति जुजु समान जुया विज्यात ।।९।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१०. महाभिसक्कसङ्घासो दोस व्याधितिकिच्छको ।
सल्लकत्ता यथा वेज्जो दिट्ठिगण्डविफालको ।।१०।।

(राग द्वेषादि) दोष रूपी रोगयात वासः याना लाय्का वीह्म तःबंह्म वैद्य समान जुया विज्यात, मिथ्या-दृष्टि रूपी कै यात लिकया वांछ्वया वीह्म चीर फार याईह्म वैद्य समान जुया विज्यात ।।१०।।

११ सत्था नो भगवा देवमहाब्रम्हेहि वन्दितो ।
देविन्दासुरसिद्धेहि वन्दनीयो सदादरा ।।११।।

दैवातिदेव जुया विज्याकह्म जिमि शास्ता भगवान तथागत महा ब्रह्मातय्सं वन्दना याका च्वना विज्यात, देवेन्द्र, दानव, विद्याधरपिसं न्ह्यावलेसं आदरपूर्वकं वन्दना याय् योग्य जुया विज्यात ।।११।।

१२. सब्बेसु चक्कवालेसु ये अग्गा ये च पूजिता ।
तेसमग्गो महाराज ! भगवा नो
पतापवा'ति ।।१२।।

भो महाराज ! गुह्म सकल चक्रवालस श्रेष्ठ जुया विज्यात, गुह्म पूजा याय् योग्य जुया विज्यात, जिमि भगवान तथागत इपि सकलया सिनं अग्र-उत्तम जुया विज्यात प्रताप-तेजस दया विज्यात ।।१२।।

इत्यादि प्रकारं भगवान तथागतयागु गुण वर्णना याना महाराज ! देवकुले च्वंपिसं अयोग्यगु हे ज्या

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यात धका धाल । व खँ न्यना जुजुं भो ! छिपि सकल सिनं थ थः देवतापिनिगु महानगु भाव कँन, छिमि शास्ता जुलसां तःधं धका जिमिसं गथेयाना सीका कायगु धका न्यन । उपासकपिसं महाराज ! व अथेयाना क्यनेगु थाकु मजू छलपोलं व सिपू थन काय्के छ्वया शुद्धगु कापत हित्तुहिना उकी थःगु (क्रौ) छाप तयेका विज्याना सुरक्षित वांलाक गोप्यगु छगू देवालये तयेके विया न्हेनु विते जुया वनेव कायके छ्वया स्वया विज्याहुँ अवले जिमि शास्ता तथागतया महान भाव छःपिसं सिया विज्याई धका धाल । अनंलि जुजुं इमिसं धाथेंतुं यके छ्वया छगू देवालये तयेके विया फुक्क खापा तिका उकी थःगु छाप तयेके बिया उकीयात वांलाक रक्षा या धका पा तयेका विल । अनंलि इपि उपासकत सकलें मुना न्हेनु तक्क दान ब्युब्युं शील रक्षा यायां उपोसथ कर्म यायां सकल सत्व प्राणिपित मैत्री भावना यायां सकल सत्व प्राणिपित थमं यानागु पुण्य प्रदान यायां त्रिरत्नयात पूजा यायां थथे घोषणायात– "जिमिसं यानागु कुशल कर्मया प्रभावं याना लोके च्वंपि महान ऋद्धि दुपि महान वल दुपि सकल देवतापि व लोकयात पालन याना च्वपि चतुर्महाराज देवतापिसं नं जिमि शास्ता तथागतयात उपास्थान सेवा याना च्वंगु भाव क्यना वीमाल धका सत्य क्रिया यात । अनंलि इमिगु पुण्ययागु प्रभावं याना उगु क्षणस देवराज इन्द्रया पण्डु कम्वल शैलासन क्वाना वःगु आकार क्यन ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अनंलि वं मनुष्य लोके स्वया मिथ्यादृष्टितय्सं यागु उगु अयोग्यगु ज्या खंका संवेग चाया (मनुष्य लोके) क्वाहाँ वया ईश्वरं भगवान बुद्धयात वन्दना याना भ्वस्सुना च्वंगु (चित्र) याना उगु समाचार उपासक तयेत कना थःगु थासेतुं ल्याहाँ वन । अनंलि न्हेनु दुखुनु सुथ ह्लाप्पां इपि सकलें जुजु याथाय् वना वन्दना याना थथे विन्ति यात– "महाराज ! ईश्वरं जिमि भगवान बुद्धया तुती वन्दना याना भ्वस्सुना च्वन ।" धका विन्ति यावन ।

अनंलि जुजुं इमिगु खें न्यना नगरे नाय्खिं च्वेके विया आपालं जनतापि मुंका इमिसं चाहुयेका देवालये विज्याना तैतःगु छाप स्यंके विया खापा चाय्का सिपू कायके छ्वया हिना तःगु कापः फ्यंके विल । अनंलि जुजु व आपालं जन समूह पिसंनं व महानगु प्रातिहार्य (आश्चर्य) खना मिथ्यादृष्टि तोता सकलें शास्ता तथागत या शरण वन । अनंलि जुजुं व देवालय यात स्यंके विया आपालं जनसमूहपि मुंकेविया तःधंगु रमणीयगु विहार दयेके विया जन्मभर तक्क पुण्य कर्म याना देवलोके वना जन्म जू वनं ।

१३. अनब्भुतं सत्थु धरीयमाने,
करोन्ति दिस्वा कुसलानि इद्धि ।
ये तं मुनिन्दे परिनिब्बुतम्हि,
करोन्ति पुञ्ञानि महब्भुतन्ति ॥१३॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(गुह्मस्यां) शास्ता तथागत जीवमान जुया विज्या-वले (वसपोल) बुद्धयागु ऋद्धि प्रातिहार्य खना कुशल कर्म याई व अथे याईगु छुं आश्चर्यगु खँ मखु सुनां सर्वज्ञ तथागत परिनिर्वाण जुया विज्याय् घुंका पुण्य कुशल कर्म याई व अथे याईगु हे महान आश्चर्यगु खँ खः ।।१३।।

कावोर पट्टनया बाखं

पञ्चम - न्यापु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

खुँ स्याइम्हसिया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

छगू समयस जुलसां छी तथागतं धर्म देशनाद्वारा आपालं जनता पित स्वर्ग मोक्ष सम्पत्ति ब्यु ब्युं श्रावस्ती नगर आश्रय याना जेतवनस वास याना विज्याना च्वन । उगु समयस न्यासःह्म खुँत जंगलं नगरस वया चान्हे खुँ यागु ज्या याना उकि (थः) काय् कलापि पालन पोषण याना च्वन । अनंलि छन्हुया दिनस खुँ तयेसं खुं ज्या याय्या लागि नगरे द्वाहाँ वने त्यं वले नगरया ध्वाकाय् छह्म गरेवह्म जनपदे च्वंह्म मनूछह्म खना छ गन च्वं च्वनागु धका न्यन वं थः जनपदयह्म मनू खः धका प्रकाश यात । अनंलि वयात इमिसं भो छ छुया निम्मित थथे दुखी जुया वास याना जुयागु ? जिपि नाप खुँ ज्या याना वस्त्र अलंकार सम्पन्नह्म जुया काय् कलापि पालन – पोषण या । थुगु प्रकारं दुःखी दरिद्र जुया च्वनेमते धका धाल । वं जुलसां थुमिसं जित भिगु योग्यगु हे खँ धाल धका इमिगु वचन स्वीकार याना काल । अनंलि इमिसं थथे जूसा जिपिनाप वा धका धया वयात नं वोना नगरे दुने द्वाहाँ वना अन अन

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उगु उगु थासे अंगः तछ्यांना खुँ ज्या यात । उगु समयस जनपदे च्वह्म मनूयात धन दौलत प्राप्त जुया थ्वहे ज्या अति उत्तम धका इपि नापं खुँ ज्या यायां जीविका याना जुल । अनंलि छन्हुया दिनस सिपाहितय्सं खुँज्या यागुलि इपिं सकलें खुँ तयेत क्वातुक पाटा कसेयाना कोसल जुजु याथाय् यंका क्यने यंकल जुजुं इपि खना थ्थे धया विज्यात – "भो खुँत ! छिमि पुचले सुनां मेपिं खुँत सकसित स्याना छ्वे फै वैत जीवन दान वी" धका आज्ञा जुल । व खँ न्यना इपि खुँत सकलें थवं थः थःथिति मिले चले जूपिं जुया अथे याय्गु इच्छा मयात । व जनपदे च्वंह्म मनूनं जुलसां जिं थुपि सकलें स्याना छ्वया वी धका जुजुयात धाय्व जुजुं अनुमति वीका वं मेपिं खुँत सकसितं स्याना छ्वत । वं अथे याःगु खना जुजु सन्तुष्ट जुया वैत खुँ स्याय्गु जागिरि विल । वं खुँत व प्राणदण्ड ब्यूपिं स्यास्यां नीन्यादँ तवक च्वना लिपा बुढा जुल । अनंलि व दुर्बल जुगुलि निको प्यको पासानं खुँत स्याय् मफुत । जुजुं वखँ सीका मेह्म छह्म सित खुँ स्याय्गु ज्या ल ह्लाना विल । अनंलि व खुस्याय्गु जागिरि – पद मदया थःगु छेँ हे वया च्वं च्वंवल । उगु समयस सुं छह्म मनू मन्त्र ब्वना ह्लाय्यागु फसं मनू स्याय्गु विद्या सःगु जुया च्वन । अथे हे तुं ह्ला तुति ह्लाय्पं ह्लाय् छ्यों आदिस छुं छगू त्वाह्लाय् माल धाय्व मन्त्र ब्वना ह्लाय् यागु सासलं पुया छ्वेव उगु उगु अंग

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रत्यङ्ग त्वादया अलग जुया वनीगु जुया च्वन । थुगु प्रकारं अत्यन्त आनुभाव दुगु व मन्त्र खः । अनंलि व (मनूस्याई ह्मस्यां) उह्म मनू नाप लाना मन्त्र प्राप्त याना कया जुजुयात सनाचार छ्वत – जिं जुलसां थ्वयां ह्लापा बुढा जूगुलियाना खुँ तयेगु ह्ला तुति आदि कष्ट साथ त्वाह्लाय्गु याना च्वना, स्याय्मापिन्तनं मुश्कोलं हे जक स्याना च्वना । आ जुलसां जिं अथे मयाना जिगु मन्त्रया वलं त्वाह्लाय्गु पालेगु आदि ज्या याना च्वना" धका । जुजुं व ममाचार न्यना ज्यू धका वैत सःता ह्लापायागु वैगु पदवि वैतंतुं ह्लापायाथेंतुं याना बिल । वं अत्रेसं निसें उगु ज्या यायां हानं न्यादँ बिते यात । अनंलि व अत्यन्त बुढा, आयू फुह्म दुर्बल जुया सीःत खाताय् गोत्तुला सीत्यःगु वेदना दुःखं ततःसलं भयानकगु शब्दं हाहां मिखा तिस्सीत्र भयानकगु नरक यागु मि ज्वाला हुरु हुरु छ्वया च्वंगु (हान) नँ त्या नँ मुगः ज्वना च्वंपि जमदूनत नं स्व स्वं गोत्तुला च्वन । अनंलि वया छ्वाखेरं छेँ च्वंपि मनूत वैगु व हागु भयानकगु सःताया (ग्याना) थथःगु छेँ त्वता विस्युं वन । उखुनुया दिने हे जुलसां महासारीपुत्र स्थविर दिव्य चक्षुं लोकस स्वया विज्याना व खुँ स्याइह्म मनू उखुनु हे सिना वना नरके जन्म जूवनीगु खना, जि अन वन धाय्व जिखना मन प्रसन्न याना स्वर्गे जन्म कावनी धका सीका थौं जिं वैत अनुकम्पा याय् माल धका सुथ ह्लापां चीवरं पुना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वया छेँया लुखा क्वे विज्यात । अनंलि वं स्थविर ज्वना तंचाया तमं वा कुरु कुरु न्ह्यया ह्म ठुरु ठुरु खाका थौं थ्वयात जिं शरीर टुकडा टुकडा याना वां छ्वया वी धका गोतुतुं हे मन्त्र ब्वना ह्लाय् यागु सासलं पुया छ्वत । स्थविर उगु समयस निरोधसमात्ति ध्याने च्वना उकिं दँना सुर्द्यो थें ज्वाला ज्वालां थिना दना च्वना विज्यात । अनंलि वं स्थविरयात स्वको तक्क अथेयातं नं छुं (वाधा) याय् मफया अत्यन्त आश्चर्य जूगु चित्त याना स्थविरया उपरे मन प्रसन्न याना थःत धका दयेका तःगु खीर भोजन स्थविरयात दान वीके विल स्थविरं आशीर्वाद विया विहारेसंतुं विज्यात । खुँ स्याइह्म मनू स्थविरयात ब्यूगु दान स्मरण यायां उगु क्षणे अनं सिना वना स्वर्गलोके वना जन्म कावन । अहो वीतराग बुद्ध पुत्र पिनिगु अनुभाव थ्व मनू नरके उत्पन्न जूवने त्यंह्म नापं गुह्मसिगु वलं याना स्वर्गे जन्म कावंगु जुल । उकिं धया तलः-

१ दानंताणं मनुस्सानं दानंदुग्गतिवारणं ।
दानं सग्गस्स सोपानं दानं सन्तिकरं परं ॥१॥

(थ्व) दान वीगु धैगु मनू तय्या लागी (पापं) रक्षा ज्वीगु स्थान खः दान वीगु धैगुलि याना दुर्गती गवले सं लावनो मखु, दान वीगु धैगु स्वर्गे थाहाँ वनेगु स्वान्हे समान जूवनी, दान धैगु वस्तु उत्तमगु निर्वाण सम्पत्ति लाभ याना वीगु वस्तु जूवनो ॥१॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२. इच्छितिच्छितदानेन दानं चिन्तामणि विय ।
कप्परुक्खो'व सत्तानं दानं मद्दघटोविय ।।२।।

दान वीगु थःयोयोगु वस्तु दान वोगुलिं याना चिन्ता मणि रत्न समान जुया च्वन, (हानं) कल्प वृक्ष मा समान नं जुया च्वन, दान वीगु धैगु सत्व प्राणि पिंत पूर्ण कलस समाननं जुया च्वन ।।२।।

३ सीलवन्तस्स दानेन चक्क वत्तिसिरिंपिच ।
लभन्ति सक्कसम्पत्ति तथा लोकुत्तरं सुखं ।।३।।

शीलवान पिंत दानबो गुलिं याना चक्रवर्ति जुजुया सम्पत्ति व देवराज इन्द्रया सम्पत्ति नापं (हानं) अथेहेतुं लोकोत्तर सम्पत्ति समेतं प्राप्त ज्वी ।।३।।

४. पाप कम्मेसु निरतो ठितो'यं नरकायने ।
सारिपुत्तस्स थेरस्स पिण्डपातस्स वाहसा ।।४।।

पाप कर्मस लगे जुया च्वंह्म नरके वनीगु लें च्वं-च्वंह्म थ्व (मनू) सारिपुत्र अरहन्त महास्थविर यात पिण्डपात्र (भोजन दान ब्यूगु) कारणं याना ।।४।।

५. अपायं परिवज्जेत्वा नेकदुक्खसमा कुलं ।
देवसङ्घं परिब्बूल्हो गतो देवपुरं वरं ।।५।।

अनेक दुःखं आकुल व्याकुल जुया च्वंगु नरक

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तापाना वना, उत्तमगु देवलोकस वना देवतापिनि संघं चाहुयेका (च्वं च्वने दत) ।५।

६. तस्मा सुखेत्ते सद्धाय देथ दानानि कामदं।
दानं देन्तेहि सीलम्पि पालनञ्चा'ति
सुन्दरन्ति ।।६।।

उकिया निम्ति भिगु पुण्य पुमा पीगु बुँस अर्थात शोलवान पित दान वीगु स्व, इच्छानुसारं सुख फल वीयोगु खः, दान ब्यूपिसं शोलनं पालन याना यंकल धासा अत्यन्त उत्तम जू ।।६।

अनंलि भिक्षुपि धर्म सभास मुना च्वं वले तथागत याके प्रश्न यात, "गथे ख भन्ते" व पापिह्म मनू प्यंगू अपाय-नरकस गुगु नरके ल.वन" धका । अले तथागत हे भिक्षुपि थौं हे सारिपुत्र यात ब्यूगु दानया प्रभावं याना देवलोके वना जन्म कावन उकियागु हे अर्थात् व दान यागु हे कारणं याना लिपा अनागत कालस प्रत्येक बुद्ध नं ज्वो तिनी धका भविष्य वाणि याना विज्यात ।

७. भो सारिपुत्ते निहितप्प दानं,
खणेन पापेसि हि सग्ग मग्गं।
तस्मा सुखेत्तेसु ददाथ दानं,
कामत्थ चे सग्गमोक्खं परत्थ ।।७।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

भो सज्जनपिं ! गुकियाना सारिपुत्रयात उद्देश्य याना ब्यूगु दानं तुरुन्त हे स्वर्ग मार्गस अथवा अग्रगु स्वर्गस थ्यंका विल। उकिया निम्ति परलोके स्वर्ग मोक्ष सुख यदि इच्छायासा भिगु पुण्य क्षेत्र रूपी जुया विज्यापिं शीलवानपिं भन्ते पिंत दान वीगु स्व ।।७।।

खुँस्याह्मसिया बाखँ

षष्ठम – खुपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

श्रद्धा उपासकया बाखनस

श्व छांसनिसेंया आनुपूर्वी कथा

ह्लापा अतीते जुलसां काश्यप दशबल तथागतया समयस छह्म मनू श्रद्धा तया रत्नत्रयस प्रसन्न जुया तू क्यलीगु यन्त्रस (ज्यायाना) जीवन निर्वाह याना वास याना च्व । अनंलि वं छह्म उसायमदुह्म भिक्षु खना वैत घ्यो छपासः दान बिल । अथे हे तं छह्म भिक्षु यात साखः छग्वारा दान बिल । अनंलि कन्हे खुनु छह्म नय् पित्याका च्वंह्म खिचा यात खना वैत जाछप्ये नगा संग्रह यात । अनंलि छह्म माहुं क्यंह्म छह्म सित छतका दां बिल । अनंलि छन्हुया दिनस धर्म श्रवण यायां धर्म देशना याना विज्याह्म भिक्षुयात गा छपुं पूजायात । वं थुलि जक पुण्य कर्म याना भवा भवस चाह्मू जुजुं जितः समुद्र पर्वत आदिस वने वले छु छु इच्छा जुया वल उगु उगु सफल सिद्ध ज्वीमा धका प्रार्थना यात । व लिपायागु समयस सिना वना वहे कुशल कर्म याना द्यना दनावःह्म थें देवलोके वना जन्म कया अन तःधंगु दिव्य सम्पत्ति अनुभव याना अनंच्युत जुया वया छो तथागत सम्यक् सम्बुद्धया समयस श्रावस्ती

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नगरे आपालं धन दुगु महाशालकुलस त्रया जन्म कावल । अनंलि व ज्ञांदुह्म जुया वसेंलि वारम्वार धर्म श्रवण यायां छें गृहस्थी चननेगुया दोष व प्रव्रज्या ज्वीगुया आनिसंस (= फल) न्यना प्रव्रजित जुया ता काल मदुवं हे अरहन्त पदस थ्यंकः विज्यात । वं लिपायागु समयस शास्ता यात वन्दना याना न्यासःह्म भिक्षुपिसं चाहुयेका उग्ग नगरे विज्यात । अन जुलसां महाजनया कलाह्म अत्यन्त श्रद्धा प्रसन्नह्म जुया च्वन । वं स्थविरयात न्यासःह्म भिक्षुपिं नाप भिक्षा विज्याना च्वंगु खना याकनं-याकनं वना स्थविरयागु भिक्षा पात्र कया न्यासःह्म भिक्षुपिं सहितं भोजन याका स्थविरयात न्ह्यावलेसं अन विज्य केत याचना याना न्यासःगू कूटागार-विहार दयेके व छायपके विया न्यासःह्म भिक्षुपिं अन वास याके विया ह्लि ह्लि प्यंगू प्रत्ययद्वारा उपस्थान-सेवा-सत्कार याना च्वन । अनंलि स्थविर वैत न्यागू शीलस प्रतिस्थापना याना अन यत्तलें च्वना मेगु थासे वनेगु इच्छा याना छसिनिसें पट्टन गामे विज्यात । अन जहाजे च्वना न्यासह्म भिक्षु पिसं चाहुयेका समुद्रया द्योने विज्याना च्वन । समुद्र तरेयाना च्वंह्म वया सागरया दथ्वी प्वाथे वायू जाया वया तःसतं पीडा विल । व खना भिक्षुपिसं "भन्ते थ्व (रोग) ह्लापा छु वासलं लाल" धका न्यन । स्थविरं 'ह्लापा आवुसो ! थ्व रोग जितः घ्यो छपासः त्वने मात्र हे शान्त जुया वन धका धया विज्यात । भिक्षु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पिसं भन्ते ! समुद्रया विच्चे घ्यो गथेयाना कावनेगु सहयाना विज्याहुँ धका धाल।

व खँ न्यना स्थविरं आयुष्मानपि जित थन घ्यो दुर्लभ मजू, जिगु पात्र कया उकी समुद्रया लः जायक तयाहति धका धया विज्याय्व भिक्षुपिसं अथेयात । समुद्रया ल तुया काय् मात्र व पात्र च्वंगु ल व्यावक परिवर्तन जुया घ्यो जुयावन । अनंलि भिक्षु पिस व खना आश्चर्य अद्भुत चाया स्थविरयात घ्यो यका लः ह्लाना विल । स्थविर घ्यो तोने मात्रं हे रोग-पीडा शान्त जुयावन । अनंलि वैत भिक्षु पिसं थ्व छु धैगु आश्चर्य भन्ते ! थ्वयां ह्लापा जिमिसं थथे जूगु गवलें सं मखनानि धका धाय्व स्थविरं अथे जूसा (जि) थाना वयागु पुण्यया फल-विपाक छको सो धका धया समुद्र पाखे स्वया विज्याना थ्व घ्यो जुया व्यु (धाय् मात्रं) वसपोल खने दुथाय् तक्वया समुद्रया ल परिवर्तन जुया घ्यो जुया वन । अनंलि भिक्षुपि अद्भुत आश्चर्य च गु मन याना मेगुनं भन्ते ! थज्यागु पुण्य याना विज्यानागु दनिला धका न्यन । अनंलि स्थविरं अथेजूसा जिगु पुण्य स्वयाका आयुष्मानपि धका धया छचाखेर अन उगु थासे च्वंगु लोहँ यागु पर्वत पाखे स्वया विज्यात । व लोहँ दक्कों साख धी जुया वन । अनंलि मिखां खने दुथाय् तक्क छचाखेरं व्यञ्जन तरकारि सहितं जा भोजन दया वल । अनंलि हिमाल पर्वत पाखे स्वया विज्यात । व सकल लुँ जुया वल । अनंलि न्ह्योनेसंतुं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

च्वंगु त.धंगु वन-जङ्गल स स्वया बिज । । दक्को वन खण्ड-जंगल नाना प्रकार रंगविरंगगु वस्त्रं जाय वल । भिक्षुपिसं व प्रातिहार्य खना अत्यन्त विश्मय चाया "भन्ते ! गुगु पुण्य कर्म याना छःपिसं थयिज्यागु प्रातिहार्य क्यने फया विज्यात" धका न्यन । स्थविरं काश्यप दशबल तथागतया समय थमं याना वयागु व सकल कुशल कर्म प्रकट याना विज्यात । उकिं थन थथे धया तलः–

१. इमस्मिं भद्दके कप्पे कस्सपो नाम नायको ।
सब्बलोकहितत्थाय लोके उप्पज्जि चक्खुमा ।।१।।

थुगु भद्र कल्पस पञ्च चक्षु दया विज्याकह्म काश्यप तां जुया विज्याकह्म तथागत, सकल लोकपिंत हितयाय्या लागी लाकस उत्पन्न जुया विज्यात ।।१।।

२ तदाहं उच्छुयन्तस्मिं नियुत्तो गुलकारको ।
तेन कम्मेन जोवामि पसेन्तो पुत्तदारके ।।२।।

उगु समयस जि तु पेले थाईगु यन्त्रस ज्यामि जुया साखः दयेकीह्म जुया उगु ज्या याना काय् कलापिं पालन-पोषण यायां म्वाना च्वना ।।२।।

३. कलन्तिन्द्रियमद्दक्खिं रोगातुरं तदा ।
निक्खा चारकवत्तन घतत्थं समुपागतं ।।३।।

उगु समयस त्यानु चागु शरीर दुह्म रोगं आतुर जुया च्वह्म भिक्षा वनेगु व्रत दुह्म घ्योया लागी समीपस विज्याह्म भिक्षु छह्म खना ।।३।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

४. उलुङ्कनत्तं सप्पिस्स अददं तस्स भिक्खुनो ।
सद्दहन्तो दान फलं दयायुदग्गमान सो ।।४।।

दानया फल-विपाक विश्वास याना दया-करूणां घ्वागु मन जुया व भिक्षु यात घ्यो छपासः दान विया ।।४।।

५. तेन कम्मेन संसारे संसरन्तो भवा भवे ।
यत्थिच्छामि घतं तत्थ उप्पज्जति अनप्पकं ।।५।।

व (कुशल) कर्म याना संसारस जन्म जन्म पत्ति जन्म कया चाह्यू जुया वले गन जुलसां घ्यो यागु आवश्यक जुया च्वन अन जुलसां आपालं (घ्यो) उत्पन्न जुया वल । ५।।

६. इच्छामहं समुद्दस्मि जलम्पि घतमत्तनो ।
तंतं सब्बं घतं होति घतदानस्सिदंफलं ।।६।।

जि समुद्रस ल नापं थःत घ्यो इच्छा याना वले व सकल (ल) घ्यो जुया वन घ्यो दान यानागु या थ्व फल-विपाक खः ।।६।।

७. सुणाथ मय्हं भञ्ञम्पि पुञ्ञ कम्मं मनोरमं ।
तदा दिस्वानहं भिक्खुं रोगेन परिपीलितं ।।७।।

जिगु मनोरमगु मेगुनं पुण्य कर्म न्यो उगु समयस जि रोगं पीडित जुया च्वंह्य भिक्षु छह्य खना । ७।।

८. गूलपिण्डं गहे त्वान पत्तेन तस्ससमाकिरिं ।
तेन सो सुखितो आसि रोगं व्यपगतं तदा ।।८।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

साखः छग्वारा जोना वसपेलया पात्रे तया विया उगु समयस वसपोल भिक्षु उकिं सुखी जुया त्रिज्यात रोग नं शान्त जुयावन ॥८॥

९. तेन मे गूलदानेन संसरं देवमानुसे ।
यत्थत्थोस्मि गूलेनाहं तत्थ तं सुलभं मम ॥९॥

जिगु व साखः दानं याना देव मनुष्य निगू लोकेसं चा चा ह्यू जुयाह्म जितः गन साखःयागु आवश्यक जुया वल अन व जित अःपुक्हे प्राप्त जुल ॥९॥

१०. सेला च विपुला मय्हं होन्ति चित्तानु वत्तका ।
महन्ता गुलपिण्डाव गुलदाने इदं फलं ॥१०॥

महानगु लोहँयागु पर्वत नापं जिगु मनयात अनुकूल ज्वीक वना महानगु साखः पिण्ड जुयावन साखः दान याना वयाया थ्व विपाक--फल खः ॥१०॥

११. अथा'पि मे कत पुञ्ञं सुणाथ साधु भिक्खवो ।
छातज्झत्तं फन्द मानं दिस्वान सुनखं तदा ।
भत्तपिण्डेन सङ्गण्हि तम्पि दानं फलावहं ॥११॥

हे भिक्षुपिं ! मेगुनं जिं याना वयागु पुंण्य वांलाक न्यनाका अवले उगु समयस नये पित्याना छटपटे जुया च्वंह्म खिचा छह्म खना जा छपेल (वैत) सग्रह याना व अज्यागु स्वल्प दानं नापं (थौं जितः) विपाक–फल विया च्वन ॥११॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१२. ततोपट्ठाय नाहोसि अन्नपानेन ऊनता ।
सुलभन्नपानो सुखितो अहोसि जाति
जातियं ।।१२।।

अवलेसं निस्यें अन्न पानया तरफ मगा: धैगु (गवलें) मजुल जन्म जूजू थाय् तक्क अन्नपान सुलभ जुया सुखी जुया च्वना । १२।।

१३ अज्जापि यदि इच्छामि भोजनेन पयोजनं ।
चक्खुपथे समन्ता मे जायन्तुक्खलियो बहू ।।१३।।

यदि थौं हेनं भोजन प्रयोजन कायगु इच्छा जुल धासा जिगु मिखां खने दक्को छचाखेरं आपाल जासि थल उत्पन्न जुया वै ।१३।

१४. अथापरम्पि कुसलं अकासिं तं सुणाथ मे ।
इणट्ठकस्स पोसस्स अदासेकं कहापणं ।।१४।।

हानं मेगुनं कुशल कर्म याना वयागु दु जिगु व पुंण्य कर्म नं न्यनाका साहु वयना च्वंह्म मनू दह्मसित छटका दां प्रदान याना ।१४।।

१५. तेन मे पुञ्ञकम्मेन अनोमभवसम्पदं ।
पचुरं जातरूपं च लभामि जाति जातियं ।।१५।।

जिगु उगु पुंण्यया प्रतापं जन्म जूजू थाय् हीन-नीच मजूगु भव-भोग सम्पत्ति व आपाल लुं वह रत्न आदि सम्पत्ति नं लाभ जुल । १५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१६ सचज्ज धनका मो'हं घनसेलोपि पब्बतो ।
होति हेममयं सब्बं इणतो मोचने फल ।।१६।।

यदि थौं जि धन इच्छा यात धासा कडागु लोहँ यागु पर्वत जूसानं सकल लुँ यागु जुया वै साहुं मुक्त याना दिया वैया (थ्व) फल-विपाक खः ।।१६।।

१७. अज्जम्पि मम पुञ्जं भो सुणाथ सुतिसोभनं ।
कस्सपस्स भगवतो सासनेकं बहुस्सुतं ।।१७।।

भो सज्जनपि ! न्यने ययां पुस्य च्वगु मेगुनं जिगु कुशल कर्म न्यनाका काश्यप तथागतया शासनस छह्म बहुश्रुत भिक्षु द्वारा ।।१७।।

१८. देसेन्तं मुनिनो धम्मं सुत्वा पीणितमानसो ।
पूजेसिं साटकं मय्हं धम्मस्स धम्मसामिनो ।।१८।।

देशना याना विज्यागु तथागतयागु धर्म न्यना प्रसन्नगु मन जुया धर्म स्वामि जुया विज्याकह्म बुद्धया धर्मयात जिगु गा छपुं पूजायाना ।।१८।।

१९ तेनाहं पुञ्जकम्मेन संसरं देवमानुसे ।
लभामि पचुरं वत्थं यं लोकस्मिं वरं परं ।।१९।।

जि जुलसां उगु पुण्य कर्म याना देव मनुष्य लोकस चा.ह्यू जुजुं थुगु लोकस अत्यन्त उत्तमगु गुगु वस्त्र दुगु ख (अज्यागु) वस्त्र आपालं लाभ जुल ।।१९।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२० इच्छमानोपहं अज्ज हिमवन्तम्पि पब्बतं ।
नानाविराग वत्थेहि छादयिस्सं समन्ततो ।।२०।।

(यदि) थौं जि इच्छा जकयात धासा हिमालय पर्वत छगुलि सकभनं अने अनेगु रंगी चंगीगु वस्त्रं त्वप्पुया वीफु ।।२०।।

२१. सचे इच्छामि अज्जेव वत्थेनच्छादयामि ते ।
जन्तवो चतुदीपस्मिं वत्थदानस्सिदं फलं ।।२१।।

यदि इच्छा जक यात धासा थौं हे (जि) प्यंगू दिशायसं च्वपि इपि (सकल) जनतापित वस्त्रं पुंका वीफु वस्त्र दान याना वयाया थ्व विपाक–फल जुल ।।२१।।

२२. एतेसं पुञ्ञकम्मानं बाहसा काम भूमियं ।
सम्पत्तिमनु भूत्वान सावत्थिपुरमुत्तमे ।।२२।।

थुगु कुशल कर्मया आनुभावं याना (खुगू) काम स्वर्ग सम्पत्ति अनुभव याना उत्तमगु श्रावस्ती नगरस ।।२२।।

२३ जातो कुले महाभोगे वुद्धिप्पत्तो सुखेधितो ।
तस्स धम्मं सुणित्वान पब्बजित्वान सासने ।।२३।।

आपाल उपभोग परिभोग वस्तु दुगु कुलस जन्म जुया सुखपूर्वकं तःधिकः जुया ज्ञान दया वसेंलि वसपोल तथागतयागु धर्म न्यना शासनस प्रव्रजित जुया ।।२३।।

२४. लोकुत्तरं अग्गरसं भुञ्जन्तोमुनिबाहसा ।
किलेसेपजहित्वान अरहत्तमपापुणि ।।२४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

बुद्धयागु आनुभावं याना लोकोत्तर जुया च्वंगु श्रेष्ठगु रस त्वँ त्वँ क्लेश तापाका छ्वया अरहन्त भावस थ्यंक: वना ।।२४।।

२५. कुसलं नावमन्तब्बं खुद्दक'न्ति कदाचिपि ।
अनन्त फलदं होति निब्बाणम्पि ददातितं ।।२५।।

कुशल कर्मयात चीधं धका गवलेसं हे हेला याय् मत्यो व (चिकिचा धंगु) कुशल कर्म याना अनन्त-अप्रमाणगु फल-विपाक वी यो निर्वाण फल समेत वो फुह्म ज्वी ।।२५।।

अनंलि वसपोलयागु धर्म देशना न्यना भिक्षुपि व आपालं जनतापिसं दान आदि कुशल कर्म याना आपालं याना मनूत स्वर्गस वना जन्म जूवगु जुल ।।

२६. मनोपसादेन'पि अप्पपुञ्ञं,
एवं महन्तं भवतो'ति ञत्वा ।
मा अप्पपुञ्ञन्ति पमज्जथम्भो
सराथ देविं इध लाजदायिं ।।२६।।

भो जनता पि ! मन प्रसन्न याना (यानागु) भतिचा जकगु पुण्य कर्म जूसां थुगु प्रकारं महानगु फल वी यो धका सीका चिकिचा धंगु पुण्य धका हेला याना प्रमादि ज्वीमते थन जुलसां लाजदायी कुमारी यात प्रमाणया रूपं लुमंके वहजू ।।२६।।

श्रद्धा उपासकया बाखँ

सप्तम-न्हेपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

गरीब–दुःखीया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

छी तथागत परिनिर्वाण जुया विज्याय् धुंकुसेंलि बाराणसी नगरे च्वंह्म छह्म गरीवह्म मनू मेपिनिगु छेँ कुल्लि ज्या याना जीविका याना च्वन । उगु समयस नगरे च्वंपि मनूतेसं आपाल याना उगु थासे मण्डप आदि दयेके विया महानगु दान विया च्वन । व खना गरीवह्म मनूनं थथे चिन्तना यात– "जि ह्लापा पुण्य याना मवैगुलि याना मेपिनि छेँ कुल्लि ज्या याना दुःख कष्ट सिया म्वाना च्वना । जिगु न्येगु वस्त्र व च्वनेत थाय् छकूचा नापं दुःख सिया दयेका च्वना, थौं कन्हे बुद्ध भगवानयागु शासन व भिक्षु संघपिनं दनि । थुपि सकल सिनं दान विया स्वर्ग वनेगु (लँ) शुद्ध याना च्वन जिंन दान वीमाल व (दानं) जित ता काल तक्कया लागी हितया लागो सुखया लागी ज्वी । तथापि जिके आ जाकि छमना जक जूसां मदुनि, मेहनत उद्योग मयास्य व ज्या सफल याय् फैमखु उकिया लागी जिं उद्योग मेहनत याना दान वी धका चिन्तना याना अवलेसं निसें कुल्लि ज्या मा जुया उगु थासे कुल्लि ज्या याना ज्याला

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वगुलि व भिक्षा चाह्यू वना प्राप्त जूगु हामो जाकि आदि नं छथाय् मुंके हया मनू तयगु ग्वालि कया अन मण्डप दयेके विया जंगले च्वंगु स्वां आदि हया उगु मण्डप छाय्पा भिक्षुपिंत निमन्त्रणा याना मण्डपे फेतुका सकल सित खीर दयेका भोजन याकल । अनंलि व सोधेका थमं याना वयागु व उत्तमगु दान लुमंकल । व उगु पुण्य कर्म याना द्यना च्वंह्म मनू न्ह्यलं चाय्का दना वःह्म थें देवलोके वना जन्म कावन । उकिं वं याना वःगु पुण्ययात ल्वेक तःधंगु लुँ यागु विमान उत्पन्न जुयावल । छचाखेरं स्वंगू गाउन थाय् तक्क देवता पिंसं अनेक प्रकार यागु बाजं ज्वना पूजा उत्सव यात । न्ह्यावलेसं वैत अप्सरापिं दोछि ह्मस्यां चाहुला च्वं च्वनी थुगु प्रकारं वं तःधंगु सम्पत्ति अनुभव याना च्वन । अनंलि छन्हुया दिनस सुवर्णशिल विहारे वास याना विज्याक्ह्म महासंघरक्षित स्थविर प्रतिसम्भिदा साक्षात्कार याना कया देव चारिकास चाह्यू विज्याना व देवपुत्र यात अत्यन्त तःधंगु देव सम्पत्ति ज्वाला ज्वालां थिना च्वंगु खना सत्तिक विज्याना वं याना वःगु कर्म न्यना विज्यात व देवपुत्रं नं वसपोल यात यथार्थ खँ कन, उकिं थन धया तलः–

१. सब्बसोण्णमयो आसि पासादो रतनामयो ।
सोण्णसिङ्गसताकिण्णो दुद्दिक्खो च पभस्सरो ।।१।।

सकल थासे लुँदयेका तःगु प्रासाद–दरवार (छंगु) रत्नं दयेका तःगु सलंसःगू लुँया गजुलि चाहुला च्वंगु,

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ज्वाला ज्वालां थिना च्वंगु (छिगू दिशास रश्मि फिजे जुया च्वंगुलि) स्वयां स्वे थाकुया च्वंगु ।।१।।

२ कूटगार सताकिण्णो सोण्णमालासमाकुलो ।
मुत्ताकलापा लम्बन्ति तत्थ तत्थ मनोरमा ।।२।।

सलंसगू तोरण आकीर्ण जुया च्वगु, लुँयागु स्वां मालं चाहुयेकातःगु अन उगु थासे मन प्रसन्न ज्वीगु – मनोरमगु मोति कुप्पा लटके जुया च्वन ।।२।।

३ नेकगब्भसताकिण्णो सयनासनमण्डितो ।
विभत्तो सब्ब भागेहि पुञ्ञवट्ठकिना कतो ।।३।।

पुण्य रूपी कःमि दयेका व्यूगु (जिगु प्रासाद) अनेक सलंसगू कोठा – भण्डारं आकीर्ण जुया च्वन, (दिव्यमयगु) लासां स्वभायमान जुया च्वन सकल थाय् भाग भाग छुटे जुया विभक्त जुया च्वन ।।३।।

४. नच्चन्ति पमदा तत्थ भेरिमण्डलमज्झगा ।
गायन्ति काचि कीलन्ति वादेन्ति काचि तन्तियो ।।४।।

अन उगु प्रासादे – दरवारे धिमे, नाय्खि बाजंया दथ्वी देवतापि गुह्यं प्याखं हुया च्वन, गुह्यं म्ये हाला च्वन, गुह्यं ह्मिता च्वन, गुह्यं गुह्यं वीणा – सितार थाना च्वन ।।४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

५. ततो तिगावुते ठाने पासादस्स समन्ततो ।
सहच्छरा देवपुत्ता गहेत्वा आततादयो ॥५॥

अनंलि प्रासाद – दरवारया छचाखेरं सोंगू गाउतति दुगु थासे देव अप्सरापि सहित देव पुत्रपि आततादि (न्यागू प्रकार यागु वाज) ज्वना ।५॥

९. मोदेन्ति परिवारेत्वा नच्चगीतादिना सदा ।
उल्लङ्घन्ति च सेलेन्ति सिलाघन्तिसमन्ततो ॥६॥

सदानं वैत छचा खेरं चाहुला नृत्य गीत आदि प्रसन्न याना च्वन (ततःसलं हाला) तिं तिं न्हुया च्वन, हुसुलुं नं चुया च्वन, छचाखेर च्वना (छपाल्ला च्वे छ्वया वैत) स्तुति प्रशसा याना च्वन ॥६॥

७ एवं महिद्धिको'दानि तुवं चन्दो'व भासति ।
पुच्छाति तं देवपुत्त किं कम्ममकरि पुरा ॥७॥

हे देवपुत्र ! थुगु प्रकारं महानगु ऋद्धि दुह्म छ आ थथें चन्द्रमा समानं जाज्वल्यमान जुया च्वन, छंके न्यना च्वना ल्लापा छु पुण्य कर्म याना वया ? ॥७॥

देवपुत्रं धाल:–

८. अहोसिं दुग्गतो पुब्बे बाराणसिपुरुत्तमे ।
दानं देन्ति नरा तत्थ निमन्तेत्वानभिक्खवो ॥८॥

ल्लापा परापूर्व कालस उत्तमगु वाराणसो नगरस दुखी-दरिद्रह्म मनू जुया च्वना, उगु नगरे मनूतय्स भिक्षुपिंत

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

निमन्त्रणा याना दान वियाच्वन ।।८।।

९. जीवन्तो भतिया सोहं दानं देन्तेमहाजने ।
तुट्ठहट्ठपमुदिते एवं चिन्तेस'हं तदा ।।९।।

कुल्लि ज्या याना जीविका याना च्वनाह्म व जि उगु समयस सन्तुष्ट जुया खुशी प्रसन्न जुया च्वंपिं आपाल जनतापिसं दान विया च्वंगु (खना) जि थथे चिन्तना याना । ९।।

१०. सम्पन्न वत्थालंकारा दानं देन्ति इमे जना ।
परत्थपि पहट्ठाव सम्पत्तिमनुभोन्ति ते ।१०।।

(ह्लापा याना वःगु पुण्य याना) समृद्ध जुया च्वंगु वस्त्रालंकारं तिया थुपिं जनतापिसं दान व्यूजुल इपं परलोकेन हर्ष-प्रसन्न जुया हे (उपभोग परिभोग) सम्पत्ति अनुभव यावनी ।।१०।

११. बुध्दुप्पादो अयं'दानि धम्मो लोके पवत्तति ।
सुसीला'दानि वत्तन्ति दक्खिणेय्या जिनोरसा ।।११।।

आ थ्व बुद्धयागु धर्म नाश मजूनिगु बुद्धोत्पाद समय खः, धर्म लोकस (निर्मल रूपं) प्रचार जुया च्वंगु दनि बुद्ध पुत्र जुया विज्यापिं दक्षिणा वी योग्यपिं वांलागु शील दुपिं थुगु समयस विद्यमान जुया विज्याना च्वगु दनि ।।११।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१२ अनवट्ठितो व संसारो अपाया खलु पूरिता ।
कल्याणविमुखा सन्ता कामं गच्छन्ति दुग्गतिं ।।१२।।

संसार धैगु (च्युति प्रति सन्धि रूपं टुटे मज्वीक न्ह्याना च्वनोगुलिं याना) अनवस्थित हे ख (अर्थात स्थिरगु आदि अन्त छुं सी मदु) अपाय-नरक जुलसां निश्चयनं (पाप याः पिसं) जाया च्वन, कुशल कर्म लिफःस्वया च्वंगिं सत्व प्राणिपिं एकान्तं दुर्गती कुत्युं मवनी मखु वहे वनी ।।१२।।

१३. इदानि दुक्खितो हुत्वा जीवामि कसिरेनहं ।
दलिद्दो कपणो दीनो अप्पभोगो अनाल्लियो ।।१३।।

दरिद्र-गरीव, कृपण-दुखी, दीन हीन असहाय जुया, (उपभोग परिभोग) वस्तु मदुह्म (अन्तिम रूपं) जाकि छमना नापं मदुह्म जि कष्टसिया म्वाना च्वना ।१३।

१४. इदानि बीजं रोपेमि सुखेत्ते साधुसम्मते ।
अप्पेवनाम तेना'हंपरत्थ सुखितो सिया ।।१४।।

जि आ थुगु अवस्थास (बुद्धादि) सत्पुरूप पिसं भिं-उत्तम धका सम्मत याना तःगु पुण्य रूपी बुँस पुण्य पुसा पिना वी उकिया कारणंयाना परलोकस (जि) सुखी ज्वोदःसा अत्युत्तम ज्वो ।।१४।।

१५ इति चिन्तिय भिक्खित्वा भतिं कत्वान नेकधा ।
मण्डपंतत्थ कारेत्वा निमन्तेत्वान भिक्खवो ।।१५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१६. आयासेन अदासाहं पायासं अमताय सो ।
तेन कम्म विपाकेन देवलोके मनोरमे ।।१६।।

व जि (अत्यन्त) दुःख कष्ट सिया (अमृत रूपी) निर्वाण प्रत्यक्ष याना काय्या लागि (ल मदुगु दुरुस दायेका तःगु) खीर भोजन दान विया उगु कुशल कर्मया विपाक याना अत्यन्त वांलागु थुगु देवलोकस ।।१६।।

१७ जातोम्हि दिब्बकामेहि मोदमानो अनेकधा ।
दीघायुको वण्णवन्तो तेजसि च
अहोसह'न्ति ।।१७।।

जन्म जुया दिव्य पञ्चकाम सुखद्वारा अनेक प्रकारं खुशि प्रसन्न जुया च्वना, जि दीर्घायू दुह्म जुया रूप-वर्ण सम्पन्नह्म व तेजस् दुह्म नं जुल ।।१७।।

थुगु प्रकारं देवपुत्रं थमं याना वयागु कुशल कर्म विस्तारपूर्वकं कन । स्थविर नं मनुष्य लोके क्वाहाँ विज्याना मनूतयेत थमं प्रत्यक्ष रूपं स्वया विज्यागु दिव्य सम्पत्ति प्रकाश याना विज्यात । व (उपदेश) न्यना आपालं याना स्वर्ग लोकस वना जन्म कावगु जुल ।

१८. अनाह्लियो दुग्गतदीनको'पि,
दानं ददन्तो'धिगतो विसेसं ।
सग्गापवग्गं यदि पत्थयह्वो
हन्त्वानमच्छेरमलं ददाथा'ति ।।१८।।

Digitized by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(थुगु प्रकारं) जाकि छमना नापं मदुह्म दुखी-दरिद्रह्म मनूनं नापं दान विया विशेष (दिव्य सम्पात्त) साक्षात्कार याना काल (उकिया निम्ति) यदि स्वर्ग मोक्ष सम्पत्ति प्रार्थना यानागु खः घैगु जूसा मात्सर्य-कप्ति-नुगःस्यागु भावयात नाश याना दान याय्गु सो । १८॥

दरिद्रया बाखँ

अष्टम-च्यापु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

देवपुत्रया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

थ्वयां ह्लापा जुलसां नारद सम्यक् सम्बुद्धया समयस थ्व द्वीप मेगुहे नामं प्रकट जुया च्वन । अवले छगू समयस जुलसां अनिकाल - दुर्भिक्ष जुल अन्न वांलाक उत्पन्न मजुल सत्व प्राणिपिंत नये पित्यागु भयं पेलेयात, उगु समयस नारद तथागतया शासने च्वंह्म छह्म श्रावक छगू गामे भिक्षा विज्यांना गथे ह्लापा सिला यंकुगु भिक्षा पात्र ख अथेंतुं (गामं) प्याहाँ विज्यात । अनंलि छगू गामे मनूत जाकि छमना कापते पो चिना क्वालखे दाय्का उकियागु ति जक त्वना जीविका याना च्वन । उगु समयस स्थविर खना वन्दना याना पात्र कया उगु जाकि जा थुया पात्रे तया स्थविर यात ल ह्लाना विल । अनंलि इमिगु श्रद्धा यागु वल-प्रतापं व जासि (हानं) जां सम्पूर्ण जुयावल । इमिसं व आश्चर्य खना आर्ययात दान वियागुया विपाक-फल जिमिसं थौं हे खन धका मन प्रसन्न याना आपालं जनतापि मुंका इमित जा नका लिपा थःपिसं नं नल । जा का का थासं (हानं) जायां तुं वल । अवलेस निसें इमिसं व वःपि मनू तयेत दान व्यु व्युं आयू फुना वनेव देवलोकस वना जन्म कावन । अले व स्थविरं भोजन

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कया जिज्याना छमा सिमा क्वे च्वना भप्यगु शुरू यात। उगु सिमास जन्म जुया च्वंह्म छह्म देवपुत्र जुलसां आहारां पोडित जुया भोजन याना च्वंह्म स्थविर खना थःगु आत्म भाव तोता बुढा छह्मसिगु भेष कया वया लिक्क वया च्व च्वन। स्थविर होस मतसे भोजन याना च्वन, देवपुत्रं अन्तिमगु जाप्ये तोता मेगु नय सिधःवले मुसु तया थः अन च्वंच्वनागु भाव सीके विल। स्थविर व खना पश्चाताप चाया व अन्तिमगु जाप्ये वया ह्लाते तया विल। अनंलि वं जाप्ये जोना दना चिन्तना यात, जिं जुलसां ह्लापा गवलें श्रमण ब्राह्मण तयेत अथवा गरीब गरूवा तयेत जूसां अन्तिम रूप को खिचा तयेत नापं आहार दान वियावे मनं ज्वीमा, उकिया निम्मित जिं थौं देवता जुया नापं जा नये मखना च्वन जिं थ्व जप्ये स्थविर यात हे दान वी, थ्व जित ता काल तक्क हित सुखया लागी ज्वीफु धका थथे जुलसां चिन्तना याना जाप्येले आशा याय्गु तोता स्थविर याथाय् लिक्क वना स्वामि छलपोलया दासयात थुगु लोक यागु संग्रह याना विज्याय् म्वाल, जित परलोक यागु संग्रह याना विज्याहुँ धका धया वसपोलया पात्रेतुं तया विल। अनंलि वैगु व जाप्ये पात्रं कुत्युंवने मात्र हे स्वंगू* गाउत दुगु थासे दिव्य

---

* "रतनं तानि सत्त व यट्ठि ता वो सतू सभंगाउत मुसभा सोति याजनं चतु गाउत" [न्हेकुया छगू यट्ठि २० गू यट्ठिया छगू उसभ ८०, गू उसभया छगू गाउत]

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मयगु जा थल खने दया वल । देव पुत्रं स्थविर यात न्याकुं जोरेयाना वन्दना याना अनंलि दिव्य भोजन कया ह्लापा लाक दान विया लिपा थमं नल । अनंलि देवपुत्रं कन्हे खुनुंनिसें स्थविर यात व अन मूंवक्को जनतापित नं महा दान ब्यु ब्युं आयूया अन्तस देवलोके जन्म जुया खुगू प्रकारया काम स्वर्गस उखें थुखें दिव्य सम्पत्ति अनुभव यायां पदुमुत्तर तथागतया पालाय् अनं च्युत जुया वया वाराणसी नगरस आपालं धन सम्पत्ति दुह्म मिथ्यादृष्टिह्म कुटुम्बिकया छेँ वना जन्म कावन । देव धका वैत नां छुना तल । लिपायागु समयस व ज्ञान दया वयेव वया मां वौपिं मृत्यु जुया वन । वं लुँ माणिक्य मोति आदि जाया च्वंगु धुकू आदि स्वया जिमि मां वौ पिंस मिथ्या दृष्टि जूगुलि याना थुकि दान आदि छुं छुं कुशल कर्म मयासे परलोक जुया वं वले कानाकौ छःगहे मज्वसें वन जि जुलसां व ज्वनाहे वने धका अधिष्ठान याना नाय्खि च्वेके विया गरीव गुरुत्रा दुःखी दरिद्रत मुंके विया न्हेनुया दुने दक्को सम्पत्ति दान रूपं विया जङ्गले द्वाहाँ वना ऋषि प्रव्रज्यास प्रव्रजित जुया कसिण ध्यान वृद्धि याना न्यागू अभिज्ञा[७]

---

[७] न्यागू अभिज्ञा धैगु –

१. इद्धिविध, २. परचित्त विजानन, ३. पुब्बे निवासान स्मृति, ४. दिव्य चक्षु, ५. दिव्य श्रोत ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

च्यागू समापत्ति[*] साक्षात्कार याना कया आकाशं वने फुह्म जुल । अले उगु समयस पदमुत्तर धैह्म तथागत हंसवती धैगु नगरे वास याना देव ब्रह्मापिसं चाहुयेका प्यंगू सत्य युक्तगु धर्म देशना याना विज्याना च्वन । उगु समयस व तपस्वी आकाशं वना च्वंवले आपालं मनूत मुना च्वंगु व तथागतया शरीरं प्याहाँ वया च्वंगु खुगू रगया रश्मि खना थ्व छुथें धका आश्चर्य चाया आकाशं क्वाहाँ वया तधगु बुद्ध लोलां विराजमान जुया धर्म देशना याना विज्याना च्वंह्म तथागत खना प्रसन्नगु मन याना धर्म परिषदया अन्तस च्वना धर्म श्रवण याना भगवान तथागत यात वन्दना याना थःगु आश्रमेतुं ल्याहाँ वन । अनंलि व अन आयु दतल्ले च्वना आयु फुना वसेंलि तावतिंस देव भवनस जन्म कया स्वीगू कल्प तक्क दिव्य सम्पत्ति अनुभव याना खुगू काम स्वर्गस पालंपा चाह्यु ह्युं न्यी छगू आत्मभाव देवराज इन्द्र जुया जन्म काल न्यी छगू आत्मभाव चक्रवर्ति जुजु जुया मनुष्य सम्पत्ति अनुभव याना थुगु बुद्धोत्पाद समयस तथागत परिनिर्वाण जुया विज्याय्

---

[*] च्यागू समापत्ति धैगु –

१. प्रथम ध्यान २. द्वितीय ध्यान ३ तृतीय ध्यान ४. चतुर्थ ध्यान ५, आकाशानं चायतन ६. विज्ञानं आयतन ७. आकिञ्च ज्ञायतन ८. नैव सैज्ञा नासज्ञा यतन ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

धुंसेंलि श्रावस्ती नगरस छगू कुले जन्म कया न्हेदें दुवले छह्म भिक्षुं धर्मदेशना याना च्वगु खनालि वसपोल याथाय् वना धर्म श्रवण याना अनित्य भाव साक्षात्कार याना कया अन च्व च्वंहे अरहन्त जुया विज्यात, अनंलि वसपोल प्रतिसम्भिदास थ्यंक: विज्याना थह्म याना वयागु पुण्य कर्म स्व स्व वसपोलं पूर्वाचार्यपि भिक्षुपिनि दथ्वी प्रकाश याना धया विज्यात । उकि (धया तल):-

१ नारदो किर सम्बुद्धो पुब्बे आसि नरुत्तमो ।
लोकं दुक्खा पमोचेन्तो ददन्तो अमतं पदं ॥१॥

निर्वाण पद व्यु व्युं लोकजनपिंत (ससार) दुःखं मुक्त यायां मनूतमध्ये उत्तम जुया विज्याकह्म नारद धैह्म सम्यक् सम्बुद्ध ह्लापा जुलसां प्रकट जुया विज्यात ॥१॥

२. तस्मिं तु समये तस्स सावको छिन्नबन्धनो ।
भिक्खित्वा दीपके लद्धमाहारं परिभुंजितुं ॥२॥

उगु समये जुलसां भव बन्धनं मुक्त जुया विज्याह्म वसपोल (नारद तथागतया) शिष्य छह्म द्वीप छगुली भिक्षा विज्याना प्राप्त जूगु आहार भोजन भप्यत ।२।

३. रुक्खमूलमुपागंछि तत्था'सि रुक्खदेवता ।
बुभुक्खिता उदिक्खन्ति अट्ठासि तस्स सन्तिके ॥३॥

सिमा छमाया क्वे विज्यात अन सिमाय् च्वंह्म देवता छह्म जुया च्वनाह्म (जि) उगु सममस नये पित्याना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

च्वनां च्वने मफया वसपोलया लिक्क वना दनः च्वं वना ।।३।।

४ अदासि मे भत्तपिण्डं करूणापूरितन्तरो ।
गहेत्वान ठितो पिण्डं सहमानो खुद तदा ।।४।।

दया – करूणां विलि विलि जागु हृदय दया विज्याकह्म (वसपोलं) जितः जाप्ये छप्ये विया विज्यात उगु समयस व जाप्ये छप्ये जि कया नये पित्यागु सह याना दन। (थथे चिन्तना याना) ।।४।।

५. अदिन्नत्ता भयाबुब्बे किञ्चिदानं सुपेसले ।
जिघच्छापीलितो होमि जातो'पि देवयोनियं ।।५।।

जिं ह्लापा - ह्लाया शीलवानर्पित छुं छगू वस्तु इत्यादि दान याना मवैगुलि याना देव योनी उत्पन्न जूपानं नये पित्याका च्वने माल ।५।

६ अज्ज खेतं लुलद्धं मे देय्य धम्मो'पि विज्जति ।
बीजमेत्थ च रोपेमि भवतो परिमुत्तिया ।।६।।

जित थौं पुण्य क्षेत्र वांलाक भेटेजुल दान बीगु वस्तु नं ल्हाते दु थ्व संसार दुख मुक्त ज्वीया लागि थुगु पुण्य क्षेत्रस पुसा पो त्यना ।।६।।

७, इति चिन्तिय वन्दित्वा सामि वो ! दासिया अलं ।
सङ्गहं इध लोकस्मिं करोथ पारलोकिकं ।।७।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थुलि चिन्तना यास्य वन्दना याना स्वामी–भन्ते छ:पिनि दासयात थुगु लोकस संग्रह याना विज्याय् म्वाल परलोकया लागी सग्रह – उपकार याना विज्याहुँ ।।७।

८. इति वत्वा अदासा'हं भुंजि सोपि दयापरो ।
तेनाहं पुञ्जकम्मेन सुधन्नमलभि खणे ।।८।।

जि थुलि धया (व जाप्ये वसपोल यातत्तुं) प्रदान याना वसपोलंनं दया–करूणा पूर्वकं भपा विज्यात जित जुलसां उगु पुण्य कर्म याना तुरन्त हे दिव्य भोजन प्राप्त जुल ।।८।।

९. ततो चुतो छदेवेसुविन्दन्तो महंति सिरिं ।
चिर कालं वसिं तत्थ देविद्धिहि समङ्गिनो ।।९।।

अनं सिना वना खुगू देवलोकस त:धंगु दिव्य ऐश्वर्य सम्पत्ति अनुभव यायां देवतापिनिगु ऋद्धि बलं संयुक्त जुया अन ताकाल तक्क वास याना च्वना ।।९।।

१० सत सहस्से इतो कप्पे पदुमुत्तरनामको ।
उप्पज्जि लोकनयनो धम्मराजा तथागतो ।।१०।।

थुगु कल्पं छगू लाख कल्प ह्लापा लोकजन पिनि मिखा समान जुया विज्याकह्म धर्मया जुजु जुया विज्याकह्म पदुमुत्तर नां जुया विज्याकह्म तथागत लोकस उत्पन्न जुया विज्यात ।।१०।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

११. महिद्धिको तदा आसिं तापसो कानने वने ।
सम्पत्तपञ्चाभिञ्ञो आकासेन चरामहं ।।११।।

उगु समयस जि न्यागु अभिज्ञास थ्यंह्म जुया तःघंगु ऋद्धि दुह्म जुया महानगु वन जंगलस तपस्वी छह्म जुया आकासं वना च्वनावले ।।११।।

१४ तदाकासेन गच्छन्तो रम्मे हंसवती पुरे ।
बुद्धरंसि परिक्खित्तं केतुमालाविलासितं ।।१२।।

उगु समयस आकासं वना च्वच्व रमणीयगु हंसवती नगरस बुद्धरश्मि छचाखेरं फैले याना ध्वाय् माःथें वांलाना च्वंगु । १२ ।

१३. देवसङ्घ परिब्बूह्लं देसेन्तं अद्दसं जिनं ।
ओतरित्वान नभसा ठितो'हं परिसन्तके ।।१३।।

देवता संघ पिसं चाहुयेका (धर्म) देशना याना विज्याना च्वंह्म तथागत खना जि आकासं क्वाहाँ वया परिसद पिनि सिथे च्वं च्वना । १३ ।

१४. धम्मं सुत्वा उदग्गो'हं काल कत्वान सत्थुनो ।
ततो चुतो पपन्नोस्मि तावतिंसे मनोरमे ।।१४।।

जि तथागतया धर्म न्यना च्वे थ्यंगु मन जुया सिन वना - हानं अनंनं च्युत जुया वना वांलागु तावतिंसं देवलोकस वना उत्पन्न जूवना ।।१४।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१५ तिंस कप्प सहस्सानि चरन्तो देवमानुसे ।
दुग्गतिं नाभिजानामि लभामि विपुलं सुखं ।।१५।।

स्वी दोल कल्प तक्क देव मनुष्य लोकस चा चा ह्यू जुया तःधंगु (देव मनुष्य) सुख प्राप्त जुल जिं दुर्गति धैगु सिहे मसिया ।।१५।।

१५. एकपञ्ञासतिक्खत्तुं देवरज्जमकारयिं ।
अथेक वीसतिक्खत्तुं चक्कवत्ती अहोसहं ।।१६।।

जि जुलसां न्ये छको देवलोके राज्य याना हानं न्यी छको चक्रवर्ति जुजु जुया जन्म कया ।।१६।

१७ पदेसरज्जमकासहं बहुक्खत्तुं तहिं तहिं ।
इमस्मिं भद्दके कप्पे निब्बुतेसुतथागते ।।१७।।

जि उगु उगु थासे आपालं वार प्रदेश राज्य याना वया थुगु भद्र कल्पस तथागत महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् धुंकुस्येंलि ।।१७।।

१८. चोदितो पुञ्ञ कम्मेन सावत्थि पुरमुत्तमे ।
उप्पज्जित्वा कुले सेट्ठे जातिया सत्तवस्सिको ।।१८।।

पुण्य कर्मया वलं ध्वाका उत्तमगु श्रावस्ती नगरस अति श्रेष्ठगु कुलस जन्मकया उत्पन्न जुया न्ह्योदँ दया वस्येंलि ।।१८।।

१९ सुत्वा धम्मं कथेन्तस्स भिक्खुस्सञ्ञतरस्स'हं ।
भवस्स तं करित्वान अरहत्तमपापुणिं ।।१९।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जि जुलसां धर्म देशना याना विज्याना च्वंह्म छह्म भिक्षुयागु (उपदेश) न्यना भव ससार यागु अन्त याना अरहन्त भावस थ्यंक: वना ॥१९॥

२०. सुदिन्न मे तदा दानं सुस्सुतं धम्ममुत्तमं ।
दुक्खस्सन्त अकासा'हं तस्स कम्मस्सबाहुसा'ति ॥२१॥

उगु समयस जि दान वांलाक याना वया उत्तमगु धर्म वांलाक न्यना वया, जिगु उगु पुण्य कर्मया विपाक यागु हेतुं याना (संसार) दुःख अन्त याना छ्वया ॥२०॥

थुगु प्रकारं जुलसां धया आपाल जनतापिंत कुशल कर्मस लगे याना विल ।

२१. दानेन'पेवं चरिमायपिण्डिया,
सवणाय धम्मस्स मुहुत्तकेन ।
लभन्ति सत्ता तिविधम्पि सम्पदं
फलं वदे को बहुदायकस्स भो ॥२१॥

भो सज्जनपि ! थुगु प्रकारं अन्तिमगु जाप्ये छप्ये जक दानयाना नापं हान क्षणभर जक धर्म श्रवण यानागुलिं नापं सत्व प्राणिपिंत (दिव्य मनुष्य निर्वाण) स्वंगू प्रकारया सम्पत्ति नापं लाभ जुल । आपालं दान ब्यूपिंत प्राप्त ज्वीगु फल विपाक यागु खँ सुनां जक ह्लाय् फै ? ॥२१॥

देवपुत्रया बाखँ

नवम-गुपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सीवलि स्थविरया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

थनि जुलसां छगू लाख कल्प ह्लापा धर्मदेशनाद्वारा सत्व प्राणिपित अमृत महा निर्वाणस छ्वया विज्याइह्म पदुमुत्तर धैह्म शास्ता तथागत लोकस उत्पन्न जुया विज्यात। उगु समयस तथागतं हंसवती नगरस जुजु सहितगु परिसद पिनिगु दथ्वी छह्म भिक्षुयात लाभ सत्कारपिनि दथ्वी दकले अग्रगु पदवी तया विज्यात। उगु समयस जुजुं व खना उगु पद इच्छा याना बुद्ध प्रमुख भिक्षु संघपित महादान विया भगवान तथागतया पालिक्वे छ्यल चुया भ्वसुना च्वन, अनंलि वैत तथागतं "अनागत काले गौतम तथागतया शासनस उगु पदवि (छंत) लाभ ज्वी" धका धया भविष्यवाणी याना विज्यात। व खँ न्यना प्रसन्न जूह्म जुजु पुण्य कर्म याना देवलोके वना जन्म कावन। अन लिपायागु समयस वाराणसी नगरस महाजन पुत्र जुया दोछिह्म प्रत्यक बुद्धपित जन्मकाछि प्यंगू प्रत्ययद्वारा सेवा सत्कार याना देवलोकस जन्म कया तःघंगु सम्पत्ति अनुभव याना अनं च्युत जुया वया विपस्सि तथागतया समयस वन्धुमती नगरस छगू कुल गृहस जन्म जूवन। व उगु समयस सेनापति यागु थासे

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

च्वना थ मालिक यागु ज्या याना च्वन । उगु समयस नगरे च्वंपि उपासकपिसं विपस्सी सम्यक् सम्बुद्ध याथाय् वना वन्दना याना भन्ते भगवान श्रावकपि सहित जिमित अनुग्रह याना विज्याहुँ धका कन्हे खुनुया लागी भोजन यात निमन्त्रण याना महादान विया सकलें छगू मत जुया भगवानयालागी अत्यन्त योग्यगु महा परिवेण–विहार दयेके विया परिवेण उद्घाटन उत्सवस महादान विया च्ववले दान विया च्वंथाय् थ्व वस्तु छगूला मदुका धका धाय् मफक दान तैय्यार याके विया दान ब्यूथाय् वना स्वया न्हूगु धौ व कस्ति मखना मनूतयेत सःता दोछि दां विया धौ कस्ति याकनं माला हति धका छ्वया विल । इपि दोछि साई दां ज्वना वना धौ कस्ति उगु उगु थासे वना मा जुजुं नगरया ध्वाका याथाय् वना च्वं च्वं वन । उगु समयस थ्व सेनगुप्तं जुजुयात भोजन सहित धा कस्ति ज्वना वना च्व च्वं (नगरया) ध्वाकाय् थ्यंकः वन । अले इमिसं धौ करित खना भो पुरुष ! दां कया थ्व जिमित ब्यु धका याचना यात । वं वीमखु धका धाय्व दां बढेयाना यंकु यंकुं दोछि तक्क विया हति धाल । अनंलि सेनगुप्तं थुमिस आपा मूमवंगु वस्तु यात दोछिमछि दां विया हति धाल छिमित थ्व छु याय्त धका न्यन । इमिसं सम्यक् सम्बुद्धया लागी धका धाय्व अथे जूसा जि हे दान वी धका जी चुं मले चुं सहित साखः कस्ति फाणित अ दि नापं तया दान ब्यूथाय् यंका विल । व

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शास्तायागु आनुभावं याना बुद्ध प्रमुख स्वी च्यादोह्म भिक्षु पित समेत गाना वन । अनंलि व उगु पुण्य कर्म याना देव मनुष्य लोकस सम्पत्ति अनुभोग याना लिपा यागु समयस श्री भगवान बुद्धया समये कोलिय नगरस महा लिच्छ'व जुजुया तरफं सुप्पवासा धैह्म वडामहारानीया गर्भे जन्म कावन । व जुलसां न्हेदँ तक्क मांया गर्भे च्वना न्हेनु तक्क मचा ब्वीमफया महान दुःख कष्टसिल । मांया गर्भ प्याहाँ वःह्म वयात वया मां वौ पिसं सीवली धका नां छुना तल । थुगु प्रकार महान पुण्यवानह्मस्या थुलिमछि समय तक्क मांया गर्भे च्वना दुःख सीमागु थमं याना वःगु पापया कारणं हे खः । वं जुलसां अतीत समयस जुजु जुया थः शत्रु जुजु नाप लडाई ल्वाल्वां माँम्हनाप सल्लाह यात । माँम्हस्यां नगरया छचाखेरं घेरा विया शत्रु जुजु यात ज्वना काय् फईधका उपाय स्यना बिल । व जुजुं नं वया माँया वचनं नगरया छचाखेरं घेरा विया न्हेनु दुखुनु (शत्रु जुजुयात) ज्वनाकाल । उगु पाप कर्मया वलं याना माँ काय् निम्हसित नं थथिज्यागु महानगु दुःख सीमाल । अनंलि व महारानीं पुत्र उत्पन्न ज्वीतेका न्हेनु दुखनु भगवान तथागतयात अनुस्मरण याना सुखपूर्वकं वोऱ्ह मुक्त जुल । संतोष जुया व (महारानीं) न्हेनु दुखुनु बुद्ध प्रमुख भिक्षुसंघपित महादान बिल । अनंलि वया काय् न्हेदँ दुवले छें पिहाँ वया शास्ता खना प्रव्ज्या पवन । शास्ता तथागतं सारिपुत्र स्थविरयात

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ल:ल्हाना विल । अनंलि सारिपुत्र स्थविर उपाध्याय मौद्गल्यायन स्थविर आचार्य जुया प्रव्रजित जुल । अनंलि व छचँले च्वंगु सँ खाय् साथं हे अरहन्त जुया विज्याना बुद्ध शासन यात शोभायमान याना विज्यात । वसपोल न्हापा याना विज्यागु पुण्ययागु आनुभावं याना महान प्रज्ञावान जुया विज्यात । लाभीपिनि दथ्वी दकले अग्र-उत्तमह्म जुया विज्यात । अनंलि छगू समयस तथागत रेवत स्थविर नापलाय्त खदिर वन विहारे विज्याय्त स्त्री दाल भिक्षुपि नाप स्वीगू योजन दुगु वांछ्वया त:गु रेगिस्तानस थ्यंक: विज्यात ल: मदुगु स्वल्प भोजनगु (रेगिस्तान जुया च्वन) आपालं याना देवतापि सीवली स्थविर खना प्रसन्न जू उकिं तथागत सीवली स्थविरयात न्ह्योन्ह्यो तया चारिका चाह्यू विज्याई देवतापिसं दयेका व्यूगु विहारे वासयाना देवता पिसं तय्यार याना व्यूगु भोजन अनुभव याना रेवत स्थविर दुथाय् थ्यंक: विज्याना वनागु ज्या सिधेका जेतवन विहारेसंतुं ल्याहाँ विज्याना (वसपोल सीवली स्थविर यात) लाभी पिनि मध्ये दकले अग्रगु पदवी तया विज्यात उकिं अपदानस थथे धयातल:–

१. पदुमुत्तरो नाम जिनो सब्बधम्मेसु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्सम्हि कप्पे उप्पज्जि नायको ।।१।।

थनिं छगू लाख कल्प ह्लापा सकल (ज्ञेय) धर्मस हृदय चक्षु दया विज्याकह्म, लोकया नायो जुया विज्याकह्म, पदुमुत्तर धैगु नां जुया विज्याकम्ह तथागत लोकस उत्पन्न जुया बिज्यात ।।१।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२. सीलं तस्स असङ्खेय्यं समाधिवजिरूपमो ।
असंखियं ञाणवर विमुत्ति च अनोपमा ।।२।।

वसपोल पदुमुत्तर तथागतया शील (निनां नोमफेक) असंख्येय्य जुया च्वन, समाधि जुलसां वज्रायुध समान जुया च्वन, उत्तमगु ज्ञान अप्रमाण जुयाच्वन, विमुक्ति नं उपमा वियां बोथाय् मदया च्वन ।।२।

३. मनुजा'मरनागानं ब्रह्मानं च समागमे ।
समणब्राह्मणाकिण्णे धम्मं देसेति नायको ।।३।।

लोकया स्वामि जुया विज्याकह्म वसपोल सर्वज्ञ तथागत श्रमण ब्राह्मणपिसं चाहुएका मनुष्य देव नागतयेगु व ब्रह्मापिनिगु समागम सभास धर्मदेशना याना विज्यात ।।३।।

४. ससावकं महालाभि पुञ्ञवन्तं जुतिन्धरं ।
ठपेसि एतदग्गम्हि परिसासु विसारदो ।।४।।

विशारद प्रज्ञा दया विज्याकह्म वसपोल सर्वज्ञ तथागत (जुजुपि सहितगु) परिसद पिनि दथ्वी पुण्य दया विज्याकह्म (शील समाधि रूपी) तेजस-ज्योति दया विज्याकह्म आपालं लाभ सत्कार दुह्म श्रावक यात एतदग्ग पदविस तया विज्यात ।।४।।

५. तदाहं खत्तियो आसिं नगरे हंससह्वये ।
सुत्वा जिनस्स तं वाक्यं सावकस्स गुणं बहुं ।।५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उगु समयस जि हंसवतो धैगु नगरस क्षत्रिय जुया च्वना (पदुमुत्तर) तथागतया उगु वचन वसपोल श्रावकयागु अपालं गुण न्यना ॥५॥

६. निमन्तयित्वा सत्ताहं भोजयित्वा ससावकं ।
सदा दानं ददित्वान तं ठानमभिपत्थयिं ॥६॥

श्रावकपिं सहित (पदुमुत्तर तथागत) निमन्त्रणा याना न्हेनु तक्क भोजनयाका महा दाननं विया उगु (अग्र श्रावक) पदवि प्रार्थना याना ॥६॥

७ तदा मं विनतं पादे दिस्वान पुरिसासभो ।
सरेन महता वीरो इदं वचन मब्रुवी ॥७॥

उगु समयस पुरूषोत्तम जुया विज्याकह्म वसपोल सर्वज्ञ तथागत (थःगु) चरण कमलस वन्दना य ना च्वनाह्म जि खना (ब्रंह्म) स्वर पिकया विज्यास्य थुगु वचन आज्ञा जुया विज्यात ॥७॥

८. ततो जिनस्स वचनं सोतुकामा महा जना ।
देवदानव गन्धब्बा ब्रह्मानो च महिद्धिका । ८॥

अनंलि पञ्चमारयात त्याका विज्याह्म-जिन तथागतया वचन न्यने योपिं आपालं जनतापिं व देव दानव गन्धर्वत व महान ऋद्धि दुपिं ब्रंह्मा देवतापिं नं ॥८॥

९ समण ब्राह्मणाचापि नमस्सिसु कतञ्जलि ।
नमो ते पुरिसाजञ्ञ नमो ते पुरिसुत्तम ॥९॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

श्रमण ब्राम्हण पिसंनं ह्ला विन्ति याना पुरुष श्रेष्ठ जुया विज्याकम्ह छलपोलयात नमस्कार, पुरुषोत्तम जुया विज्याकम्ह छलपोलयात नमस्कार ज्वीमा धका धया नमस्कार याना च्वन ।।९।।

१० खत्तियेन महा दानं दिन्नं सत्ताहिकंम्पि वो ।
सोतु कामो फलं तस्स व्याकरोहि महामुने ।।१०।।

महामुनि जुया विज्याकम्ह भो तथागत ! जुजु पिसं ह्लेनु यंकं महादान विल व दानयागु फल-विपाक न्येनेगु इच्छा याना च्वना आज्ञा जुया विज्याहुँ । १०।

११. ततो अवोच भगवा सुणाथ मम भासितं ।
अप्पमेय्यम्हि बुद्धस्मि ससङ्घम्हि पतिट्ठिता ।।११।।

अनंलि तथागतं आज्ञा जुया विज्यात जिगु वचन न्यां अप्रमाणगु (गुण दुपि) संघपि सहित बुद्धयात (गुगु दक्षिणा-दान) प्रतिष्ठित जुल ।।११।।

१२ दक्खिणाताय को वत्ता अप्पमेय्याफला हिसा ।
अपि चेस महा भोगो ठानं पत्थेति मुत्तम ।।१२।।

१३. लाभी विपुल लाभी नंयथा भिक्खु सुदस्सनो ।
तथाह'म्पि भवेय्यन्ति लच्छसे तं अनागते ।।१३।।

उगु दक्षिणा-दान सम्बन्धि (आनिसस-विपाक, सुनांजक वयान याय् फै ? (फैहेमखु) गुकिया निम्ति उग दानया अप्रमाण (प्रमाणहे मदुगु) फल विपाक दुगु जुल

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(उकिया निम्ति) मेगुनं सुदर्शन भिक्षु गथे ख अथे हे जिन आपालं (चतुर्प्रत्यय) लाभिपिनि दथ्वी अग्रह्म लाभ दुह्म ज्वीदय्मा धका थ्व महानगु भोग सम्पत्ति दुह्म जुजुं व उत्तमगु अग्र पदवि प्रार्थना यात भविष्य समप्रस व अग्रगु पदवि (थुगु दानया प्रभावं) छं साक्षातकार याना काय् फै ।।१२-१३।

१४. सतसहस्से इतो कप्पे ओक्काक कुलसम्भवो।
गोतमो नाम नामेन सत्था लोके भविस्सति ।।१४।।

थनि छगू लाख कल्पलिपा इक्षाकुवशस उत्पन्न जूह्म नाम गौतम नां जुयाच्वंह्म शास्ता-तथागत लोके प्रकट ज्वी तिनि ।।१४।।

१५. तस्स धम्मेसु दायादा ओरसो धम्मनिम्मितो।
सीवली नाम नामेन हेस्सति सत्थु सावको ।।१५।।

वसपोल तथागतया नव लौकोत्तर धर्मस अस दुह्म कुशल धर्मया हेतु-कारण जुया च्वंह्म बुद्धपुत्र सीवली नां जुया च्वंह्म तथागतया श्रावक-शिष्य ज्वोतिनि ।।१५।।

१६. तेन कम्मेन सुकतेन चेतनापणिधीहि च।
जहित्वा मानुसं देहं तावतिंसूपगो अहुं ।।१६।।

भिक्खुं याना वयागु उगु कुशल कर्मयाना व चित्तया प्रतिज्ञां याना जि मनुष्य शरीर त्याग याना तावतिंस देवलोके वना जन्म कावना ।।१६।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१७ ततो परस्मिं समये वाराणसिपुरुत्तमे ।
सेट्ठिपुत्तो अहं आसिं अड्ढप्पत्तो महा धनो ।।१७।।

अन भचा लिपा जि जुलसां वाराणसी उत्तमगु नगरस आपालं धन सम्पत्ति दुह्म अधिपति साहु महाजन छम्ह जुया च्वच्वना ।।१७।।

१८ सहस्समत्ते पच्चेकनायके च निमन्तिय ।
मधुरेनन्नपानेन सन्तप्पेसिं तदा दरो ।।१८।।

उगु समयस दोछिह्मति प्रत्येक बुद्धपि निमन्त्रणा याना मधुरगु-सागु अन्नपान भोजनं आदर – गौरवपूर्वकं दोहल्लपा ।।१८।।

१९. ततो चुतो छ कामग्गे अनुभोसिं महायसं ।
देवच्छरा परिवुतो पासादे रतनामये ।।१९।।

अनं सिनावना खुगू काम स्वर्गस रत्नं दयेकातःगु प्रासाद-दरवारस देव अप्सरापिसं चाहुयेका तःघंगु यश-ऐश्वर्य अनुभव याना च्वना ।।१९।।

२०. एवं अचिन्तिया बुद्धा बुद्ध धम्मा अचिन्तिया ।
अचिन्तिये पसन्नानं विपाको होतचिन्तियो ।।२०।।

थ्गु प्रकारं भगवान बुद्ध चिन्तना यानां याय् थाकुगु गुण दया विज्यात, बुद्धं आज्ञा जुया विज्यागु च्ये प्यदोगू धर्मस्कन्धयानं चिन्तना यानां याय् मफुगु गुण दया च्वन, (हानं) चिन्तना यानां याय् मफुगु गुण दुगु त्रिरत्नस

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रसन्न जूपित (प्राप्त ज्वीगु) फल-विपाक यागु नं चिन्तना यानां याय् फैमखु ।।२०।।

२१. एक नवुते इतो कप्पे विपस्सी लोकनायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो सब्ब धम्म विपस्सको ।।२१।।

थनि गुंई छगू कल्प ह्लापा विशेष रूपं धर्मयात खका कया विज्याकह्म, स्वेहे ययापुस्य च्वना विज्याकह्म, विदर्शी धैह्म तथागत (लोकस) उत्पन्न जुया विर्ज्यात ।२१।।

२२ तदाहं बन्धुमतिया कुलस्सञ्ञतरस्स च ।
दायतो पत्थितोपुत्तो आसिं कम्मन्तव्यावटो ।।२२।।

उगु समयस जि बन्धुमती नगरस छुं छगू कुलया थःथिति पिसं यागु दया-करूणा दुह्म, माँ बौपिसं प्रार्थना याना दुह्म, ज्याखँ मामलास लगे जुया च्वनाम्ह पुत्र छम्ह जुया च्वन ।२२।।

२३. तदा अञ्ञतरो पूगो विपस्सिस्स महेसिनो ।
परिवेणं अकारेसि महन्तमिति विस्सुत ।।२३।।

उगु समयस छुं छगू तःधंगु जनसमूह विदर्शि तथागत यात महान-तःधंधका प्रख्यान्त जुया च्वगु परिवेण-विहार दयेके बिया; ।।२३।।

२४. निट्ठिते च महादानं वदं खज्जक संयुतं ।
नवं दधिमधुं चे'व विचिननेव अद्दस ।।२४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(विहार) सिधेकालि जुलसां नयगु त्वनेगुलि संयुक्त जुयाच्वंगु त धंगु दान बिया च्वनावले (थन छु मदु धका) माला स्वयावले न्हूगु धौ कस्ति मखना । २४ ।

२५ तदा'ह तं गहेत्वान नवं दधि मधुं 'पि च ।
कम्मसामि घरं गच्छि समेसन्ता ममद्दसुं ।।२५।।

अवले जि व न्हूगु धौ व कस्ति नाप जोना थः मालिकया छेँ वना च्वना व (न्हूगु धौ व कस्ति) मावःपिसं जितः खंकल ।।२५।।

२६. सहस्सं पि न दत्वान नलभिसु च तञ्चयं ।
ततो एवं विचिन्तेसि नेतं हेस्सति ओरकं ।।२६।।

दोछिसाई दां विलं नं व निता (इमित) प्राप्त मजुल उकि थथे चिन्तनां याना थ्व जुलसा चोधगु ज्या मखु ।।२६।।

२७. यथा इमे जना सब्बे सक्करोन्ति तथागतं ।
अहम्पि कारं करिस्सामि ससंघे लोकनायके ।।२७।।

गथे थुपिं सकलें मनूत तथागतयात सत्कार याना च्वन जिनं श्रावक संघपिं सहित लोकया नायो जुया विज्याकह्म शास्तायात छगू सत्कार याना वी धका ।२७ ।

२८ तदाहमेवं चिन्तेत्वा दधि मधु च एकतो ।
योजेत्वा लोकनाथस्स ससंघस्स अदासहं ।।२८।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अत्रले जुलसां जि थथे चिन्तना याना धौ व कस्ति व छगुली ल्वाक छ्याना संघपि सहित लोकयानाथ जुया विज्याकह्म शास्तायात प्रदान याना विया । २८ ।

२९. तेन कम्मेन सुकतेन चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वामानुसं देहं तावतिंस मगंछहं ॥२९॥

भिगु याना वैगु कुशल कर्म याना व चित्तयागु अधिष्ठानं याना मनुष्य शरीर तोता जि तावतिंस देव लोकस वना ॥२९॥

३०. पुनाहं बाराणसियं राजा हुत्वा महायसो ।
सत्तु कस्स तदा रुट्ठो द्वाररोध मकारयिं ॥३०॥

जि हानं वाराणसी नगरया आपालं यश ऐश्वर्य सम्पति दुम्ह जुजु जुयः जन्म कया उगु समयस शत्रु जुजु छम्हसित तम (नगरं प्याहाँ वये मजाक) ध्वाका प्वा तिना बिया ॥३०॥

३१. ततो सपत्ता नो रुद्धा सत्ताहं रक्खिता अहुं ।
ततो तस्स विपाकेन पापं तं निरयं भुसं ॥३१॥

अनंलि जिमिसं (नगरं प्याहाँ वये मजीक) प्वातिना तयःम्ह शत्रु जुजुयात न्हेनुतक्क (गुकि याना नगरं पिने वये मजीक) पा च्वं च्वना उकि-उगु अकुशल विपाकं याना क्वातुगु-कर्कषगु व नरक महानगु दुःखस थ्यंकः वना ॥३१॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३२. पच्छिमे च भवेदानि जातो हं कोलिये पुरे ।
सुप्पवासा च मे माता महालि लिच्छवी
पिता ॥३२॥

जि आ थ्व अन्तिमगु जन्मस कोलिय नगरे जन्म जुया जिमि मांया नां सुप्रवासा (महारानी) खः वौ महाली लिच्छवी जुजु खः ॥३२॥

३३. खत्तिये पुञ्ञ कम्मेन द्वार रोधस्स वाहसा ।
सत्तवस्सानि निर्वासि मातुकुच्छिम्हि
दुक्खितो ॥३३॥

कुशल कर्म याना क्षत्रिय कुलस (जन्म जुया) नगर ध्वाका तिना वियागु अकुशल कर्म याना न्हे दँ तक्क दुःखी जुया मांया प्वाथे वास याना । ३३॥

३४ सत्ताहं द्वारमूल्लो'हं महादुक्खसमप्पितो ।
माता मे छन्ददानेन एवमासि सुदुक्खिता ॥३४॥

जि जुलसां न्हेनु तक्क गर्भ भुले जुया तःधंगु दुःख युक्त जुया च्वना जिमि मां नं (नगर ध्वाका तीत) राय व्यूगुलिं याना थुगु प्रकारं तःसकं दुःख कष्ट सी माला वन ॥३४॥

३५. सुवत्थितो'हं निक्खन्ता बुद्धेन अनुकम्पितो ।
निक्खन्तदिवसेयेव पब्बजि अनगारियं ॥३५॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

बुद्धं "सुप्पवासा कोलिय धीता सुखिनो अरोगा अरोग पुत्तं विजायतु" इत्यादि धया विज्यासे कनुकम्पा तया विज्याय्व जि सुखपूर्वकं (मांया प्वाथं) प्याहाँ वया (गृहस्थ भावं) प्याहाँ वंखुनु हे गृहस्थि जोवनं मुक्तगु प्रव्रजित जूवना । ३५।।

३६. उप्पज्झासारिपुत्तो मे मोग्गल्लानो महिद्धिको ।
केसे ओरोपयन्तो मे अनुसासि महामति ।।३६।।

जित सारिपुत्र स्थविर उपाध्याय जुया विज्यात महान ऋद्धि दया विज्याकह्म तःधगु प्रज्ञा दया विज्याकह्म मौद्गल्यायन स्थविरं जिगु सँ खाना विज्यात जितः अनुशासन नं याना विज्यात ।।३६।।

३७. केसेसु छिज्जमानेसु अरहत्तमपापुणि ।
देवा नागा मनुस्सा च पच्चयेमुपनेन्ति मे ।।३७।।

सँ खाय् धुनं साथं (जि) अरहन्त भावस थ्यंकः वना देवतापिस, नागतय्सं, मनूतय्स प्यंगू प्रत्ययद्वारा जित उपस्थान सेवा सत्कार यात ।।३७।।

३८. पदुमुत्तर नाथञ्च विपसिञ्च विनायकं ।
सम्पूजयि पमुदितो पच्चयेहि विसेसतो ।।३८।।

पदुमुत्तर बुद्ध व विपश्वी तथागतपिंत प्रसन्नगु मन याना विशेष जुया च्वंगु प्यंगू प्रत्ययद्वारा बांलाक पूजा याना । ३८।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३९. ततो तेसं विसेसेन कम्मानं विपुलुत्तमं ।
लाभं लभामि सब्बत्थ वने गामे जले थले ।।३९।।

अनंलि उगु (कुशल) कर्मया विपाकं याना जंगले गामे लखे भूमि दक्को थासे महानगु उत्तमगु (प्यंगू प्रत्यय यागु) लाभ विशेष रूपं प्राप्त याना कया ।।३९।।

४०. रेवतं दस्सनत्थाय यदा याति विनायको ।
तिंसभिक्खु सहस्सेहि सह लोकग्गनायको ।।४०।।

गवले जुलसां लोकया नायो जुया विज्याकह्म सम्यक सम्बुद्ध तथागत स्वी दोल भिक्षुपि नाप रेवत स्थविर नापलाय्या लागी विज्यात ।।४०।।

४१. तदा देवो पनीतेहि ममत्थाय महामति ।
पच्चयेहि महावीरो ससंघो लोकनायको ।।४१।।

४२. उपट्ठितो मया बुद्धो गन्त्वा: रेवतमद्दस ।
ततो जेतवनं गन्त्वा एतदग्गे ठपेसि मं ।।४२।।

उगु समयस जिगु प्रयोजनया लागी देवतापिसं ह:गु प्यंगु प्रत्ययद्वारा महानगु प्रज्ञा दया विज्याकह्म महावीर जुया विज्याकह्म संघपि सहित लोकया नायो जुया विज्याकह्म तथागत यात जिं उपस्थान याना, रेवत स्थविर नापलाना अनंलिपा जेतवने विज्याना जित: अग्रगु 'एतदग्ग' पदविस तया विज्यात ।।४१-४२।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

४३. लाभीनं सीवली अग्गो मम सिस्सेसु भिक्खवो ।
सब्बलोकहितोसत्था कित्तयि परिसासु मं ।।४३।।

सकल लोकजनपिंत हित याना विज्याईह्म शास्ता तथागतं भिक्षुगणपिं ! जिह्म शिष्यपिनि दथ्वी लाभ जूपिं भिक्षुपिनि मध्ये सीवली स्थविर दकले अग्र-श्रेष्ठ धका परिसदपिनि विच्चे जितः प्रकाशित याना विज्यात ।।४३।।

४४ किलेसा झापिता मय्हं भवा सब्बे समूहता ।
नागो'व बन्धनं छेत्वा विहरामि अनासवो ।।४४।।

जि (सकल) क्लेशयात भस्म याना छ्वे धुन सकल भव संसार नाश याना छ्वे धुन बन्धनं मुक्त जूह्म किसि थें (कामादि) आस्रवं रहित जुया वास याना च्वना ।।४४।।

४५. सागतं वत मे आसि बुद्धसेट्ठस्स सन्तिकं ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता कत बुद्धस्स सासनं ।।४५।।

श्रष्ठह्म बुद्धया समीपस निश्चय नं वांलाक थ्यंकः वया (पूर्व निवासानुस्मृति ज्ञानादि) स्वगू विद्या छसिनिसें साक्षात्कार याना काय् धुन. सर्वज्ञ तथागत बुद्धया (अववादानु शासनरूपो) शासनस (अर्हंत मार्ग ज्ञानन) सफल याना काय् धुन ।।४५।।

४६. पटिसम्भिदा चतस्सो'पि विमोक्खा'पि च अट्ठिमे ।
छलभिञ्ञा सच्छिकता कतं बुद्धस्स
सासनन्ति ।।४६।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(अर्थ प्रतिसम्भिदा निरुक्ति प्रतिसम्भिदादि) प्यंगू प्रतिसम्भिदा व (प्यंगू मार्ग प्यंगू फलया रूप) च्यागू विमोक्ष धर्म व (ऋद्धि विध, दिव्य श्रोतादि) खुगू अभिज्ञा धर्म नं जिं साक्षात्कार याना काय् धुन (उकि) बुद्ध तथागतया शासनस (अर्हत मार्ग ज्ञान लाभ याना काय्गुया रूप) ज्या व्याक्क सफल याना काय् धुन ।।४६।।

आयुष्मान सीवली स्थविरं थुगु प्रकारं जुलसां थुपि गाथात आज्ञा जुया विज्यात ।

४७. सुत्वान एतं चरितं महब्भुतं,
पुञ्ञानुभावं च सिरिसिरिमतं ।
हित्वा कुसीतं कुसलं करोथ भो,
कामत्थ कामं भव भोगनिब्बुतिन्ति ।।४७।।

भो सज्जनपि ! महान आश्चर्यगु थुगु (सीवली) चरित्र (थथि ज्यापि) श्रीमान पिनिगु पुण्य महिमा व श्रीसम्पति नं न्यना भवभोग सम्पत्ति व निर्वाण सम्पत्ति समेतं इच्छा यानागु खःसा आलसि भाव तोता एकान्तं-निश्चय याना कुशल कर्म याय्गु सो ।।४७।।

सीवली स्थविरया बाखं

दशम-छिपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

महासेन जुजुया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

भगवान तथागत महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् घुंकुसेंलि पाटलि पुत्र नगरस धार्मिक धर्म राज्य याना च्वंह्म महासेन धैह्म जुजुं राज्य याना विज्याना च्वन । वसपोल जुजु जुलसां थः बौ बाज्या आदि पिनिगु धनरासि खना 'थुमिसं थ्व सम्पत्ति धन दौलत (व्याक्क थनंतुं) तोता मृत्युया म्हुत्वी लावन, अहो ससःरिक मनूतयेगु अज्ञानता, धन तोता थःगु विनाश व थःत तोता धनयागु विनाश ज्वीगु भाव मस्यू खनी सम्पत्ति दया वैगु व विनाश जुया वनीगु सकल चिन्तना याना धर्म श्रवण याना श्रद्धा लाभ याना ह्लि ह्लिदो भिक्षुपित मधुरगु अन्नपानं सन्तर्पण यायां अनेक प्रकारगु पुण्य सञ्चय यायां छन्हुया दिनस एकान्ते याकःचा गुप्तगु थासे च्वना थथे चिन्तना याना विज्यात । "थुगु प्रकारं जुजु जुया हुक्म चलेयाना जनता पिंत पोडा बिया, बियागु दानया सिकं थःगु ह्लाति हे ज्या याना प्राप्त जूगु धनं बियागु दानस महान फल महान आनिसंस दै धका, जि थथे याय् माल" धका । वसपोलं थ विश्वासिह्म मन्त्री छह्मसित राज्य लःह्लाना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थः किजा छह्म वोना सुनानं मसोक सुनानं ह्मस्यूगु भेष कया नगरं प्याहाँ वना उत्तरमधुर धैगु नगरस विज्यात । अन आपालं धन सम्पत्ति दुह्म महाजन छह्म वाग याना च्वन । इपिं महाजनया थाय् वना दना च्वं वनेव वं छुया निर्म्ति वयागु धका धाय्व जुजुं छंगु छेँ च्यो ज्या याय्या लागी वयागु धका धाल । अनंलि व अनुमति वोका सो दँ तक (अन च्वना) च्यो ज्या यात । अनंलि छन्हुया दिनस महाजनं इमित सःता "छिपिं सापहे सुकुमार अथे जूसां थुगु छेँ ज्या याना च्वगु आपा दये धुंकल थुलिमछि समयया दुने छुं हे आलसि भाव छुं ज्याय्सं खने मदु आचरण मभिं धैगुला छखे हे ति जा व यागु-जाक्वाति बाहेक मेगु छुं छिमित जि वियागु मदु, छुया निर्म्ति छिमिसं थथे ज्या याना च्वनागु धका" न्यन ।

जुजुं वैगु वचन न्यना "थुगु जनपदस वा वालि बांला धागु आपासिके न्यना तयागु दु, उकिं वा या लागि जिपि थन वयागु" धका धाल । व खँ न्यना इपिं खना खुशि जुया महाजनं वायागु दोछिगू गाडा विल । जुजु वा प्राप्त याना कया महाजनयात थथे धाल, भो महाजन ! थ्व (वा) थुलि जिमिगु नगरे थ्यंका व्यु । व खँ न्यना महाजन ज्यू धका धया वां विलिविलि जाःगु दोछिगू गाडा जुजुया शहरे थ्यंका विल । जुजु थःगु शहरे वना अनेक रगिचंगिगु वस्त्रं व लुँ वह आदि गाडा जायेका लित बिया छ्वया मैत्रीभाव स्थिर याना हःगु वा व्याक्कं दरवारे

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

छथाय् संग्रह याका बिज्यात । अनंलि निनु प्यनु दयेका जुजुं थःगु ह्लाति हे लुसि ज्वना वा सुया बिज्यात । सुई धुंका वा केहेँह्मस्यां हाया बिल । थुगुप्रकारं निह्मस्यां जाकियागु तःधंगु द्वँ दयेका सिँ ल आदि नं (थःमं हे) हया पाउँगु जा थुया राजदरवारे न्यासःगु आसन लाय्के बिया समय घोषणा यात "अनुकम्पा तया आर्यपि जिगु दरवारे बिज्याना भोजन याना बिज्याहुँ" धका । व (घोषणा) न्यना न्यासःह्म भिक्षुपि आकासं बिज्यात । जुजुं वसपोलपिंत माक्को भोजन याका बिज्यात । अनलि वसपोलपिनि दथ्वी पियगु द्वीपे वासयाना बिज्याह्म छह्म महासोव स्थविर धैह्मस्यां जा कया थुमिसं जित खनेमा धका अधिस्थान याना आकासं पियंगु द्वीपे बिज्याना जा न्यासःह्म भिक्षुपिंत इना बिया भोजन याना बिज्यात । व जुलसां वसपोलया आनुभावं याना सकलसित पर्याप्त जुया वन । थुगुप्रकारं भतिचा जक जूगु ब्युगु दान जूसां सत्पुरुष पिसं दाता पिनिगु मन प्रसन्न याना प्रतिष्ठा याना बिज्याई उकिं धया तलः-

१. अप्पकेनापि मेधावी दायकानं मनं पति ।
सद्धं वड्ढेन्ति चन्दो'व रंसिना खीरसागरं ।।१।।

(थःगु शरीरयागु) रश्मि समूहं दुरुयागु समुद्रयात (ज्वाला ज्वालां थिका च्वंगु) चन्द्रमाथें स्थानोचित प्रज्ञा दया बिज्यापि (आर्य श्रावक) पिंत स्वल्प जकगु जूसां दानं याना दायक पिनिगु मनस श्रद्धा वृद्धि याई ।।१।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२ अट्ठाने न नियोजन्ता करोन्ता नेव सन्निधिं ।
परिभोगमकत्वान नेव नासेन्ति पच्चयं ।।२।।

स्थान मखु थाय् (दुष्शीलपिंत दान बीगुली थःगु धन) लगेमयासे (धनयात) मुंका जक तयेगु नं मयासे (थःमं) अनुभोग न मयासे प्यंगू प्रत्यय (रूपी धनयात अर्थेतुं) नाश याना छ्वेगु योग्य मजू ।।२।।

३. न पापेन्ताव थेय्यस्स न करोन्ता तथेविणं ।
विभजन्ति ते सुसीलेसु सयं हुत्वान सीलवाति ।।३।।

इपिं थेय्य परिभोग नं मयापिं अथेहेतुं ऋण परिभोग नं मयापिं थ थमं शीलवान जुया च्वना वांलाक शील दुपिंत (व दान वस्तु) वितरण याई ।।३।।

अनंलि जुजु केहेंह्म नाप अन हे च्वना पियंगु द्वीप यापिं भोजन याना विज्याना च्वंपिं क्षीणाश्रव भिक्षुपिं न्यासःह्म खना हर्ष जुया अत्यन्त प्रसन्न जुल । अले हानं इपिं भचालिपा थमं याना वयागु उत्तमगु दान लुमंका याकनं निह्मं हे स्रोतापत्ति जुया विज्यात ।

४ न गणेन्तात्तनो दुक्खं विहाय म्हर्ति सिरिं ।
आयंति भव मिच्छन्तासुजनेवं सभेरता ।।४।।

थुगुप्रकारं थःत (जुया वैगु) दुःखयात वास्ता (पर्वा) मयासे सत्पुरुषपिं मनूतय्सं तःघंगु ऐश्वर्य सम्पत्ति तोता लिपायागु भव सम्पत्ति इच्छा याना भिंगु ज्या याय्गुलि

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(अर्थात पुण्य याय्गुलो) लगे जुया च्वनो ।।४।

५. आयासेन कतं पुञ्ञं महग्तफलदायकं ।
इति मत्वान मेधावी सहत्थेने'व त करे'ति ।।५।।

थःगु शरीरं हे दुःख कष्ट सिया यानागु पुण्य महानगु फल–विपाक वीगु सोका प्रज्ञावानपिंसं व पुण्य थःगु ह्लातिं हे याय्गु सो ।।५।।

महासेन जुजुया बाखं

प्रथम–छपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सुवर्ण तिलकया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

लंका द्वीपे जुलसां अनुराधपुर नगरस छह्म मिसा श्रद्धां प्रसन्न जुया सदानं अभयगिरि चैत्ययात स्वां छाया पूजा याना च्वन । अनंलि छन्हुया दिनस व मिसां थः म्ह्याय् नाप उगु चैत्ययात स्वां छाया पूजा याय् धका वना स्वां छाय्गु आसनस ल मखना म्ह्याय्ह्यसिगु ह्लाते स्वां धकि तया लघः जोना पुखू पाखे वन । अनंलि व मिसा मचां माँह्म ल्याहाँ मवयेकहे सिलामतःनिगु स्वां छाय्गु आसने स्वां कले ज्वना छचाखेरं पूजा याना प्रार्थना यात । उकिं धालः–

१. महावीरस्स धीरस्स सयम्भुस्स महेसिनो ।
तिलोकग्गस्स नाथस्स भगवन्तस्स सत्थुनो ।।१।।

अत्यन्त वीर जुया विज्याकह्म महानगु धैर्य दया विज्याकह्म, थःथमहे ज्ञान साक्षात्कार याना कया विज्याकह्म, महान ऋषि जुया विज्याकह्म, स्वंगू लोकया अग्र–उत्तम जुया विज्याकह्म, अनाथापनि नाथ जुया विज्याकह्म, भाग्यवान जुया विज्याकह्म शास्ता तथागत यात ।.१।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२ यम'हं पूजयि पुप्फं तस्स कम्मस्स वाहसा ।
रूपीनं पवरा हेस्सं आरोह परिणाहवा ।।२।।

जि गुगु स्वां छाया पूजा याना उगु कुशल कर्मया प्रतापं याना रूप वांलापिनि दथ्री अत्यन्त उत्तमगु आरोह परिणाह लक्षण दुम्ह ज्वोदयेमा ।।२।

३. मं दिस्वा पुरिसा सब्बे मुच्छन्तु काममुच्छिता ।
निच्छरन्तु सरीरा मे रंसिमालीव रंसियो ।।३।।

सकल मिजंत जि खनेव कामास्रवं याना मुर्छा जुया वनेमा, ज्वाला ज्वालां थी ह्म सूर्य मण्डल समान जिगु शरीरं रश्मि फैले जुया वनेमा । ३ ।

४. हृदयङ्गमा कण्णसुखा मञ्जु भाणि सुभासम ।
सिन्नरानं यथा वाणी एवमेव पवत्तत'ति ।।४।।

किन्नरितय्गु वाणि–सःथें, हानं अथेहेतुं हृदयङ्गमगु अर्थात् सकलसिगु मन साला काय् योगु, अत्यन्त हे न्यनं ययापुस्य च्वंगु, मनोज्ञ जुया च्वगु मधुर वाणि–सः जिगु म्हुतुं प्याहाँ वये दय्मा ।।४।।

अनंलि वया मांह्म वया सिलामतःगु आसने स्वां छाया तःगु खना चण्डालि छं छाय् सिले मधुनिगु आसने भगवानयात स्वां छाया छं अयोग्यगु ज्या यात धका धाल। व अथे धागु न्यना वं मां खना तं चाया छहे चण्डालिनी खः धका वोबिल व मिसा मचां थुलि पुण्य व अपुण्य

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

याना लिपायागु समयस अनं सिनः वना जम्बू द्वीपस उत्तरमथुरा नगरस छह्म चण्डालिनी गन्धर्व ब्राह्मणीया म्ह्याय् जुया जन्म जूवन । अत्यन्त वांलागु रूप सम्पत्ति दुह्म जुल । वैगु शरीरं व मुसूहं न्ह्यूगु ख्वालं विजुलि चमके जूथें रश्मि प्याहाँ वै च्वन । छचाखेरं प्यकु पाक्क शरीरयागु प्रकाशं याना अन्धकार मदया वन । म्हुतुं पलेस्वांयाग वासना वः । शरीरं श्रोखण्डयागु वास वया दुरुप्वः निप्वःया दथ्वी लुँयागु वर्ण दुगु ती छगः दुगु जुया च्वन । उकिं नकतिनि लूह्म सूर्योयागु रश्मि थेँ च्वंगु प्रकाश प्याहाँ वया च्वन । आपालं याना वैत खंपि सकलें वयेँ थेँ जुया काम मदं याना मुछर्चा-मुछर्चा हे जुया वनीगु अहो आश्चर्य कुशलाकुशल यागु आनुभाव । उकिं धया तलः–

५ येन सा क्रोधसा मातु चण्डालि इति भासि च ।
तेन सा असि चण्डालि जेगुच्छा हीन जा तया ।।५।।

व मिसा मचां गुकिया निर्म्ति मां यात चण्डाली धका वो विया वल, उगु कारणं याना व (मिसा मचा) घृणितगु हीन जाति जुया च्वंगु चण्डालिनी जूवन ।।५।।

६. सल्लक्खेत्वान सम्बुद्धगुणं पूजेसि येन सा ।
तेन पुञ्ञानुभावेनासि सुरूपी मनोरमा ।।६।।

व मिसा मचा सम्बुद्ध गुण लुमंका गुगु स्वा नं (बुद्ध भगवानयात) पूजायात उगु पुण्यया प्रभावं स्वेहे

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ययापुस्य च्वंह्म अत्यन्त रूप सौंदर्य दुह्म मिसा जूवन । ६।।

७. येन येन पकारेन पुञ्ज पापानि यो करे ।
तस्स तस्स नुरूपेन मोरोव लभते फलं ।।७।।

गुह्मस्यां गुगु आकार पुण्य पापत याई वैत उगु उगु हे अनुरूपं म्हैखा थें फल–विपाक लाभ ज्वी । ७ ।

८ पापेन च तिरच्छाने जायन्ति कुसलेन ते ।
वण्णपोवखरता होंति मोरानं कम्ममोदिस'न्ति ।।८ ।

व म्हैखात पापं याना पशु योनो उत्पन्न जुल (अथे जूसां तभि) पुण्य कर्मयागु वल याना वर्ण सौंदर्य बांलाह्म जुल म्हैखातय् कुशल कर्म विपाक थ्वहे जुल ।।८ ।

अनंलि वया मां वौपिस वयात सुवर्णतिलक धका नां छुना तल । उगु समयस जुलसां नगरे मनूतय्स वैगु रूप स्वयाव न्वना (अन) मुंव:सां तभि थ्व चण्डालया म्हाय् धका जातं हेला याईगु भयं (सुनान) व्याहा याना मका । तदनन्तर उगु नगरस थकालिह्म चण्डाल ब्राह्मण या कायनं वया लागी वया मां बौपि थाय् वस्त्र, तिसा, सुगन्ध माला आदि वीके छ्वया सुवर्णतिलक यात जिमित ब्यु धका (धाय्के छ्वत, इ:मसं उगु समाचार वैत कन । वं वयात घृणा याना हेला याना छ्वत । अनंलि ब्राम्हण पुत्रं लज्जा चाया जुजु याथाय् वना वीणा थाना म्ये हाहां थथे धाल:–

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

९. लल नान नानी चल लोचनानी,
तरुणारुणानि चलिता धरानी ।
मनुजोहि यो नेत्त पियंकरोति,
स तु नीचजातीमपि नो जहाति ॥९॥

व मनुष्य ल्हा मिसातय् दथ्वी (ल्वसां तैतःगु लुं थें ज्वाला ज्वालां थीगु) ख्वादुह्म लीलां चा चाहुलन च्वगु मिखादुह्म ल्यासे जुया वांलाना च्वंह्म सना च्वंगु ह्याउसे च्वंगु म्हुतुसि निवाला दुह्म (वांलागु शरीर अङ्ग प्रत्यङ्ग दुह्म) गुकिया निर्म्मित थ्व मिखा निगःयात ययां च्वनी व अज्याह्म मिसा जुलसां नीचगु कुले जन्म जू वसां तभ तोता छ्वे मज्यू ।९॥

व सु खः धका जुजुं न्यनेव धालः-

१०. समेति किं देव छमाय मत्तिका,
कदाचि चामीकरजातिकाय ।
सिगाल धेनू अपि नीचजाति या,
समेति किं सीहवरेन देवाति ॥१०॥

भो महाराज ! लुँ यागु जात व बँस च्वंगु चा गवलेसं हे गथे समान ज्वी फैला ? भो महाराज ! हान (पशुत जूसानं) नीचगु जात दुह्म मिसाह्म धोंचा उत्तमह्म सिंह राज नाप गवले समान ज्वी फै ? (गवले है ज्वी फैगु खँ मखु) ॥१०॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थथे जुलसां धया महाराज ! थुगु नगरे सुवर्ण तिलक धैम्ह छम्ह चण्डालया म्ह्याय् दु । वं थः समान जातया म्हस्यां छोया हःगु भेट वस्तु छुं मका । तःधंगु कुलदुम्ह हे जक इच्छा याना च्वन । गवले जुलसां मिसाम्ह को सुवर्ण हंम नाप समान ज्वो फै ? महाराज ! धका (विन्ति यात जुजुं व खँ न्यना वया वौम्ह सित स तके छ्वया व खँ कना, थ्व सत्य खःला धका न्यन । वं नं खः महाराज ! वं जाति कुल वांलाम्ह हे प्रार्थना याना च्वन धका विन्ति यात । जुजुं अथेजूसा सेवक ! पञ्चमथुर नगरम उद्दाल ब्राम्हण धैम्ह दु व जुलसां मां वौ निम्हस्या पाखेनं उच्च कुलयाम्ह खः, जातिवाद आदिपाखें निन्दा चर्चा याना मतःम्ह नं खः । घृणा याय् योग्यपिं प्रतिकूलपिं थज्यापिं मिमातय् नाप मच्वं, थःगु छेँ राजदरवारस वनी वले नं ल्याहाँ वै वलेनै छिखुगः घः दुरु लख हा हा याका मिसात खनेव जिं कालकण्णित खन धका दुरु लखं ख्वा सिली । छं म्ह्याय् वया नाप च्वने फुला ? थ्व खँ छं म्ह्याय् यात धा धका धाल । वं थ्व खँ न्यना छेँ वना म्ह्याय् यात सःता जुजुं आज्ञा जूथें तुं वैत न्यं कल । व मिसां थ्व खँ न्यना जि उद्दाल ब्राम्हण नाप च्वने । छिमिसं छुं चिन्ता याय् म्वा मेगु छुं कुंकुट नं याय् मागु मदु (जि) कन्हे सुथ ह्लापां हे वने धका धाय्व वया वौम्हस्यां जुलसां दोछिदाँ वंगु विचित्रगु गा व लनं थः म्ह्याय्या शरीरे न्येका वीणादि बाजं ज्वंका म्ह्याय्म्ह नापं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

यात्रा या वन । लँस वना च्वं च्वं लँया विच्चे छगू नगरे जुजु याथाय् म्ये हाला बाजं थाना क्यना च्वंवले म्हाय्ह्म सित छखे लिक्क फेतुका थःगु गन्धर्व विद्या क्यना च्वन । अनंलि वया ल्यूने पाखे फेतुना च्वंह्म सुवर्णतिलक मिखा कुंचां दृष्टिपात् याना रससहित याना वंत स्वया फिना तःगु लं भचा हटे याना (थःगु) शरीरयागु प्रभा खने दयेका विल । जुजुं जुलसां वैगु शरीरयागु रश्मि व रूप वांलागु नं खना काम क्लेशं आत्तुर जुया होस हवास हे उडे जुया वन । भचा लना हानं होस दयका व भात दुह्मला मदुनिह्मला धका न्यना चण्डालया म्हाय् धैगु न्यना लोक निन्दा चर्चायागु भयं वैत हये मजिया थथिज्याम्ह, रूपवर्ण यौवन सम्पूर्णम्ह स्त्रीरत्न प्राप्त मजूम्ह जि म्वाना च्वनाया छु प्रयोजन धका शोकयाना विलाप याना काम तृष्णां मुछर्चा जुया थुगु याय् त्यो थुगु याय् मत्यो धैगु मसिया खड्ग कया थःगु छचों थःमंतुं त्वाह्लाना सिना वम । थुगु प्रकारं लँया विच्चे न्याम्ह जुजुपि रूप सम्पत्ति यात दमन याय् मफया खड्गं छचों त्वाह्लाना मृत्यु जुया वन । थथे हे निश्चयनं सत्व प्राणिपि लुँ वह दास दासि काय् कला प्रिय-योपिनिया निम्ति काम तृष्णां मुर्छित जुया आपालं दुःख कष्ट स्यू वनीगु जुया च्वन, उकि तथागतं धया तलः-

११. पियतो जायती सोको पियतो जायती भयं ।
पियतो विप्पमुत्तस्स नत्थि सोको कुतो भयं ।।११।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रिय-योगुलि याना शोक उत्पन्न ज्वो (रूपकामादि यात) येकेगुलि याना भय-त्राश उत्पन्न ज्वी (कामादि पाखें) यो धैगु मदुह्मसित शोक धैगु दै मखु भय गनं दै ? (दै हे मखु) ।।११।।

१२. पेमतो जायती सोको पेमतो जायती भयं ।
पेमतो विप्पमुत्तस्स नत्थि सोको कुतो भयं ।।१२।।

प्रेमं याना शोक जुया वै प्रेमं याना हे भय जुया वै, प्रेमं मुक्तजूह्मसित शोक दै मखु भय गनं दै ? (दैहे मखु) ।।१२।।

१३. रतिया जायती सोको रतिया जायती भयं ।
रतिया विप्पमुत्तस्स नत्थि सोको कुतो भयं ।।१३।।

रागं याना शोक उत्पन्न ज्वी रागं याना भय-त्राश दया वै राग मदुम्हसित शोक दै मखु भय गनं दै ? (दैहे मखु) ।।१३।।

१४. कामतो जायती साको कामतो जायती भयं ।
कामतो विप्पमुत्तस्स नत्थि सोको कुतो भयं ।।१४।।

काम तृष्णां याना शोक उत्पन्न ज्वो कामं याना भय दया वै काम तृष्णां मुक्त जुया च्वंम्हसित शोक ज्वी मखु भय गनं ज्वी ? (ज्वी हे मखु) ।।१४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१५. तण्हाय जायती सोको तण्हाय जायती भयं।
तण्हाय विप्पमुत्तस्स नत्थि सोको कुतो
भयन्ति ।।१५।।

तृष्णां याना शोक उत्पन्न ज्वी तृष्णां याना भय-त्राश दया वै, तृष्णा हे मदुम्हसित शोक दै मखु भय गनं दै ? (दै हे मखु) ।।१५।।

अनंलि व छसिनिसें पञ्चमधुर नगरस वना थः वयागु समाचार जुजुयात धाय्के छ्वया वं अनुमति बीव वना जुजुयागु दर्शन यात, उगु समयस उद्दाल ब्राह्मण जुजुया सत्तिक कम्बल लाया तःगु उत्तमगु आसनस फंतुना च्वंगु जुया च्वन, गन्धर्व ब्राह्मण नं म्ह्याय्ह्म नाप म्ये हा हां फेतुना च्वन । उगु क्षणस वौह्मस्या ल्यूने फंतुना च्वंह्म सुवर्णतिलकं उद्दाल ब्राह्मण गुह्म धका न्यना उगु उत्तमगु आसने फतुना च्वंह्म वहे खः धका न्यना वच्चुगु रंग दुगु मिखा निगलं वैत स्वया दर्शन रश्मि ल्वाक ज्यागु अत्यन्त ह्याउसे च्वगु म्हुतुसि निवालां मुसूहुं ह्लिला वैत स्वया न्ययातःगु गा भचा हटेयाना शरीरयागु प्रभा तोता छ्वत ब्राह्मणं व खना वें थें जुया शोक डाह जूगु शरीर दुह्म जुया क्वागु फसं जागु म्हुतु न्ह्याय् दुम्ह जुया ख्वबि प्य गु मिखा दुम्ह जुया वेहोस जुया वन । अनलि वं क्षणभर आश्रय प्राप्त जूम्ह रोगिथें जुजुया थासं दना वया थःगु छेँ वना थःत हित याईपि सेवक तयेत सःता इमित थथे धाल । थन गाथाद्वारा धया तलः-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१६. यो आपदे समुप्पन्ने उपतिट्ठति सन्तिके ।
सुखदुक्खे समो होति सो मित्तो सोच
जातको ।।१६।।

गुम्ह जुलसां विपत्ति–दुःख जुया वै बले सत्तिक च्वं च्वनो सुख दुःख निगुलीसं समान जुया च्वं च्वनी व धात्थेंयाम्ह पासा खः वहे धात्थेंयाम्ह थःथिति न खः ।।१६।।

१७. यो गुणं कासते यस्स अगुणञ्च निगूहति ।
पटिसेधेतकत्तब्बा सो मित्तो सोव जातको ।।१७।।

गुम्ह जुलसां गुम्ह मित्रयागु गुण प्रकाश याई अवगुण नं सुचुकाबी याय् अयाग्यगु ज्या रोके याका बी अज्याम्ह मित्र हे जक मित्र ज्वो अज्याम्ह हे जक थःथिति नं ज्वी
।।१७।।

१८. सुवण्णतिलका नाम ललना काम लालसा ।
नीलविखचण्डकण्डेहि विखण्डेसि मनोमम ।।१८।।

कामस लालसा दुम्ह सुवर्णतिलक नां जुया च्वंम्ह विशेषम्ह स्त्री छम्ह, वच्चुगु वर्णगु मिखा दया चन्द्र रश्मि फैले जुया च्वंम्हस्यां जिगु मनरूपी शरीरयात खण्डित याना चूर चूर याना विल
।।१८।।

१९. तस्सा मुखम्बुजे सत्ता मम नेत्तमधुब्बता ।
अप्पम्पि न सरन्ता मं तत्थेवाभिरमन्ति ते ।।१९।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

व मिसाया ख्वा रूपी पलेस्वांस आसक्त जुया च्वंपि जिगु मिखारूपी भंवःत भतिचा जक हे नं जित लुममंकुसे अनहे जक इपि भंवःत भुले जुया आनन्द ताया च्वन ॥१९॥

२० सहे'व तेहि मे चित्तं गतं उल्लंघियुद्धतो ।
लज्जागम्भीरपरिखं धितिपाकारमुग्गतं ॥२०॥

इपि मिखारूपी भंवःत नापं हे जिगु थ्व मन लज्जारूपी अत्यन्त गावंगु धः व ताजायुक दना तःगु धैर्य रूपी पःखा (तिन्हुया) च्वंपुला वन ॥२०॥

२१. सम्मुय्हामि पमुय्हामि सब्बा मुय्हन्ति मे दिसा ।
तस्स मे सरणं होथ करोथ मम सङ्गहन्ति ॥२१॥

मोहित जुया, अत्यन्त मोहित जुया जि सकल दिशा मोहं याना भुले जुया च्वन व जित शरण जूवा, जितः संग्रह (=उपकार) याना ब्यूवा (धका विलाप यागु जुल) ॥२१॥

व खँ न्यना इमिसं थथे धालः–

२२. यं त्वमाचरिय पत्थेसि चण्डाली सा असङ्गमा ।
किन्नु मीलहेन संयोगो चन्दनस्स कदा सिया ॥२२॥

हे आचार्य ! छःपिसं गुह्म स्त्री इच्छा यात व जुलसां उत्तमगु जात नाप च्वने मज्यूह्म चण्डालिनी खः. गथे असुचि मूत्र नाप श्रीखण्डयागु मेल गवले ज्वी फै ? (ज्वी फै हे मखु) ॥२२॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२३. अगम्मगमना याति नरानं दूरतो सिरी ।
कित्ति चायु बलं बुद्धि अयसं च स गच्छतीति ।।२३।।

वने अयोग्यपि थाय् वने गुलि याना (उत्तम जात यापि) मनूतयेगु श्री लक्षण व कीर्ति व आयू व शरीर वल व बुद्धि समेतं तापाना वनी हानं पर्याप्त निन्दा चर्चा नं जूवनी ।।२३।।

अनंलि इमित ब्राह्मणं धाल:–

२४. न परिच्चजति लोको'यं अमेज्झे मणिमुत्तमं ।
थीरतनं सुवाणो च दुक्कुला अपि
गाहिया'ति ।।२४।।

थ्व संसारे असुचि–खी च्वंगु उत्तमगु रत्न यात त्याग याना छ्वै मखु (वथेंतुं) वांलागु न्यने हे ययापुसे च्वंगु वचन–स:दुह्म स्त्री रत्न नं नोचगु कुलयाह्म जूसां ग्रहण याना काय् योग्य जू ।।२४।।

थथे जुलसां धया व मिसा भात दुह्म मदुह्म सोका वा धका धाल । इमिसं अथे यात । अनंलि ब्राह्मण वयात छें हसेंनिसें प्यला तक्क जुजुया चाकरिस वना मविल । व ब्राह्मण याथाय् जुलसां न्यासह्म राजकुमारपि अनेक प्रकारयागु शिल्प विद्या सयेक: सीक: वैगु जुया च्वन । इमिसं उगु कारण सीका सुवर्णतिलक दतल्लेयात छी शिल्प विद्या सयेकेगु ज्यास बाधा ज्वी छुं छगू उपाय याना वैत

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्याना छ्वे माल धका चिन्तना याना इमिसं किसि मागः यात सःता घूस विया थथे धाल– "किसियात अयेला त्वंका थ्वं काय्का सुवर्णतिलकयात स्याना छ्व" धका। अनंलि इपि सकलें राजगृह नगरे छथाय् मुना दूत छ्वया विल कि "आचार्य यागु दर्शन याय् माल" धका। अनंलि ब्राम्हण वया फतुना च्वनेव बुँखँ ह्लाना भो आचार्य आचार्यनो स्वेमासे वया च्वन धका धाल। तदनन्तर व सुवर्णतिलक यात थन वोना हति धका मनूत छ्वया विल। इमिसं अथे यात। अनलि इपि लँया विच्चे थ्यनेव किसि तोता हल व किसि सोंथं भूमी दात्तु दाया ब्वां ब्वां वया सोंथं वयात लुचुक्क ल्ह्वना थःगु छ्यले फेतुकल। अनंलि जुजुया मनूतय्सं वैत अथे याना स्याय् मफया कन्हे खुनु चान्हे मनूत छ्वया स्याके छ्वत। ब्राम्हण नं अथिज्याम्ह मिसा मदेकं जि जक म्वाना च्वनां छुयाय् वरू सिना वनेगु हे भि धका शोक याना विलाप याना जुजुया दरवारया न्ह्योने सि यागु चिता दयेके विया उकि मि तया मी द्वाहाँ वना सिना वन। थुगु प्रकारं मिसा तयेगु वसे वनेव महानगु अनर्थ दुःख व मरण नं समेतं जुया वने यो। उकिं तथागतं धया विज्यातः–

२५. मया वेता मरीचीव सोको रोगचुपद्दवो।
खराव बग्धना चेतामच्चुपासो गुहासयो।
तासु यो विस्ससे पोसो सो मरेसु
नराधमो'ति ॥२५॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थ्व स्त्री धयार्पि (मिजंतयेत भुले याइगु) माया-जन्दु समान खः मृग तृष्णासमानं खः, शोक समान खः, रोग समान खः, उपद्रव समान नं खः, थ्व मिसा धयार्पि कडागु बन्धन समान खः, मृत्युपास समान खः, (भालुत च्वनीगु) गुफा समान खः, अज्यार्पि मिसातय् नाप गुह्य मिजंनं विश्वास याई व मिज मनूतये दथ्वो अधम-नीचह्म मनू जूवनी ।।२५।।

२६. अयोनिसो सा पुरिमाय जातिया,
पुञ्ञं करित्वा अलभीदिसं गतिं ।
धीसम्पयुत्ता कुशलं करोन्ता,
निब्बाणमेवाहिमुखं करोथा'ति ।।२६।।

व सुवर्णतिलक ह्लापायागु जन्मे शुद्ध मज्वीक पुण्य याना वःगुलिं याना थथिज्यागु गति ज्वीका च्वने माल (उकिं) ज्ञानं-बुद्धि युक्त जुया कुशल कर्म यायां निर्वाण हे जक प्रार्थना-आशिका याय्गु स्व ।।२६।।

सुवर्ण तिलकया बाखं

द्वितोय-निपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कृपण–दरिद्रया बाखनस

थ्व छंसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

भगवान तथागत महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् घुंकुसेंलि जम्बूद्वीपस अन च्वर्पि भिक्षु भिक्षुनीपि व उपासक उपासिकापि नं जयमहाबोधियात वन्दना याय् धका आपालं याना जनतापि वना वन्दना यावनी । लिपायागु समयस आपालं भिक्षुपि मुना महाबोधिस वन्दनायाय्या लागी वना च्व च्वं छगू गामे भिक्षा विज्याना आसन शालास वना भोजन याय् सिधेका भचा विश्राम याना च्वना विज्यात । उगु समयस अन छह्म कृपण–दरिद्रह्म मिसा छह्म अथे फतुना च्वंपि भिक्षुपि खना न्ह्योने वना भोसुना चन्दना याना छखेलिक्क फेतुना आर्यपि गन विज्याय्गु धका न्यन । भिक्षुपिसं व खँ न्यना आनुभाव दुगु जयमहाबोधि यागु वन्दना याय्त थःपिं वना च्वनागु खँ कँकं थथे आज्ञा जुया विज्यातः–

१. यत्थासिनो जिनो जेसि ससेनं मकरद्धजं ।
हन्त्वा किलेस सेनं च बुद्धो आसिनिरुत्तरो ॥१॥

गुगु सिमा क्वे च्वना सर्वज्ञ बुद्ध भगवान सेना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सहित मारयात व क्लेश सेना यातनं नाश याना वसपोलया सिनं उत्तमपिं सुंमदुह्म सम्यक् सम्बुद्ध जुया विज्यात ।।१।।

२. यं पूजेसि महावीरो ठितो पदमकोपयं ।
सत्तरत्तिन्दिवं नेत्तानीलनीरजरंसिना ।।२।।

अत्यन्त महान वीर जुया विज्याकह्म सर्वज्ञ तथागतं, श्रीपाद–तुतिं लुई थ्वी मजुसे दना जक विज्यान्ना न्हेचा न्हेनु यंकं गुगु सिमायात थःगु मिखां प्याहाँ वःगु वँचुगु रश्मिं पूजा याना विज्यात ।।२।।

३. सुरासुरनरादीनं नेत्तालिपालिपातना ।
मेचकाकारपत्तेहि सिखण्डी विय भाति यो ।।३ ।

गुगु वंगल सिमा जुलसां देव दैत्य मनुष्यपिनिगु नेत्र रूपी भंवःतय्सं भुना च्वंगुलिं, हानं (म्हैखातयेगु) मिखापा समानगु हःलं याना म्हैखाराज समानं शोभायमान जुया बांलाना च्वंगु ।।३।।

४. सुरपादपो'व सत्तानं यं तिट्ठति महितले ।
इध लोके परत्थ च ददन्तो इच्छितिच्छितं ।।४।।

गुगु वंगल सिमा थुगु लोक व परलोके नं सत्व प्राणिपिंत थः यःयःगु वस्तु बीगु कल्पवृक्षमा थें पृथ्वीले खडा जुया च्वन ।।४।।

५ यस्स पुराणपण्णम्पि पतितं यो नरो इध ।
पूजेति तस्स सो देति भवभोगं महीरुहो ।।५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

गुगु वंगल सिमाया हाया वःगु पुलांगु हःयात नापं थुगु लोकस गुह्म मनूनं पूजा याई व वोधिवृक्षमां वयात भवभोग सम्पत्ति प्रदान याना विज्याई ।।५।।

६. गन्धमालेहि सलिलेहि यमुपासति सदा नरो।
अज्झत्तं च वहिद्धा च दुरितं तेन हञ्ञति ।।६।।

(गुह्म) मनूनं गुगु वोधिवृक्ष सिमा यात सुगन्ध स्वामा आदिं, (सुगन्ध दुगु) लखं न्ह्यावलेसं उपासना याई (= पूजा याई) व वोधिवृक्षमां (वैगु) आध्यात्मिक वाह्य यागु उपद्रव शान्त याना वो । ६।।

७. यो देति इह लोकत्थं यो देति पारलोकिकं।
सम्पदं जया बोधि तं भोति गच्छाम वन्दितुन्ति ।।७।।

भो सज्जनह्म मिसा ! गुगु वोधिवृक्षमां (=वंगल सिमां) थुगु लोकयागु सम्पत्ति विया च्वन गुगु वोधिवृक्षमां परलोकयागु सम्पत्तिनं विया विज्याईगु, उगु जय श्रीमहा वोधिवृक्षमायात वन्दना याय्या लागी वनेनु (धकां धया विज्यात) ।।७।।

व खँ न्यना उत्तेजित जूगु प्रसन्नगु मन याना भिक्षु पिंत थथे धाल भन्ते जि करपिनिगु छेँ च्योज्या याना दुःख कष्ट सिया जीविका याना च्वना । जिके कन्हेया लागी जाकि छमना नापं मदु । मेगु धनयागुला खँ हे ह्लाय् मागु मदु । (जिके) थ्वहे गाछपु सिवेत मेगु गानं मदु । छाय् धासा जिं ह्लापा पुण्य याना वयागु मदुगुलि

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

याना, उकि भन्ते जिगु उपरे दया करूणा तया थ्व गाछपु स्वोकार याना कया विज्यासे वोधिवृक्षया छचाखेरं ध्वाय् य ना चिना विज्याहुँ धका याचना याना गा हिया शुद्ध याना वसपोलपिंत विल । भिक्षुपिसं नं वैत अनुकम्पा तया व (गा) कया अनं विज्यात । व मिसा गा चह्ने याना अत्यन्त प्रमुदित हृदय जुया छेँ वना उखुन्हुहे चाह्ने दथु यागु यामस शस्त्रक धैगु फसं कया सिना वना, इपिं भिक्षुपिं वना च्वंगु लँया विच्चे छगू अत्यन्त रमणीयगु वन खण्डे, भूमि च्वनीह्म देवतानी जुया जन्म कावन । अनंलि व मिसाया पुण्ययागु प्रतापं याना स्वगू योजन दुगु थासे दिव्य कल्पवृक्षमा उत्पन्न जुया वल । उगु थासे अनेक प्रकार रंग दुगु ध्वज पताका य खाया तल, देवपुत्रपिं व देव धीतापिं नं सकल तिसा वसतं तिया छाय्पा अथेहेतुं ध्वजा पताकादि ज्वना ह्मिता च्वन, म्ये हालेगु, प्याखं हुयेगु आदि अनेक प्रकारयागु आश्चर्यगु ज्या याना क्यना च्वन । अनंलि कह्ने खुनु इपिं भिक्षुपिं नं वोधिमण्डलस वना च्व च्वं संघाकाती उगु थासे थ्यंका थौं थन थ्वहे बनखण्डे वासं च्वना वने माल धका अन वना बासं च्वं वन । अनंलि इमिसं चान्हे अनेक रंग दुगु ध्वाँय् व देवतापिंसं प्रयोग याना च्वंगु म्ये हागु वाजं थागु आदि व स्वंगू योजन दुगु थासे कल्पवृक्षमात नं थ्व व्याक्कं देवतापिनिगु ऐश्वर्य वैगु प्रतापयागु आनुभावं उत्पन्न जुया वःगु भाव खना आश्चर्य चागु मन जुया देव धीतायात

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स.ता गुगु कर्म याना थन वया उत्पन्न जूवया धका न्यन। व (देवधीता) वया भिक्षुपिंत ह्ला विन्ति याना दना च्वना भन्ते जितः ह्मसिया मविज्याना ला ? धका न्यन। भिक्षुपिसं जिमिसं ह्ममसिया केहें मयेजु ! धका धया विज्याय्व वं थःगु परिचय व्यु व्युं थथे धालः-

८. हीयो आसनसालायं निसीदित्य समागता।
तुम्हाकं सन्तिकागम्म या वराकीमिवादयि ॥८॥

ह्मिगः आसन सालास मुना विज्यापिं (छलपोलपिं सकलेंहे) फेतुना विज्यात व छलपोलपिनि सत्तिक गुह्म अत्यन्त गरीवह्म गृहस्थ मिसा छह्म वया छलपोलपिंत वन्दना यावल मखुला ? ॥८॥

९. या बोधिं पूजनत्थाय वत्थकं पटिपादयि।
साहं हीयो चुला आसि रत्तियं व्याधिपीलिता ॥९॥

गुह्म मिसां महाबोधिवृक्ष वन्दना याय्या लागी काप छकू तैयार याना ब्यूह्म व जि ह्मिगः चाह्ले रोगं पोडित जुया अनं च्युत जुया वया ॥९॥

१०. नानासम्पत्तिसंयुत्ता नाना भूसण भूसिता।
विमाने रतनाकिण्णे जाताहं एत्थकानने ॥१०॥

जि अनेक प्रकारगु दिव्य सम्पत्तिं संयुक्त जुया च्वंगु, अनेक प्रकारगु दिव्य तिसां तिया थुगु जंगले अनेक प्रकारगु रत्नं चाहुला च्वंगु विमाने उत्पन्न जूवया ॥१०॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

११. हीयो पस्सित्थ मे गत्तं रजोजल्लेहि संकुलं ।
अज्ज पस्सथ मे गत्तं वण्णवन्तं पभस्सरं ।।११।।

ह्मिगः धुले बुत्तु बुला च्वंगु जिगु शरीर खनः विज्यात, आ थौं वर्ण दुगु प्रभाश्वरगु (= ज्वाला ज्वालां थिना च्वंगु) जिगु शरीर स्वया विज्याहुँ ।।११।।

१२ हीयो पस्सित्थ मे भन्ते निवत्थं मलिनम्बरं ।
अज्ज पस्सथ मे भन्ते दिब्बमम्बरमुत्तमं ।।१२।।

भो भन्ते ! ह्मिगः जि न्यया च्वनागु हाकुक खिति थागु गा खना विज्यात, भो भन्ते ! थौं जिगु उत्तमगु दिव्य वस्त्र स्वया विज्याहुँ ।।१२।।

१३. विकिण्ण फालतग्गेहि केसेहि विरलाकुलं ।
ऊका गूथपटिक्कूल होयो आसि सिरं मम ।।१३।।

ह्मिगः जिगु छयोले सँ चिच्चा दना स्वत्तु स्वया भुलुसुलु दना सि पाँय् पाँय् दाया दुर्गन्ध दया स्वय् हे घच्चायापुसे च्वंच्वन ।।१३।।

१४. अज्ज तं परिवत्तित्वा मम पुञ्ञानु भावतो ।
सुनीलमुदुधम्मिल्लं कुसुमा भरण भूसितं ।।१४।।

थौं व परिवर्तन जुया जिगु पुण्ययागु प्रभावं अत्यन्त वच्चुसे च्वना नाइसे च्वंगु सपः दया अने अनेगु दिव्य स्वां न छाय्पा तल ।।१४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१५ पुरा मे सक्कसीसेन वहितं दारूदकादिकं ।
पुञ्ञेना'हं अज्ज मालामारं सीसेसमुब्बहे ।।१५।।

जिं ह्लापा थःगु छ्यलं सिं लः इत्यादि ल्ह्यया जुया (ह्मिगः यःना वयागु) पुण्यं याना थौं (व जिगु) छ्यले दिव्य स्वांमा ल्ह्वना च्वना ।।१५।।

१६ धजत्थाय मया हीयो पदिन्नं थूलसाटकं ।
अज्जनिब्बत्ति मे भन्ते महन्तं दिब्बसम्पदं ।।१६।।

भो भन्ते ! ह्मिगः (जय महावोधिवृक्षयात) ध्वाँय् ब्वेकेया लागी जिं तःपुगु गा छपु प्रदान याना (उकिं) थौं तःधंगु दिब्य सम्पत्ति जित उत्पन्न जुया वल ।।१६।।

१७. जानमानेन कत्तब्बं दानादिसु महप्फलं ।
देवलोक मनुस्सेसु सुखदं दानमुत्तमन्ति ।।१७।।

दान वीगु आदिस तःधंगु फल दु धैगु स्यूपिसं देव मनुष्य निगू लोकेसं सुख वीयोगु उत्तमगु दान याय् फय्केमा ।।१०।।

व खँ न्यना सकल भिक्षुपिं आश्चर्य अद्भुत चाया विज्यात । व देव कन्यां उगु चा कटे जुया वनेव सकल भिक्षुपिंत निमन्त्रणा याना दिव्य नयेगु त्वनेगुलिं थःगु हे ह्लातिं नका त्वंका वसपोलपिं नापंतुं वना लँ जोछि दान ब्युं ब्युं वना महावोधिस थ्यंका सकलसिनं ध्वाँय् पताका आदि व अनेक प्रकारयागु रंगीविरंगी सुगन्ध दुगु स्वां व

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रदीप धूपं नं बोधिवृक्षयात पूजा याना भिक्षुपिंत चीवर या लागी दिव्य वस्त्र दान याना ल्याहाँ वया वहे वन-जङ्गले वास याना च्वं च्वं अनेक प्रकारगु पुण्य याना तावतिंस देवलोके वना जन्म कावन । भिक्षुपिसं नं उगु आश्चर्य थाय् थासे प्रकाश यायां आपालं जनतापिंत पुण्य कर्मस लगे याना विज्यात ।

१८. एवं विधा'पि कपणा जिनसासनम्हि,
कत्वा पसादमथथूलकुचेलकेन ।
पूजेत्वा दिब्बविभवं अलभोति ञत्वा,
पूजापरा भवथ वत्थुसु तीसु सम्मा'ती ।।१८।।

थुगु प्रकारं गरीब-दरिद्रह्म गृहस्थ जूसां बुद्ध शासनस प्रसन्न जूगुलिं याना अनंलि हाकुगु पुंलागु गा छपु (श्री महाबोधिबृक्षयात) पूजा याना दिव्य ऐश्वर्य (कन्हे खुनु हे) लाभ जुल धका सीका स्वगूरत्नस वांलाक पूजा (= सत्कार) याय्गु स्व ।।१८।।

दरिद्रह्मसिया बाखं

तृतीय-स्वपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

इन्द्रगुप्त स्थविरयागु बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

श्री भगवान गौतम बुद्ध महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् धुंका गुलीछि समय विते जुया वसेंलि जम्बूद्वीपस जुलसां पाटली पुत्र धैगु नगर छगू दया च्वन । अन महान ऋद्धि दुह्म–महान आनुभाव दुह्म आणा चक्रवर्ति धर्माशोक धैह्म जुजुं राज्य याना विज्याना च्वन । च्वे आकासे व क्वे जमीने छगू योजन तक्क सकल जम्बुद्वीपस वसपोल यागु हुक्म–आज्ञा चले जू । उगु समयस सकल जम्बूद्वीपस च्वंपि चयेप्यदोह्म जुजुपि व थः थः पिनि सेना पल्टन बोना वया धर्माशोक महाराज यागु सेवास हाजिर जूवैगु जुया च्वन । उगु समयस देवपुत्र नगरस देवपुत्र धैह्म महाराज थः सेना पल्टन बोना (अशोक) महाराजया सेवास वःगु जुया च्वन । धर्माशोक महाराजं देवपुत्र महाराज नाप लाना मधुरगु कुशल वार्ता खँ ह्लाना छिमिगु देशे वहुश्रुत, सकल त्रिपिटक अध्ययन याना तःपि महान गुणदुपि आर्य (भिक्षुपि) दुला धका न्यया विज्यात । व खँ न्यना देवपुत्र जुजुं दु महाराज ! उगु नगरे सिंहगूम्बक धैगु विहार छगू दु । अन दोलंदो भिक्षुपि बास याना च्वन वसपोलपि

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शोलवान, अल्पेक्ष (=आपा इच्छा मदुपिं) संतोषी एकान्त प्रेमिपिं जुया विज्याना च्वन । वसपोलपिनि मध्ये अर्थकथा सहित त्रिपिटक धारण याना विज्याह्म इन्द्रगुप्त स्थविर धैह्म वसपोलपिनि आचार्य-नायो जुया बिज्याना च्वन । वसपोलं अनेक प्रकारं मनुष्यपिं सहित देवतापिंत व भिक्षु पिंत धर्म वर्णना याना विज्याई । गुणवान जुया थःगु गुणया कारणं याना संसारस प्रसिद्ध जुया विज्याना च्वंगु दु महाराज ! धका (बिन्ति यात) । व खँ न्यना (धर्माशोक) महाराज संतोष जुया प्रसन्नगु मन याना विज्यासे स्थविर भन्ते नाप लाय्गु इच्छा जुया हे पासा ! छ हे वना स्थविर यात प्रार्थना याना थन बिज्याका हयाव्यु धका आज्ञा जुल । व खँ न्यना देवपुत्र जुजुं थःगु ह्लाते दुगु बल वाहन सेना-पल्टनं चाहुएका इन्द्रगुप्त स्थविरया समीपस वना वन्दना याना आर्य छलपोलयात धर्माशोक महाराजं नाप लाय्गु इच्छा याना विज्यात धका बिन्ति यात । स्थविरं ज्यू धका स्वीकार याना विज्यात । जुजुं स्थविरं स्वीकार याना विज्यागु समाचार धर्माशोक महाराज याथाय् छ्वया विल । अनंलि धर्माशोक महाराजं प्रसन्न जुया थःगु हुक्म चले जूथाय् तक्क जुजुपिंथाय् सकलसिनं स्थविर बिज्याईगु लँ छाय्पाति धका समाचार छ्वया बिज्यात । अनंलि इपिं जुजुपिसं सन्तुष्टगु मन याना थःथःगु नगरे नाय्खिं च्वेके विया देवपुत्र नगर पाटली पुत्र नगर तक्क उलिया बिच्चे न्येन्यागू योजनया लँ माथं मवंगु माथं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वंका देवतापिनि दिव्य लँ थें च्वंक छाय्पा धर्माशोक आणा चक्रवर्ति महाराजयात थुगु प्रकारं समाचार छ्वा विल, थन थथे धयातलः-

१. इन्दगुत्तमहाथेरसामिनोगमनाय नो ।
मग्गं अलङ्करोन्तूति महाराजेन पेसितं ।।१।।

इन्द्रगुप्त महास्थविर (पाटलीपुत्र नगरस) विज्याकेया लागी लँ छाय्पाति धका (धर्माशोक) महाराजं छ्वया ह्या विज्यागु (समाचार न्यना) ।।१।।

२. तता ते अपनेत्वानपासानकण्टकादिकं ।
विसमं समं करित्वान सम्मज्जित्वान साधुकं ।।२।।

उकिया निर्म्ति इमिसं लोहँ कं आदि हटे याना गावंगु थासे वरावर याना गाह्लाना समान याका वांलाक बँ पुका ।।२।।

३. धोतमुत्तासमाभासा ओकिरित्वान वालुका ।
उस्सापिता तत्थतत्थ दुस्सतोरणपन्तियो ।।३।।

सिला सफा याना तःगु मोति थें तुयूगु फि लाया उगु उगु थासे कापः यागु ध्याका दयेका छो छो लाक थना तल ।।३।।

४. कलधोतहेमरम्भादि नानातोरणपन्तियो ।
तथा पुप्फमयानेकतोरणूपरितोरणा ।।४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वहयागु ध्वाका लुँयागु ध्वाका केरामा आदियागु ध्वाका नाना प्रकारयागु ध्वाका क्वोलं व स्वांनं दयेका तःगु अनेक प्रकारयागु ध्वाकाया द्योने ध्वाका अथेहेतुं (क्वो क्वो लाक्क थना तल) ।।४।।

५ तेसु तेसु च ठानेसु सङ्घता कुसुमग्धिका ।
तथेव गन्धतेलेहि दीपिता दीपपन्ति यो ।।५।।

अथेहेतुं उगु उगु थासे अमूल्यगु स्वांनं छाय्पा तल, सुगन्धित चिकनं च्याका तःगु मत क्वो क्वो लाक्क च्याका तल ।।५।।

६. पदुमुप्पलसंनोरपुप्फपल्लब'लङ्कृता ।
ठपिता घटमालायो पुण्णा सोगन्धवारिहि ।।६।।

पलेस्वां उत्पल स्वां नैक्यामायागु स्वां वांउसे च्वंगु सिमाहः आदि छाय्पा तःगु सुगन्ध दुगु लखं सम्पूर्ण जुया च्वंगु पूर्ण कलस घः क्वो क्वो तया छाय्पा तःगु ।।६।।

७ नील पीतादि सम्भिन्नपताकाहि धजेहि च ।
मग्गस्स उभतो पस्से वनमा'सि समाकुलं ।।७।।

लँया निखेर पाखें वन-जङ्गल वँच्चुगु ह्मासुगु आदि अनेक प्रकारया वर्ण दुगु पताका व ध्वाचं आकुल व्याकुल जुया च्वंगु ।।७।।

८. केतवो उग्गता तत्थ मन्दमन्द समीरणा ।
अव्हयन्ता'व सोभन्ति ब्रह्मोरगसुरादयो ।।८।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अन बुलुंबुलुं वावया च्वंगु फसं याना च्वे वंयेका तःगु (फिरिफिरिं सना च्वंगु) ब्रह्मा नाग दैत्य आदिपित ह्लासंका थनवा थनवा धया च्वंयें च्वंक शोभायमान जुया च्वन ॥८॥

९. नाग चम्पकपुन्नाग केतकीवकुलादिहो ।
पदुमुप्पलादिजलजेहिमालती कुसुमादिहो ।
माला दामेहि नेकेहि मग्गमासि विचित्तकं ॥९॥

नाग सिमा, चम्पा स्वांमा, पुन्नाग सिमा, केतकी स्वांमा, वकुल स्वांमा आदि (जमीने बुया वैगु सिमा–स्वांमा) व पलेस्वां उत्पल स्वां आदि लखे बुया वैगु स्वां आदि व दावास्वां आदि (दयेका तःगु) अनेक प्रकारयागु स्वांमालं लँ विचित्ररूपं छाय्पा तःगु जुया च्वन ॥९॥

१०. पत्थरित्वा पादपटे सित्तसम्मट्ठभूमियं ।
लाजादिपञ्च पुप्फानि विकिरिंसु मनोरमं ॥१०॥

सिचुगु ल होला माथं वंका तःगु भूमिस वसा लाया उकिया द्योने टाय् व न्यागू प्रकारयागु स्वां स्वेहे ययापुसे च्वंक होला तल ॥१०॥

११. अलङ्करित्वा हत्थस्सा कुसुमाभरणादिहि ।
मग्गालङ्करणत्थाय ठपितांसु ततो ततो ॥११॥

स्वांयागु अलङ्कार आदि छाय्पा किसि सलत लँ वांलाकेया लागी अन अन उगु उगु थासे थना तया तःगु जुया च्वन ॥११॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१२ तेसु तेसु च ठानेसु भेरिमण्डलमज्झगा ।
नच्चन्ति चतुरा नारी रसभावनिरन्तरा ।।१२।।

अन अन उगु उगु थासे नं (ताल विसरे मज्वीक थाना च्वंगु) वाजं मण्डलया विच्चे वना च्वंपि (प्याखं ह्वीगुली) अत्यन्त दक्षपि मिसात न्हून्हूगु तालं रस प्याहाँ वयेक प्याख हुया च्वन ।।१२।।

१३. कंसवंसादि पग्गय्ह वज्जेन्ता नेकतन्तियो ।
गायन्ति मधुरं गीतं गायन्तेत्थ लयन्वितं ।।१३।।

(गुह्मं गुह्मं) केँयागु वाज ह्लातं जोना थाना च्वन (गुह्मं गुह्मं मिसात) अनेक प्रकारयागु सितार थाना म्ये हाला च्वन, थन (हानं गुह्मं गुह्मं मिसात) स्वंगू रागं संयुक्त ज्वीक राग कया न्यनेहे ययापुसे च्वंक मधुर ज्वीक म्ये हाला च्वन ।।१३।।

१४. मग्गो सो साधुवादेहि भेरीनं निनदेहि च ।
करीनं कुञ्चनादेहि हयान हेसितेहि च ।
नेकविट्टङ्कसङ्घेहि सोकरीहि समाकुलो ।।१४।।

व लँ (मिसा मिजंतयेगु) साधुकार ब्यूगु शब्दं याना व वाजं थागु सलं याना नं किसि तयेगु कुञ्चनाद याना व सलतय्गु हागु सलं नं अनेक प्रकारयागु वसतं तिया प्याखंमो तयेगु समूह व नाना प्रकार यापि किसि तय्सं व लँ आकुल व्याकुल जुया च्वन ।१४।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१५ मग्गस्स उभतो पस्से देव कञ्ञूपमा सुभा ।
मालाकलापे पग्गय्ह तिट्ठन्ति तुट्ठमानसा ।।१५।।

लँया निखेपाखेरं देवकन्या समानर्पि वां वां लार्पि (ल्यासे ल्यासेर्पि) मिसातसें स्वां कले कले ज्वना प्रसन्नगु मन याना वया दना च्वंवल ।।१५।।

१६. तथा पुण्णघटे गय्ह पदुमुप्पलसंकुले ।
अट्ठमङ्गलमुग्गय्ह तिट्ठन्ति पमदातहिं ।।१६।।

अथेहेतुं (ल्यासेर्पि) मिसात पलेस्वां उत्पल स्वांनं संयुक्त जुया च्वंगु पूर्ण कलस ज्वना उकी अष्टमङ्गल अंकित याना अन अन उगु उगु थासे वया दना च्वंवल ।।१६।।

१७. सीत लूवकसम्पन्न पपाहि समलङ्कता ।
सिनानत्थं खता आसुं पोक्खरञ्ञो तहिं तहिं ।।१७।।

उगु उगु थासे ख्वाउसे च्वंगु लः वावया च्वंगु ऋरनां, बांलाक अलंकृत जुया च्वंगु मो ल्हुयेगुया लागी (उगु थासे) पुखू न म्हुईका तःगु दुगु जुया च्वन ।।१७।।

१८ तहिं तहिं कता आसुं दान साला मनोरमा ।
निचितासुमनेकानि दानं पकरणा तहिं ।।१८।।

उगु उगु थासे अत्यन्त बांलाना स्वेहे ययापुसे च्वंगु दानशाला दयेका तल अन अनेक प्रकारगु दान वीगु वस्तुत नं द्वँचिक मुंकातःगु जुया च्वन ।।१८।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१९ एवं नेकविधा पूजा अम्हेहि पटिपादिता ।
ठपेत्वान महागङ्गं तं जानातु
महोपती'ति ॥१९॥

(चन्द्र भागा धैगु) तधंगु खुसि छगू तोता जिमिसं थुगु प्रकारं अनेक प्रकारयागु पूजा जोरे याना तया पृथ्वीया मालिक जुया विज्याकह्म भो महाराज ! व खुसि छाय्प्यगु छगू छलपोलं स्वया याका विज्याहुँ ॥१९॥

व खँ न्यना धर्माशोक महाराजं खुसि अलङ्कार याना छाय्पाब्यु धका ख्रिखुह्म लाखेत छ्वया बिज्यात । ईपि थः थः परिवारपि नापं अन वना थःगु आनुभावं खुसिया दुने स्वंगू गाउत दुगु थासे जग लोहँ तये यंकल । अथे जग स्वाना उकि द्योने थां थना धलि लाया हिमालयं ह्याउँगु श्रीखण्डसार कया हया सिपू फाया (धलिया द्योने) लाया बिल, अनेक प्रकारगु पूजाविधानं छाय्पा जुजुयात थथे सयाचार छ्वया बिल ।

उकि थन थथे धया तल:

२०. यमत्थाय मयं सब्बे महाराजेन पेसिता ।
अम्हेहि'दानितं सब्बं कतमे'व सुणोथ त ॥२०॥

महाराजं गुगु ज्याया लागी जिपि सकलें छ्वया हया बिज्यात आ जिमिसं व ब्याक्कं ज्या याय् सिधेके धुन उगु समाचार न्यना बिज्याहुँ ॥२०॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२१ गावुतत्तायगम्भीरं गङ्गं योजनवित्थतं ।
थम्भे पतिट्ठपेत्वान अनग्घरत्तचन्दनं ॥२१॥

स्वंगू गाउत तक्क गाःवंयाय् छगू योजन ब्य दुगु (चन्द्र भागा) खुसी थांस्वाना अत्यन्त मूवंगु रक्त चन्दन (= ह्याउंगु श्रीखण्ड) (हया) ॥२१॥

२२. हिमवन्ततो हरित्वान सेतुं तत्थ सुमापितं ।
तोरणा च उभो पस्से रतनेहि सुनिम्मिता ॥२२॥

हिमालय पर्वतं निसें हया अन खुसीस ता वांलाक दयेका निखेर पाखें रत्नं दयेका तःगु तोरण–ध्वाका (नं दु) ॥२२॥

२३. पुण्णकुम्भद्धजाचे'व पदीपावलियो तथा ।
उभोपस्सेसु रतनानि मापेत्वा लम्ब नानिच ॥२३॥

अथेहेतुं पूर्ण कलस व ध्वाय् नं (वोयेका तये धुन) छो छो लाक मतनं (च्याका तये धुन) ता या निखेर पाखें (ध्वाखाय्) यातां प्यातां खाया च्वंगु (न्हेगू) रत्ननं खाया तये धुन ॥२३॥

२४. सुवण्णमणिमुत्तादिदामेहि समलङ्कता ।
वालुकत्थाय ओकिण्णा धोतमुत्तापभस्सरा ॥२४॥

लुँ माणिक्य मोति आदियः मालां (थुगु प्रकारं खुसि यात) वांलाक छाय्पा तये धुन फि होले माथाय् ज्वाला ज्वालां च्वंगु सिलातःगु मोति होला तया ॥२४॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

२५ तेसु तेसु च ठानेसु ठपितासुं महामणि ।
मानारागवितानेहि सोभितं सेतुनो'परि ।।२५।।

अन उगु थासे ततःगोगु माणिक्य रत्न तया तयागु दु ताया च्वे अनेक रंगिचंगिगु इलां प्यना तःगु नं शोभायमान जुया च्वन ।।२५।।

२६ ओलम्बितासुं तत्थेव दिब्बादिकुसुमादयो ।
निट्ठितं इध कातब्बयुत्तं पूजाविधिन्तु नो ।
देवो तं पटिजानातु इति वत्वानपेसयु'न्ति ।।२६।।

व हे इलामे दिव्यमय स्वांत यातां प्यातां खाया च्वंगु दु, जिमिसं थन याना वीमागु पूजाविधि जुलसां सिधेका वो धुन भो महाराज ! थ्व कारण सीका विज्याय् माल थुलि च्वया समाचार पत्र छ्वया विल ।।२६।।

व समाचार नं न्यना धर्माशोक महाराजं छिमिसं हे स्थविर यात थन बिज्याका हति धका इमित जवाफ पत्र छ्वया विज्यात । इमिसं ज्यू हवस धका इन्द्रगुप्त स्थविर याथाय् वना वन्दना याना भन्ते पाटलिपुत्र नगरस विज्याकेगु समय जुल धका बिन्ति चह्ले यात । अनंलि स्थविर ख्वीदोलति भिक्षु संघपिसं चाहुएका न्ये न्यागु योजन दुगु लँस विज्याय्गु प्रारम्भ याना विज्यात । अले देवपुत्र नगरे च्वंपि मनूतयेसं अनेक प्रकारयागु स्वांमा सुगन्ध लुँ यागु ध्वजा पताका आदि अनेक प्रकारगु ताल प्याख ह्वीगु, प्याखं व म्ये हालेगुलि, बाजं थाय्गुलि नं पूजा याना तः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वःगु जुया च्वन । अनंलि स्थविर तःधंगु पूजा विधान सहित जम्बूद्वीपस च्वंपिसं पूजा सत्कार याका छसेंनिसें चन्द्र भाग खुसी ता याथाय् थ्यंका अन अत्यन्त तःधंगु पूजाविधि स्वया थथे चिन्तना याना विज्यात थुगु प्रकारं थपाय्जि तःधंक पूजाविधान थौं तक्क जम्बूद्वीपस मेपिंत स्वितं हे मजूनि थ्व थपाय्च्वगु पूजा जितः हे जक यात थन जिहे जक उत्तम जिगु समानपि सुं मदु, थुगु प्रकारं जि उत्तमयासिनं अत्यन्त उत्तम–श्रेष्ठह्म खः धका अभिमान पिकया च्वं च्वना विज्यात । उगु क्षणस छह्म क्षीणाश्रव स्थविरं वसपोल अभिमानं व्याप्त जुया च्वंगु चित्तं च्वं च्वंगु दिव्य चक्षुं खना वसपोलयाथाय् वना वन्दना याना स्थविरयात उपदेश ब्युब्युं थथे धया विज्यात । उकिं धालः–

२८. मा मानस्स वसि हेथ मानं भन्ते वसकीतं ।
अनत्थदो सदा होति पातेत्वान भवाघटे ॥२८॥

भो भन्ते ! अभिमानया वसे विज्याय् मते अभिमान या छःपिं वसे विज्यात धासा संसार चक्रस आपालं अनर्थ जक सिद्ध जूवनी ॥२८॥

२९. मानोपलालितोसन्तो तण्डापटिघसङ्गतो ।
मक्कटोरगसोणादि हुत्वाजायति जातिसु ॥२९॥

अभिमानं बुलुसे च्वंगु (मन दु ह्मस्या) तृष्णा द्वेष निगुली थ्यंकःवंह्म सत्व प्राणिपि जन्म जन्मपत्तिकं माकः, सर्प, खिचा आदि जुया जन्म जूवनी ॥२९॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३०. मा मानं सामि पूजेहि अत्तानं परिसोधय ।
अपरिसुद्धासयो भिक्खु दायक न परितोसति ।।३०।।

भो स्वामि भन्ते ! अभिमानयात प्रोत्साहन विया विज्याय्मते थःत परिशुद्ध याना विज्याहुँ परिशुद्ध मजूगु मनदुह्म भिक्षुं दातार्पित सन्तुष्ट याय् फइमखु ।।३०।।

३१. ददन्तानं सरन्तान पूजेन्तानं सचे तुवं ।
महप्फलं महाभूति कामत्थ होथानब्बणा'ति ।।३१।।

छलपोलयात (प्यंगू प्रत्यय) दानयार्पित व (नां) स्मरण यार्पित व पूजा सत्कार यार्पित महान फल महान आनिशंस दय्का विज्याय्गु जूसा अभिमान मुक्त जुया विज्याहुँ ।।३१।।

व खँ न्यना स्थविर संसार खना घृणा चाया अनहे च्वना (अनित्य, दुःख, अनात्मा) स्वंगू लक्षण भावनायाना थ्व कर्म दैवःगु शरीरयाबारे विचार विमर्श याना प्रति सम्भिदा सहित अरहन्त भावस थ्यंकाहे जक अनं प्याहाँ विज्यात । अनंलि धर्माशोक महाराज सेना–पल्टनं चाहुयेका तःधंगु पूजाविधान नाप लँ सो विज्याना वन्दना याना वयासिनं निदुगं पूजा सत्कार याना आपालं भिक्षुसंघपि सहित स्थविरयात थःगु नगरे बोना यंका वसपोल यागु धर्म देशना न्यना प्रसन्नगु मन याना पञ्चशीले प्रतिष्ठित जुया तःधंगु विहार दयेके विया स्थविर नाप विज्यार्पि ख्वीदोल भिक्षुपित प्यंगू प्रत्ययद्वारा उपस्थान–सेवा याना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विज्यात । अनंलि स्थविरं अर्थकथा सहित स्वंगू पिटक प्रकाश यायां अनन्तकाल तक्क च्वना विज्याना अन हे परिनिर्वाण जुया विज्यात । अनंलि जुजुं परिषदपिं सहितं वसपोलयागु शरीरयात अग्नि संस्कार याके विया धातु कया हया तःगोगु चैत्य दयेके विया विज्यात ।

३२. पुरा कतानं भुवि पुञ्ञकम्मिनं,
गुणानुभावेन महेन्ति एवं ।
सदेवका नं मनसि करोन्ता
पुञ्ञं करोथायतने सदादरा ति ।।३२।।

थ्व संसारस ह्लापायागु जन्मे पिना वयागु पुण्य कर्म दुपिनिगु शीलादि गुण धर्मयागु प्रतापं याना देवतापिं सहित लोकवासिपिंसं थथे थुगु प्रकार पूजा सत्कार याई (उकिया निम्ति) उगु पूजा सत्कार मने ल्वीकूपिंसं स्थविर या उपरे न्ह्यावलें आदर सहित याना पुण्य कर्म याय्गु सो ।।३२।।

इन्द्रगुप्त स्थविरया बाखं

चतुर्थ-प्यपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शाकमाला पूजायाम्हसिगु बाखनस

थ्व छसिंनिसेंया आनुपूर्वी कथा

छो भगवान तथागत छिगू पारमिता पुरेयाना छसिंनिसें तुसित भवनस जन्म कया देवतापिसं प्रार्थनायाका शाक्य राज कुलस जन्म कया मांया प्वाथं प्याहां वया छसिंनिसें परम अभिसम्बोधिस थ्यंका अवलेसंनिसें पीन्यादँ तक्क च्वना विज्यासे चयप्यदोगू धर्मस्खण्ड देशना याना विज्याना निनां नी मफेक सत्व प्राणिपित भवसंसाररूपी रेगिस्तानं तरेयाना विज्याना सकल बुद्ध कार्य सिधेका विज्याना कुशीनगरया सत्तिक मल्ल जुजुपिनि शाल वनस शाल वृक्ष छजोया दथ्वी उत्तर पाखे फुस लाका लाया तःगु खाताय् बैशाख पुह्नी खुनुया दिने जवपाखें फिलिं च्वना स्मृति बांलाक तया विज्यासे गवलें दने म्वागु शैय्यास गोत्तुला विज्याना पश्चिमगु पहरास भिक्षुपित अववाद याना विज्याना द्यो तुयू तुयू धाय् न्ह्यो महा पृथ्वी कम्पमान याना अनुपादि शेष निर्वाण धातुस परिनिर्वाण जुया बिज्यात। लोकनाथ भगवान तथागत महापरिनिर्वाण जुया बिज्याय् धुंका जुलसा आनन्द स्थविर मल्ल जुजुपिथाय् बिज्याना थुगु समाचार न्यंकः बिज्यात । अनंलि कुशीनगरे च्वंपि व

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

देव ब्रह्मापि नं मुंवया प्याखं हुयेगु म्ये हालेगु वाजं थाय्गु व स्वांमा सुगन्ध आदि नं सत्कार यायां गौरव यायां माने यायां पूजा यायां कापःयागु इलां प्यना भगवान तथागतयागु शरीर नगरया दथ्वी गन कि मकुटवन्ध धैगु मल्लतये चत्य दुगुख अन यंका चक्रवर्ति जुजुपिनिगु शरीर थेंतुं न्हूगु वस्त्रं हित्तुहिना अनलि (सच्छिको) फयना तःगु कपाचं हिना थुगु प्रकारं न्यासः जो कापतं हित्तुहिना नँ यागु चिकंदुगु नांचाय् (= थले) तया मेगु नँ यागु थल छगुलि त्वप्पुया सकल सुगन्धं चिता दयेका भगवान यागु शरीरयात चिताया द्योने तल । अनलि महाकाश्यप स्थविरं भगवानया पाली छ्यलं वन्दना याय् मात्रं देवतापिनि आनुभावं याना चिता छगुलि छगूपाखं हे मि च्यात भगवान यागु शरीर भस्म ज्वो धुंका दावास्वां धू समानगु धातु वाकि जुया च्वन । उगु समयस कासल जुजुया जनपदस च्वंह्म छह्म गामानो भगवान परिनिर्वाण जुया उकियागु अन्तिम संस्कार उत्सवया लागी वया च्वच्वं लँया बिच्चे थःगु शरीरे उत्पन्न जूगु वातरोगं कया अन्तिम संस्कार उत्सवस थ्यंकः वने मफया लिपा दीपे वना भगवानया धातु शरीरस शाक स्वां स्वफो छाया प्रसन्नगु मन याना भ्वस्सुना वन्दना याना वना उखुन्हुहे चान्हे दथुयागु पहराय् मृत्यु जुया वना तावतिंस देवलोकस स्वीगू योजन दुगु लुँ यागु विमानस वना जन्म जूवन । वैगु ह्लापःयागु पुण्य कर्म प्रकाश याय्या निम्ति घःचापाय् चागु शाकस्वां अन

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उगु थासे यातां प्यातां खायातल । उकिहे सकल विमान छगुलि प्रकाश प्याहाँ वया च्वन । उकि सुगन्ध दुगु कलस समान नं जुया च्वन । वं जुलसां थःगु सौभाग्यं प्राप्त जूगु आत्मभाव व विमान सम्पत्ति व परिवार सम्पत्ति नं खना आश्चर्य चागु मन याना ह्लापा जि छुं पुण्य कर्म याना वयागुलि याना थ्व सम्पत्ति प्राप्त जुल ज्वी धका विचा याना स्वया भगवानया धातु शरीरस पूजा याना वयागु स्वफो शाक स्वां खना प्रसन्नगु मन याना घःचा पाय् चागु शाक स्वांया माला ह्लाति ज्वना धातु पूजा याय्या लागी वन । उगु समयस अन मुना च्वंपि मनू तयेसं वैगु रूप सम्पत्ति व ह्लाते ततः चागु शाक स्वांमा खना आश्चर्य चागु मन याना भो मयेजु ! छ गन च्वं च्वनाह्म ख ? थज्यागु स्वां गन कायगु दु ? धका न्यन । व खँ न्यना देव कन्यां थमं भगवानया धातु शरीरस पूजा याना वयागु शाक स्वां स्वफोया आनुभावं याना थःत प्राप्त जूगु सम्पत्ति व दिव्य विमान व ह्लापा सीना वयागु शरीर नं सकतां इमित क्यना धर्म देशना याना धर्म देशनाया अन्तस धालः–

१ समागता भगवन्ता भो ! पस्सन्तु मम सम्पदं ।
कतमप्पेन कारेन सम्मासम्बुद्ध धातुया ।।१।।

भो सज्जनपि ! (थन) मुंवःपि पुण्यवानपि छिपि सम्यक् सम्बुद्ध तथागतया धातु शरीर यात याना वयागु भतिचा जकगु पूजा सत्कारं याना (प्राप्त जूगु) जिगु थ्व

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सम्पत्ति स्वया का ॥१॥

२. साकमालानि तोणेव हीयो'हं मुनिधातुया ।
पूजयित्वान सन्तुट्ठा निवत्ता ताय रत्तिया ॥२॥

जि ह्मिगः सर्वज्ञ तथागतया धातुयात शाक स्वांमा स्वमालं पूजा याना संतुष्ट जुया ल्याहाँ वया उखुनु हे चान्हे ॥२॥

३. मरन्तो खरवातेन तमहं सुचरितं सरं ।
तेनाहं पुञ्ञकम्मेन तावतिंसूपगा अहुं ॥३॥

कडागु वातया वेदना जुया सिना वंह्म जि (जि यानागु) व भिगु चरित्रसुकर्म लुमंकागु उगु पुण्यकर्मया प्रताप याना जि तावतिंस देवलोकस वना जन्म जूवना ॥३॥

४. तत्थ मे आसि पासादो तिंसयोजननुग्गतो ।
कूटागारवराकिण्णो साकमालो'ति विस्सुतो ॥४॥

अन देवलोके जितः स्वीगू योजन ताःजागु उत्तमगु कूटागारं छचाखेरं चाहुला च्वंगु शाकमाला धका प्रसिद्ध जुया च्वंगु (जिगु) प्रासाद–विमान जुया च्वन ॥४॥

५ यथा सब्बसुगन्धेहि करण्डं परि भावितं ।
तथा दिब्बसुगन्धेहि गन्धितं भवनं मम ॥५॥

सकल सुगन्धं सुगन्धित यानातःगु ताँफ गथे खः अथेहेतुं जिगु देव विमान दिव्य सुगन्धं ह्वाला ह्वालां सुगन्ध वास वया च्वन ॥५॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

६. चक्कमत्ता साकपुप्फा तत्थ तत्थूपलम्बरे ।
दिब्बगन्धा पवायन्ति मधुब्बतनिसेविता ।।६।।

भम्वतयेसं नित्य सेवन याना च्वंगु घःचा पाय्चागु शाक स्वांत अन उगु उगु थासे यः खाया तल, दिव्य सुगन्ध नं ह्वाला ह्वालां वास वया च्वन ।।६।।

७ भस्सन्ति एकपुप्फस्मा तुम्बमत्ताहिरेणवो ।
तेहि पिञ्जरिलादेवा कीलन्ति च ललन्ति च ।।७।।

छफोस्वांनं तुम्वापाय्गोगुः रेणु बुँ क्वाहाँ वना च्वन व रेणु-बुँयानिम्ति याना प्याहाँ वया च्वंगु पिंगु-ह्याउगु लुँ यागु वर्ण दुपि देवतापि ह्मिता च्वन (थःगु) लीला वयना च्वन ।।७।।

८. पिलन्धित्वान मालायो दिब्बाभरणानि च ।
सहच्छरा देवपुत्ता नच्चगीतादि व्यावटा ।।८।।

देव अप्सरापि सहित देवपुत्रपि भिभिगु वांवांलागु दिब्य तिसां व, दिव्य स्वामा आदि क्वखाया प्याख ह्वीगु म्ये हालेगुली व्यस्त जुया च्वंपि ।।८।।

९. पस्सथेमं भुजङ्गा भो ! सत्ता मोहेन पारुता ।
हीयो मत पविद्धं मे पूतिभूतं कलेबरं ।।९।।

१०. पुलवेहि समाकिण्णं मक्खिकागणकीलितं ।
काकसोणादिसत्तानमाहारं कुणपालयं ।।१०।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मोहं त्वप्पुया च्वंपिं भो धूर्त जनपि ! तुँ वायां वायां दाया च्वंगु भुजि पुचःत ह्मिता च्वंगु, को खिचा आदि सत्व प्राणिपिनि आहार जुया च्वंगु लाशया आकार जुया च्वंगु ह्मिगः सीह्म (उकिंहे पिने वां छ्वया तःगु ध्वगिना च्वंगु जिगु थ्व (मृत) शरीर (वांलाक) स्व ।।९, १०।।

११. पत्थेन्ति पुरिसा पुब्बे अनेकोपायनेन तं ।
दट्ठुम्पि दानि निच्छन्ति तण्हाय'ञ्ञाणता अहो ।।११।।

ह्लापा पुरूषतय्सं अनेक प्रकारगु उपाय याना व शरीर (लाभ याय्गु) आशिका याई आ जुलसां (उगु शरीर) छको अथेक स्वेगु हे नं इच्छा याई मखु तृष्णाया कारणं याना ज्वीगु अज्ञानभाव अहो आश्चर्य खः ।।११।।

१२ लोकपज्जोतकस्साहं विमलस्स यसस्सिनो ।
धातुं होयो मंहि सम्मा अज्ज सग्गे पति'ट्ठता ।।१२।।

ह्मिगः जिं निर्मलगु यश ऐश्वर्य दुगु स्वंगू लोक यात ज्वाला ज्वालां थिका विज्याह्म तथागतयागु शरीर धातु वांलाक पूजा याना (उगु पुण्यं याना) थौं स्वर्गस प्रतिष्ठित जुया (जन्म जूवया च्वना) ।।१२।।

१३. हित्वा नेतादिसं कायं लद्धं दानि ममेदिसं ।
दिब्बत्तभावं सोभाहि भासमानमुदिक्खथ ।।१३।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

अज्यागु (घृणितगु) शरीरयात त्याग याना आ प्राप्त जुया च्वंगु थ्व थज्यागु शोभां जाज्वल्यमान जुया थिना च्वंगु जिगु देवत्त्व भावयात स्व वा ।।१३।।

१४ भासमानाय मे बाचं सुणोथेत्थ समागता ।
नत्थे'बाकतपुञ्ञस्स अणुमत्तं भवे सुखं ।।१४।।

थन मुना च्वंपि (महान जनतापिं) धया च्वनाह्म जिगु वचन न्यावा पुण्य मयापिंत थ्व संसारस भतिचा जक जूसां सुख दैहे मखु ।।१४।।

१५. बिन्दु मत्तम्पि यो पुञ्ञबीजं रोपेति सासने ।
नभानन्तफलं होति याव
निब्बाणपत्तिया'ति ।।१५।।

गुह्मस्यां जुलसां शासनरूपी (बुँस) छफुति जक जूसां पुण्ययागु पुसा पी (वयात व पुण्य) निर्वाण मथ्यं तल्ले आकाश समानं अनन्त फल प्राप्त जुया च्वनी ।।१५।।

थुगु प्रकारं व देव कन्यां थःत प्राप्त जूगु देवता पिनिगु विभव सम्पत्ति क्यना जनतापिंत अववाद उपदेश याना दिव्य शाक स्वानं सर्वज्ञ धातुयात पूजा याना मनू तयेसं स्वया च्वंक च्वंकं हे विमान नापं देवलोके तुं ल्याहां वन । व (अथे जूगु) खना आपालं जनतापिं दान आदि पुण्य याना देवलोक जायेकः वन ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१६ एवं हि सा पुप्फमत्तेन धातुं,
पूजेत्व देवेसु अलत्थ भूतिं।
तुम्हेपि भोन्तो तिदिवेसु सातं,
कामत्थ चे कत्थ पुञ्ञानि साधुन्ति ॥१६॥

थुगु प्रकारं जुलसां व मिसां स्वां मात्र (सर्वज्ञ शारीरिक) धातुयात पूजा याना (उगु पुण्यं) देवतापिनि दथ्वी महानंगु दिव्य सुख लाभ याना काल (उकिया निर्म्मित) भो सज्जनपिं छिपिनं देवलोकस दिव्य सुख इच्छा यात धासा बांलाक पुण्य याय्गु स्व ॥१६॥

शाक स्वांमा पूजायाह्मस्या बाखं

पञ्चम-न्यापु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मोरिय ब्राह्मणया बाखनस

थ्व छंसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

श्री भगवान तथागत महापरिनिर्वाण जुया बिज्याय् धुंका मगध राष्ट्रस मचल धंगु तःधंगु गां (छगू) दया च्वन । अन श्रद्धावानह्म (त्रिरत्नया उपरे) प्रसन्नगु चित्त दुह्म मोरिय धैह्म ब्राह्मण छह्म वास याना च्वन। वया सेना नांजुया च्वंह्म कलाह्म छह्म दु। व नं त्रिरत्नस श्रद्धां प्रसन्नगु चित्त दुह्म खः । ईपि निह्मं मिले चले जुया खुशि प्रसन्न जुजुं भिक्षुसंघपित निमन्त्रण याना न्ह्यावलेसं दान बीगु ज्याया चीवर आदि प्यंगू प्रत्ययनं उपस्थान सेवा याना शील रक्षा यायां उपोसथ कर्म यायां दिन विते याना च्वन । अनंलि वया छेँ सम्पत्ति आपालं याना दान आदि ब्युब्युं फुना वन । अले ब्राह्मणनीनं स्वामि श्रीगु छेँ धन दुगु फ्वी धुंकल आ श्रीसं गय्याना दान बीगु चालु याना च्वनेगु धका ब्राह्मण यात धाल । अनंलि ब्राह्मणं हे प्रिये ! छं चिन्ता याय् मते न्ह्यागु उपाय यत्न याना जूसां दान बीगु ज्या स्यंके बीमखु स्थिरहे याना तये धका धया वैत थःगु उत्साह प्रकट याना धालः-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१. जानमानो हि लोकस्मि दानस्सेदं फलं इति ।
न दज्जा को सुसीलेसु अप्पम्पि दिवसम्पति ।।१।।

दानयागु थज्यागु विपाक-फल धका स्यूपिसं थ्व संसारस सुनां जक वांलागु शीलदुपित ह्लित्थं स्वल्प जक जूसां (दान मवीपि दै ? (विहे वी) ।।१।।

२ सग्गलोकनिदानानि दानानि मतिमा इध ।
को हि नाम नरो लोके न ददेय्य हितेरतो'ति ।।२।।

थुगु लोकस ज्ञांदुह्म थःत हित याय्गुलि लगे जुया च्वंह्म सु मनूनं जक स्वर्ग लोक (सम्पत्ति सिद्धयाना वीत) निश्चय नं हेतु-कारण जुया च्वंगु दान मवी ? (विहे वी) ।।२।।

थथे जुलसां धया प्रिये ! वने द्वाहाँ वना अनेक प्रकारगु ह व फलफूल दाला जाय्क माला हया व मिया जूसां दान वीगु टुते याय् मखु धका धया अवलेसंनिसें वन-जङ्गले वना हः व फलफुल कया हया व मिया जूसां दान वीगु ज्या टुते मयासे वास याना च्वन । हानं छन्हु ब्राह्मण वने द्वाहाँ वना (लप्ते) सिमा हः व फलफुलं दाला जाय्का छ्यँले तया छेँ ल्याहाँ वया च्वंवले स्वां फल सिमाकचा (वोकं) कोछुना च्वंगु अनेक प्रकारगु सिमा समूहं धिप्पा सिप्पा जुया च्वंगु (फल रस अनुभव याय्गुलि) सन्तुष्ट जुया च्वंपि अनेक प्रकारयापि कुंगः समूह व प्यपा तुति दुपि पशुतयेसं सेवन याना च्वंगु (अन उगु थासे)

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

फैले जुया च्वंगु अनन्त स्वां सिमा ह:लं व (स्वांयागु) केसरि ल्वाक ज्यागु तुयूगु फि ब्व दुगु न्ह्याना क्वब्त्रां वया च्वंगु सिच्चुसे च्वंगु निर्मलगु ल वावया च्वंगु दु। भ्यातना मदुगु छसिनिसें ताजा: जुजुं वना च्वंगु वांलागु घाटं याना रम्य जुया च्वंगु पुखू छगू खना दाला पुखूसिथे तया (पुखुली) क्वाहाँ वना मोल्हुया च्वन। उगु क्षणस अन सिमा छमास अधिग्रहित जुया च्वंह्म देवपुत्र छह्मस्यां वैत अन मोल्हुया च्वंगु खना गथेख थ्व मनू भिंगु मनशोभा दुह्म ख:ला अथवा पापिगु मन दुह्म मनूला धका दिव्य चक्षुं परोक्षा याना स्वया थ्व मनू जुलसां आश्चर्यह्म मनू ख: थ: गरीव जूस.नं तभि थ:गु दान परम्परा टुते ज्वीगु भयं वने वया लप्तेह: व फलफुल यंका दु:ख कष्ट सिया (थ:गु) जोविका चले याना दान धर्म टुते मयासे याना च्वं च्वन धका चिन्तना याना वैगु गुण धर्मया कारणं याना दालाय् च्वंगु लप्तेह: व फलफुल सकतां लुँ ज्वीमा धका अधिष्ठान यात। तदनन्तर वैगु आनुभाव-प्रतापं याना (दालाय् च्वं को) ब्याक्क लुँ जुया वन। हानं व देवपुत्रं लुँ जागु दालाया द्योने लुँ पुच:या दथ्वी लाक्क इच्छा याक्को ब्याक्कं पुरे याना वीगु त:गोगु चिन्तामणि रत्न छग: नं तया अन्तरध्यान जुया वन। अनंलि ब्राह्मण मोल्हुया पुखुलिं थाहाँ वया दालाय् जाय्क लुँ यागु ज्वाला ज्वालां थ्वीगु प्रकाश अनेक रंगविरंग रश्मि जाज्वल्यमान जुया च्वगु माणिक्यरत्न खना थ्व छुथें घैगु शंका परिशंका

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जुया दालाया लिक्क वना ह्ला चक्कंका काय्गु साहस मदया अथें दना च्वन । वं अथे याना च्वंगु खना देवपुत्रं थः शरीर क्यना छ ग्याय् म्वा ब्राह्मण आम ब्याक्कं जिं याना वियागु खः ज्वना हुँ धका धाल । अनंलि ब्राह्मणं देवपुत्रयागु खँ न्यना थ्व देवपुत्रं थ्पिं (लुँ) ज्वनाहुँ धाल, थ्व लुँ ब्याक्क थःगु आनुभावं ब्यूगुला अथवा जि यानागु पुण्यकर्म याना दया वःगुला धका वँके जिं न्यने माल धका ह्ला विन्ति याना देवपुत्र याके न्यन्यं धालः–

३ पुच्छामि पञ्जलीदानि देवपुत्तमहिद्धिक ।
ददासि मे सुवण्णं च कामदं मणिमुत्तमं ॥३॥

आपालं ऋद्धि दुह्म हे देवपुत्र ! ह्लाविन्ति याना आ (जिं छके) न्यना च्वना जित लुँ व यो योगु वस्तु बीगु उत्तमगु माणिक्य रत्न विल ॥३॥

४. नापि भो नो तुवं ञाति न मित्तो नोपकारको ।
किं त्व अत्थवसं दिस्वा मम दज्जासिमं धनं ॥४॥

भो देवपुत्र ! छं जिपिं थःथिति मखु पासानं मखु उपकार यानातयाह्म नं मखु छ छु प्रयोजन खना जितः थ्व धन विया च्वनागु खः ? ॥४॥

५. केन तपेन सीलेन केनाचारगुणेन च ।
येन दज्जासि मे देव ! किं मे सुचरितं चितं ॥५॥

भो देवपुत्र ! गुगु कारणं याना जितः (थ्व धन राशि) विया विज्यानागु ? (जिं याना वयागु) गथिज्यागु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

तपस्याया कारणं, गथिज्यागु शीलया प्रभावं याना, गथिज्यागु शिष्टाचार गुण धर्मया कारणं याना खः (थ्व धन जित बिया विज्यानागु) जि मुंका वयागु छु सुचरित्र या कारणं खः ? (थ्व वस्तु जित बियागु ?) ।५।।

६. किन्नुपुरातनं कम्मं केन कम्मेन दस्ससि ।
अथ वा तविद्धिया देसि तं मे अक्खाहि
पुच्छितो'ति ।।६।।

अथवा पूर्व जन्मस याना वयागु (मेगु छुं कुशल) कर्मया कारणं यानाला, गुगु कर्मयाना (थ्व धन) जितः बिया च्वना अथेनं मखुसा छःपिनिगु ऋद्धिया बलं जक बियागुला ? जि न्यनागु उगु कारण (छःपिसं) जितः कना विज्याहुँ ।।६।।

अनंलि देवपुत्रं हे ब्राह्मण ! जिपि देवता धका जुलसां मेपित छुं छगू वोमफु छं ह्लापा यानावःगु सुचरित्र यागु प्रतापं हे उत्पन्न जुया वःगु खः धका धया दिव्य चक्षुं वैगु ह्लापा यानावःगु कर्म खना वैत प्रकाश याना धालः–

७ कस्सपे लोकपज्जोते सम्बुद्धे परिनिब्बुते ।
सब्बत्थ पत्थटं आसि तस्स बुद्धस्स सासनं ।।७।

लोकपित प्रदीप जुया विज्याकह्म काश्यप सम्यक् सम्बुद्ध महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् धुंकुसेंलि वसपोलया

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शासन (जम्बूद्वीपस) सकल थासे फैले जुया वन ॥७॥

८, तदा पच्चन्तिमे गामे त्वमासि कुलदारको ।
सद्धो आसि पसन्नो च दायको कुसलेरतो ॥८॥

उगु समयस छ प्रत्यन्त गामे छह्म कुलपुत्र जुया च्वन श्रद्धा दुह्म (संघपि खना) प्रसन्न चित्त दुम्ह कुशल याय्गुली लगे जुया च्वंम्ह (हानं) दाता नं जुया च्वंम्ह (खः) ॥८॥

९ तदा पब्बज्जितो एको गच्छन्तो अन्तरापथे ।
चोरेहि अनुबद्धोसि अच्छिन्नपत्त चीवरो ॥९॥

उगु समयस लँया विच्चे विज्याना च्वम्ह छम्ह भिक्षुयात खुँतयेसं लिना यंका (वसपोलयागु) भिक्षा पात्र व चीवर लाका काल ॥९॥

१०. साखाभङ्गं निवासेत्वा पारुपेत्वा तथेव तं ।
अन्तोगामं पविट्ठोसि एसमानो पिलोतिके ॥१०॥

सिमा कचां (लाज त्वप्वीत धोतिथें) चिना अथेहेतुं (सिमा हःह्वना) उकियागु गां न्यया म्वाथःगु कापः मामां गामे दुने विज्यात । १०॥

११ ततो त्वं चरमानं तं दिस्वा कम्पितमानसो ।
वत्थयुगं अदासि त्वं सद्दहं दानतो फलं ॥११॥

अनंलि छं (अथे) चाह्य जूम्ह व भिक्षु खना हृदय कम्पमान ज्वीका, दानं (प्राप्त ज्वीगु) विपाक फल

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विश्वास याना वसः छजो छं (वयात) विल ।।११।।

१२. पत्थोदनेन तं भिक्खुं परिविसित्वा यथा बलं ।
पेसेसि अभिवादेत्वा सद्धाय सुद्धमानसो ।।१२।।

शुद्धगु मन याना थःगु गच्छे अनुसारं (साधारण) जा छसा व भिक्षुयात श्रद्धापूर्वकं भोजन याका वन्दना याना छ्वया विल ।।१२।।

१३ इमं त्वं अकरी पुञ्ञं तुय्हेतं चरितं इदं ।
तस्स ते पुञ्ञ कम्मस्स अमुखय फल
मीदिसन्ति ।।१३।।

छं (अवले) थ्व पुण्य याना वल छंगु उगु (ह्लापा यागु) चरित्र खः छंगु उगु पुण्य कर्मया थ्व प्रधान मखुनिगु विपाक थथे खः (धका न्यंकल) ।।१३।।

थथे जुलसां धया हे ब्राह्मण ! थ्व छंगु धन खः जुजु आदिपिंसं काय् मफेक' याना वी धुन छं छुं हे शंका मयासे कया यंका थःत मागु ज्यास प्रयोग या हुँ । थ्व माणिक्य रत्न जुलसां छं मने वःवगु व्याक्कं इच्छा पुरे याना वी थुकियागु आनुभावं नं छंगु दान वीगु ज्या टुते मयासे काय्कलापि पालन पोषणया धका उपदेश बिल । व खँ न्यना ब्राह्मणं व (देवतां) धागु अनुसारं भिक्षुसंघ पिंत महादान ब्यु ब्युं शोल रक्षा यायां ताकाल तक म्वाना च्वना लिपायागु समयस अन च्युत जुया वना देवलोके वना जन्म जूवन ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१४ एवं निहीनापि धनेन सन्तो,
दानन्वयं नेव परिच्चजन्ति ।
तस्मा हि भोन्तो सति देय्यधम्मे,
मा कत्थ दानेसु पमादमावन्ति ॥१४॥

सत्पुरुषपिसं थुगु प्रकारं धन शेप छुंहे मदेक हीन जूसां तभि (थःगु) दान परम्परायात गवलेसं हे तोती मखु भो सज्जनपि ! उकियानिम्ति हे वी योग्यगु वस्तु दैवले दान वीगुलो प्रमाद ज्वोमते (= लिपा च्वने मते) ॥१४॥

मोरिय ब्राह्मणयागु बाखं

षष्ठम-खुपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

काय्यागु बाखनस

थ्व छसिंनिसेंया आनुपूर्वी कथा

छगू समयस जुलसां लंका द्वीपे च्वंपि ख्वीह्मति भिक्षुपि जय महाबोधिवृक्ष वन्दना याय्गु इच्छा जुया सकस्यां छकोलं सल्ला याना महातीर्थं जहाजे च्वना जम्बू द्वीपस थ्यका तामलित्तपट्टन धैगु तीर्थे क्वाहाँ वया छसिंनिसें ह्लालाक वया पाटलिपुत्र नगरे थ्यकः बिज्यात । अनंलि उगु नगरस भिक्षा काः बिज्यापि इपि भिक्षुपि छह्म गरोबह्म मतूनं खना "ताकाल लिपा जि बुद्ध पुत्र भिक्षुपि खना" धका प्रसन्नगु मन याना कलाह्मसित सःता प्रिये ! थुपि आर्यपित दान बीगु इच्छा जुया च्वन ह्लापा ह्लीसं पुण्य याना मवैगुलि याना आ थौं ह्लो गरोब दरिद्र जुल थुपि पुण्ययागु बुँस (कुशलयागु) पुसा पी मफत धासा हान थथे हे (गरीब-द्ररिद्र) जूवने माली धका धया जिगु छेँ छु दान बी योग्यगु वस्तु दु ? धका न्यन । कलाह्मस्यां व खँ न्यना स्वामिः ह्लोगु छेँ आर्यपित दान. बी योग्यगु वस्तु छुं मखना तथापि जि काय्यात स्याना दान ब्यूसा जक बी फै, वं वैगु खँ न्यना प्रिये ! काय् यात स्याना छु दान बीगु ? धका धाल । कलाह्मस्यां व खँ न्यना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

गथे स्वामि छिमस्यूला छोकाय् सित धाय्व दृष्टान्त खना नुगः मछिपि थःथितिपिसं व पासा भाईपिं छीथाय् वैवले छुं भति भति कोसेलि ज्वना वै छीसं व कोसेलिद्वारा दान वी धका धाय्व उपासकं ज्यू अथेसा अथेहे या धका (व ज्या) मांह्मसितं तुं तोता विल । मांह्मस्यां थ काय् स्याय्गु साहस मदया धाल । उकि थन थथे धया तलः-

१. किच्छा लद्धं पियं पुत्तं अम्ब'म्माति पियं वदं ।
सुनीलनेत्तं सुमुखं को पदकमितुमिच्छति ।।१।।

(वँचुगु पलेस्वां समानगु मिखादुह्म वांलागु मिखा फुसि वाला छजो दुह्म योमा योमा धका प्रियगु वचन खं ह्लाइह्म दुःख कष्टसिया दुह्म प्रिय योह्म काय्यात स्याय् सुनांजक फं ? (फै हे मखु) ।।१।।

२. मातरा मारियन्तोपि मातरमेव रोदति ।
मारेतुं तं न सक्कोति हृदयं मे पवेधती'ति ।।२।।

मामं (काय्यात) दा सानं (योमा योमा धका) मांयागुहे नांकया सःता ख्वई (उकिं) व काय्यात स्याय् फैमखु जिगु हृदय कम्पमान जुया च्वन ।।२।।

थथे जुलसां धया भोस्वामि ! जिं काय्यात स्याय् फैमखु छं स्या धका काय्ह्मसित वौह्मसिथाय् छ्वया विल । अनंलि वं नं वैत स्याय् मफया थथे धाल । उकिं धया तलः-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३ तायन्ति पितुनो दुक्खं पुत्ता पुत्ता'ति कित्तिता ।
पितु दुक्खं सुखं पुत्ता दायादा होन्ति सब्बदा ।।३।।

काय् धयापि बौयात जूगु दुःख (पना इमिसं) रक्षा याना वो (उकिया निम्तिं) पुत्र धका धया तल काय्पिं न्ह्यावलेसं बौया सुख दुःख निगुलीसं अंश थःह्म जूवनी
।।३।।

४. तस्मा मे सदिस पुत्तं पिल्लकं मञ्जुभासनं ।
न सक्कोमि अहं भद्दे जोविता तं वियोजितुं ।।४।।

भो प्रिये ! उकिं मधुर ज्वीक खँ ह्लाईह्म जि समानह्म व हिसिचा दुह्म मचाचाह्म पुत्रयागु जीवन चप्फुई जिं फै मखु
।।४।।

५ अयसं च अकित्तिं च पप्पोति पुत्तघातको ।
पाणातिपातकम्मम्पि कामं सो फुसते नरो'ति ।।५।।

काय् स्याह्म मनूया अयश व अकीर्ति नं फैले जूवनी व पुत्रघात याह्म मनू प्राणघात यागु (अकुशल) कर्मनं निश्चयनं स्पर्श यावनी (उकियाना नरक आदि अपायस जन्म जूवनी)
।।५।।

थथे जुलसां धया वं छं हे छंकाय् यात स्या धका छ्वया बिल थथे वं धाय्व काय् स्याय्गु उपाय् मामां थथे धाल क्रीपिं निह्म स्यानं थ्वयात स्याय् फै मखुत क्री छेँया ल्यूने तःधंगु कुमिचिगु चा दोँ दु उको नागराज छह्म च्वं च्वंगु दु कुमारयात अन छ्वया बी वं वयात

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

न्यना स्याना वी श्व खासागु उपाय खः धका चिन्तना याना कुमारयात सःता अजलं उईका चुल्यां न्ह्याका छाय्पा वया ह्लाते भकुंग्वारा तया पुता ! छेँया ल्यूने कुमिचिगु चा दोँ याथाय् वना ह्मिता च्वं हुँ धका छ्वया विल । अनंलि मचा वना भकुंग्वारा नाप म्हितु म्हितुं चा दोंपोचिया प्वाले भकुंग्वारा द्व हाँ वन । अले व मचां भकुंग्वारा पिकाय धका चा दोंपोचिया प्वाले ह्ला दुत छ्वत अनंलि नाग तंचाया सूसू धका सःपिकया तःघंगु फण पिकया प्वालं छ्यों पित हया मार देवतायागु ह्लातं तोःता हःगु सोचिपाय् थें स्वया च्वन । अनंलि कुमारं छुं मसिया नागया गःपते क्वात्तुक ज्वन अले वया मां वौ पिनिगु श्रद्धावलं नागराजां कुमारया ह्लाते च्वना य यःगु वस्तु वीयोगु गःपते च्वंगु नागमणि कुरुका विल । कुमारया मां वौपिं निम्हं लुखा याथाय् च्वना वैगु व साहसिकगु ज्या खना उगु माणिक्य रत्न नं खना याननं वना मचायात बुया कया ह्लातं मणिरत्न न काल । अनंलि इमिसं व नाग मणिरत्न परिशुद्धगु आसने तया पूजा सत्कार याना जिमित थज्या थज्यागु वस्तु व्यु कधा धया शुद्धगु ल हया हा हा यात । अले इपिं मणिरत्नयागु आनुभावंयाना छेँ या न्ह्योने पिखा लख्वी तःघंगु मण्डपदयेके विया इलां आदि प्यना मण्डप यात छायेपा भिक्षुपिंत आसन आदि लाया इपिं ख्वीह्मति भिक्षुपिंत फेतुका तःघंगु दान विल । अनंलि नगरे च्वंपिं मनूत मणिरत्नयागु आनुभाव न्यना (अन) मूंवल । अले

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

इमिदथ्वी थ:गु श्रद्धा वलं याना मणिरत्न लाभ जूगु भाव प्रकाश याना थ्व जुलसां दानया लागी हे परित्यागयाय् त्यना धका छगू थासे प्रतिष्ठापनायाना उकियागु आनुभावं– प्रतापं जन्म भर तक दान विव्यु शील रक्षा यायां आयु फुना वसंलि देवलोके वना जन्म जूवन ।

६. छेत्वान पेमं अपि अत्रजेसु,
ददन्ति दानं इध मानुसेव ।
न ददाति को नाम नरो समिद्धो
दानं हि दानस्स फलं सरन्तो'ति ।।६।।

थुगु प्रकारं थन थुगु मनुष्यलोकस (गृह्म गृह्म श्रद्धावानपि) मनूत थः कायया उपरे नाप प्रेम–स्नेह याय्गु नीता (स्वर्ग मोक्ष सुख प्रार्थना याना) दान बी, दानयागु फल–विपाक अनुस्मरण याना धन दौलत आपाल दुपि सु जक मनूनं दान बीगु इच्छा मयाई (अवश्यनं याई) ।।६।

काय्या बाखं

सप्तम–न्हेपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

स्वह्म फुकी कस्ति बंजातयगु बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

अतीत समयस जुलसां वाराणसीनगरे स्वह्म दाजु किजापि मिले चले जुया कस्तियागु व्यापार याना काय् कलापि पालन पोषण याना च्वन । अनंलि इपि मध्ये छह्म प्रत्यन्त (गां गामे) वना मलय प्रदेशे च्वंपिनिगु ह्लाति कस्ति मीहःगु न्याना काई, छह्मस्यां न्याको न्याको कस्ति नगरे ल्हया हया वो । मेम्ह छम्हस्यां वं ल्हया हको हको कस्ति वाराणसी च्वना मिया च्वनी । उगु समये गन्धमादन पर्वतस छम्ह प्रत्येक बुद्ध घा जूगु रोग आत्तुर जुया विज्याना च्वनं । अले मेम्ह प्रत्येक बुद्ध छम्हस्यां वयात कस्ति दःसा लाया वनी धका सीका गन्धमादन पर्वते हे च्वना चीवरं न्यया आकासं विज्याना नगरया ध्वाकाय् क्वाहाँ विज्याना गन वंसा कस्ति प्राप्त ज्वी धका विचायाना सोया च्वं च्वना विज्यात । उगु समयस अन मेपिनिगु कुले च्यों ज्या याना जीविका याना च्वम्ह म्वाति छम्ह घः कया ल कायत वना च्वं वले लंया छखे लिक्क वना घः तया (प्रत्येक बुद्ध यात) वन्दना याना छखे लिक्क दना च्वन । अवले प्रत्येक बुद्ध वेहे

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

मयजु ! थन भिक्षा वंपित गन वंसा कस्ति प्राप्त ज्वी ? धका न्यना विज्यात । व मिसां वसपोल यागु खँ न्यना कस्ति बजार खने दु थाय् च्वना उखे पाखे ल्हा छ्वया क्यना भन्ते हुँ कनका कस्ति बजार धका क्यना यांद थ्वस्पोल प्रत्येक बुद्धं थौं वजारे कस्ति प्राप्त मजुल धासा जिं न्यप्रा च्वनागु गा विया जूसां कस्ति चह्ने याय् धका अनहे च्वना दना सोया च्वन । अनंलि प्रत्येक बुद्ध छसिंनिसें विज्याना कस्ति वजारे थ्यंक: विज्यात अनलि कुटुम्बिकं वसपोल खना ह्लातं पात्र कया प्यचाले द्योने तया कस्ति यागु घ: जोना पात्रे पोंकल अनंलि कस्ति पात्र जाया न भय विया वया बेँ वात, व अथे वागु खना प्रसन्नगु मन याना व्यापारिं थथे प्रार्थना यात, उकिं महा वंसें धया तल:–

१. ततो पत्तस्स बुद्धस्स वाणिजो सो पसादवा ।
विस्सन्दयन्तो मुखतो पत्तपूरं मधुं अदा ।।१।।

अन विज्याम्ह (प्रत्येक, बुद्धयात प्रसन्नगु मन याना व व्यापारिं (पात्रयागु) म्हुतुसिजाय्क भेविया वयेक कस्ति (दान) विल ।।१।।

२ पुण्णञ्च उप्पतितञ्च पततञ्च महोतते ।
दिस्वा मधुं पसन्ना सो एवं पणिदहो तदा ।।२।।

वं जुलसां परिपूर्ण जुया भेविया वया बँस वागु कस्ति खना प्रसन्नगु मन याना उगु समयस थथे आशिका–प्रार्थना यागु जुल ।।२।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३ जम्बुदीपे एक रज्जं दानेनानेन होतुमे।
आकासे योजने आणा भूमियं योजने'ति च ॥३॥

थुगु दानयागु प्रभावं याना जि जम्बूद्वीपस एकछत्र-चक्रवर्ति जुजु ज्वी दयेमा (जिगु) आज्ञा (= हुक्म) आकासे छगू योजन तक्क व (क्वे) पृथ्वीरे छगू योजन तक्क (चले ज्वोमा) ।३॥

थथे जुलसां प्रार्थना याना भिक्षापात्र लःल्हाना विल। प्रत्येकबुद्ध भिक्षापात्र ग्रहण याना कया अन हे दना च्वना विज्य नाः-

४ इच्छितं पत्थितं तुय्हं खिप्पमेव समिज्झतु।
पूरेन्तु चित्त सङ्कप्पा चन्दो पण्णरसो यथा ॥४॥

छंगु इच्छा प्रार्थना याकनं हे सिद्ध ज्वीमा शुक्ल पक्षया पुह्ली खुनुया चन्द्रमाथें (छंगु) चित्त यागु संकल्प (व्याक्कं) सम्पूर्ण ज्वीमा ॥४॥

५ इच्छितं पत्थितं तुय्हं सब्बुमेव समिज्झतु।
पूरेन्तु चित्तसङ्कप्पा मणिजोतिरसो यथा ति ॥५॥

(छं) इच्छायागु (अथेहेतुं) प्रार्थना यागु सकतां हे छंत सिद्ध - समृद्ध ज्वीमा ज्योतिरस वैगु (मनं इच्छा यागु तक्क वोगु) मणिक्य रत्न समानं (छंगु) मनो-कामना व्याक्कं सम्पूर्ण ज्वीमा ॥५॥

धया विज्यासे मङ्गल कामना याना विज्यात। अनंलि लँया विचे च्वंच्वंह्म लः ल्हइह्म भ्वातिनीनं प्रत्येक

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

बुद्धया न्ह्योने वना 'कस्ति प्राप्त जूला भन्ते ?' धका न्यन। वसपोलं प्राप्त जुल केहें मय्जु धका धया विज्याय्व वं छु धया दान विल ? धका न्यन प्रत्येक बुद्धं फुक्कं खँ कना बिज्यात। व मिसां व खँ न्यना जि दासिया उपरे दया - अनुकम्पा तया थन हे निं भचा च्वं च्वना विज्याहुँ धया याकनं छें वना भ्वाथःगु गां न्यया थःगु गा हिया हया फुंगखोलथें याना प्रत्येक बुद्धयात दान विल। भन्ते ! गवले जुलसां व कस्ति दान ब्यूह्म जम्बुद्वीपे छह्म जकह्म जुजु ज्वी उगु अवस्थास जि वया अग्रह्म वडामहारानी ज्वी दय्मा धका प्राथना यायां थथे धाल:-

६. यदा ते मधुदो भन्ते भू भुजो होति भूतले।
तस्स हेस्सं तदा भन्ते पिया अग्गमहेसिका ॥६॥

भो भन्ते ! गुगु समयस छलपोलयात कस्ति दान याह्म थ्व पृथ्वीस जुजु ज्वी उगु समयस (जि) व जुजुया योह्म अग्रह्म महारानी ज्वी दय्मा ॥६॥

७ सुखपा च सुवाणी च सुयसा सुब्बतासुभा।
अस्सं तस्स पिया चा थ मनापा इच्छदा सदा'ति ॥७॥

वांलागु रूप दुह्म मधुरगु वचन तःधंगु यश ऐश्वर्य सम्पत्ति दुह्म भिगु चरित्र दुह्म अर्थात् पतिव्रताह्म वया न्ह्यावलेसं मनयात योह्म हान जिगु शरीरं वैत मागु ख्वाउँगु क्वागु स्पर्श त्रीफुह्म (वया) शुभ मङ्गलह्म महारानी ज्वी दयेमा ॥७॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

व मिसायात नं उगु समयस प्रत्येक बुद्ध अथे हे ज्वीमा धका आशीर्वाद आज्ञा जुया आकासं गन्धमादन पर्वतसं तुं विज्यात। अनंलि लिपायागु समयस इपि स्वह्मं (दाजुकिजापि) छथाय् मुना कस्ति जाँच याना स्वयायंकूवले उगु कस्ति घले च्वगु कस्ति गो धका न्यन। वं थह्मं यानागु ज्या व्याक्क कना यदि छिमिसं उकी पुण्यानुमोदन यात धासा बेश हे जुल, मखुसा कस्तिया मू तुक्को जिगु ह्लाति का धका धया इमिसं अले जिमित उकियागु मू मागु मदु व कस्ति गज्याह्मसित बिया छ्वयागु धका न्यनेव व खँ न्यना किजाह्मस्यां इमित प्रत्येक बुद्ध धका धाई, गन्धमादन पर्वते वास याना विज्याई, काशाय – म्हासुगु वस्त्र धारण याना विज्याना कुले कुले विज्याना भिक्षाचरण याना विज्याई। वसपोल अत्यन्त शान्त शीलवानह्म खः धका कन। अनंलि इपिमध्ये दाजुह्मस्यां ब्राह्मण चण्डालत नं कापायवस्त्र पुना ज्वीयो जिला वयात चण्डाल धका सम्झे जुया धका धाल। दथुयाम्ह दाजुह्मस्यां तंचाया छं प्रत्येक-बुद्धयात समुद्रय् यंका वांछ्वे यंकि धका धाल। अनंलि इमिगु खँ न्यना कस्ति दान ब्यूह्मस्यां छिमिसं महेसाख्यपि अपालं आनुभावदुपि प्रत्येकबुद्ध आर्यपित अथे धायमते छिपि छु अपाय नरक दुःख खना मग्याला धका आदि अनेक प्रकारं इमित सम्झे बुझे याना वसपोलपिनिगु गुण प्रकाश यात। व खँ न्यना इपि निह्मस्यानं अथे जूसा ज्यू असल जुल धका

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रसन्नगु मन याना (पुण्य) अनुमोदन यात । लिपायागु समयस इपि अनं सिना वना देव व मनुष्य निगूली चा:ह्यु ह्यु अन अन उगु उगु थासे त:धंगु सम्पत्ति अनुभव याना क्वी (गौतम) तथागत महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् धुँका निस: दँ लिपा थम्हं थम्हं प्रार्थना यागु योग्यगु थासे वना जन्म जूवन । उकिं धया तल:-

८ असोको मधुदो 'सन्धिमित्ता देवी तु चेटिका ।
चण्डाल वादी निग्रोधो तिस्सो सो
पारवादिको 'ति ।।८।।

कस्ति दान ब्यूम्ह सम्राट अशोक धैम्ह (जुजु जुया जन्म जुल) भ्वाति जुलसां असन्धिमित्ता महारानी जुया (जन्म जुल) चण्डाल धाम्ह (दाजुम्ह) निग्रोध श्रामणेर जुया (जन्म जुल) समुद्रय् वांछ्व धाम्ह परवादिम्ह व (दथ्वी च्वंम्ह दाजु लंका द्वीपस) तिस्स जुजु (जुया जन्म का:वन) ।।८।।

इपि (स्वम्ह फुकी) मध्ये चण्डाल धका धाम्ह दाजुम्ह व्यापारी बिन्दुसार जुजुया दकले त:धिक:म्ह काय् सुमना राजकुमारया काय् जुया जन्म काल । वैगु थ्व छसिनिस्यें यागु बाखँ ख: - बिन्दुसार जुजु जुलसां (बुढा जुया दुर्बल जुया) व:गु समये हे अशोक कुमार थ:त प्राप्त जूगु उज्जेन राज्य त्वता वया सकल नगर थ:गु ह्लातय् कया सुमनराजकुमार यात जोना यंकल ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

उखुनुया दिनें हे सुमन राजकुमारया जहान सुमना धैह्म राज पुत्रिया सम्पूर्ण जूगु गर्भ दया च्वन । व मिसा जुलसां भेप वदले याना सुनानं मसीक दरवारं प्याहां वया सत्तिक हे च्वंगु चण्डाल-पोह्ले तयगु गां पाखे स्वया वना च्वं बले चण्डालतय् नायोह्मस्या छें सत्तिक बरमा छमा दु । व सिमास अधिग्रहित जुया च्वंह्म देवतां 'थुखेर वा सुमना' धका धागु सःताया वया लिक्क वंवले वृक्ष देवतां थःगु आनुभावं छगूशाला – सतः दयेका (छ) थन च्वं धका बिल । व राजकुमारी अन द्वाहाँ वन, द्वाहाँ वं खुनु हे काय् ब्वीकल । वं वयात निग्रोध देवतां रक्षा याह्म जुया निग्रोध धका हे नां छुना तल । नायःह्म चण्डालं खें खुनुं निस्यें वैत थः मालिकया म्ह्याय्थें समझे जुया ह्लि ह्लि वैत मा मा-मागु सेवा सत्कार याय्मागु उपकार व्याक्कं याना बिल । राजकन्या अन न्हेदँ तक्क च्वं च्वन । निग्रोध कुमार नं न्हेदँ दुह्म जुया वल । उगु समयस महावरुण स्थविर धयाह्म छम्ह अरहन्त भिक्षुं व मचाया हेतु सम्पत्ति स्वया च्वच्वं आ व मचा न्हेदँ दया वल थ्वयात प्रव्रजित याबगु समय त्यल धका चिन्तना याना विज्यासे राजकन्यायात चित्त बुझे याके विया निग्रोध कुमारयात प्रव्रजित याना बिल । कुमार जुलसां संखाके मात्रं हे अरहन्त जुया विज्यात । उकिं महा वंसे थथे धया तःगु दुः–

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

९. तं महावरुणो थेरो तदा दिस्वा कुमारकं,
उपनिस्सय सम्पन्नं अरहा पुच्छि मातरं ।
पब्बाजेसि खुरग्गे सो अरहन्तमपापुणो'ति ।।९।।

उगु समयस अरहन्त जुया विज्याकम्ह महावरुण धैम्ह स्थविरं अरहन्त ज्वीगु हेतु सम्पन्नम्ह व कुमारयात खना (प्रव्रज्या याय्या लागी) मांम्ह सिके न्यना विज्यासे (व कुमारयात) प्रव्रज्या याना विज्यात व कुमार जुलसां बुसँ खाय्वं हे अरहन्त भावस थ्यंकः विज्यात ।९।।

व (निग्रोध श्रामणेर) जुलसां छन्हुया दिनस सुथ ह्लाप्पां शरीर कृत्य याना आचार्य उपाध्यायात याय्मागु नियमानुसार सेवायाना पात्र चीवर कया मांम्ह उपासिकाया छेँया लुखा क्वे वने धका (विहारं) प्याहाँ वया मांम्ह सिगु छेँया दक्षिण पाखेयगु ध्वाकां नगरे द्वाहाँ वना नगरया विच्चं वना पूर्व पाखेयागु ध्वाकां प्याहाँ वने मागु जुया च्वन । उगु समयस जुलसां धर्मराज अशोक पूर्व पाखेयागु पतांगिरि ह्ले इरूथिरू जुया विज्याना च्वन । उगु क्षणे हे निग्रोध श्रामणेर शान्तगु इन्द्रिय शान्तगु मन याना प्यकु पाक्क जक सोया इरियापथ सम्पन्न जुया दरबारया न्ह्योने थ्यंकः विज्यात । (व श्रामणर खना जुजुया मत्ती थथे वन "थ्व जनतापि सकलें विक्षिप्तगु चित्तदुपि ग्याम्ह चला समानं (चञ्चल जुया च्वन) थ्व मचा जुलसां मिखां क्वे जक स्वया उखें थुखें मसो थ्वयामु चालचलन ह्लातुति संकीगु आचरण स्वभाव गुलि वांला ।"

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

जुजुं श्रमणेरयात खने मात्रं हे मन प्रसन्न याना विज्यात, प्रम उत्पन्न जुल, छाय् धासा ह्लापा जुलसां पुण्ययागु वखते जुजुया तःधिकःम्ह दाजु (कस्ति) व्यापारी जुया वःम्ह खः थ्व । उकि धया तलः–

१०. पुब्बे व सन्निवासेन पच्चुप्पन्नहितेन वा ।
एवं तं जायते पेमं उप्पलंवयथोदके'ति ।।१०।।

उत्पल पलेस्वां जूसां (मेमेगु कुमुद्र आदि लखे उत्पन्न ज्वीगु स्वां) गथे लखं उत्पन्न ज्वी ल नाप सम्बन्ध दु अथेहेतुं (सत्व प्राणिपिनं) ह्लापा ह्लापायागु जन्मे छथासं च्वना नाप नाप्पं वास याना वःगुलि व थुगु आत्मभावस (याना वःगु) हित उपकारं याना जूसां उगु प्रेम स्नेह उत्पन्न जुया वै ।।१०।।

अनंलि जुजुं प्रेम-स्नेह उत्पन्न याना अभिमान सहित श्रामणेरयात सःता हति धका मन्त्रीपिंत छ्वया विल । तःसतं विस्तार जुल धका हःनं निह्य स्वम्ह मन्त्रीपिं याकनं वा धका (सतके) छ्वया विल । श्रामणेर थःगु चालं हे हथाय् मचासे बुलुं बुलुं विज्याना च्वन । जुजुं छंत योग्यगु आसन स्वया फेतूहुँ धका आज्ञा जुया विज्यात । वसपोलं उखें थुखें चाकःछि स्वया आः थन जियासिनं थकालिपि भिक्षुपिं सुंमदु धका सीका श्वेत छत्रं क्वीका तःगु राज सिंहासनेया लिक्क वना थःगु पात्र का घैगु आकार जुजुयात वयना विज्यात जुजुं राजसिंहासन पाखे विज्याना च्वंगु खना

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

चिन्तना याना विज्यात – थौं आः थथें हे थ्व श्रामणेर मचा थ्व छेँया इश्वर--स्वामि ज्वीगु जुल धका । श्रामणेरं जुजुया ह्लाते पात्र विया राजसिंहासने विज्याना फतू विज्यात । जुजुं थःया लागी दयेका तःगु सकल प्रकारयागु याःगु भोजन इत्यादि ब्यक्कं चह्ले याना विज्यात । श्रामणेर थःत माक्को जक ग्रहण याना फया विज्यात । भोजन याय्गु ज्या सिधसेंलि जुजुं धाल तथागत शास्तानं छिमित ब्यूगु उपदेश स्यूला ? छुं छकूचा सीका तयागु दु महाराज ! । पुता ! अथे जूसा व उपदेश जिमित न्यंके माल । ज्यू महाराज ! धका धया जुजुयात लोगु धम्मपदे च्वगु अप्रमाद वर्ग अनुमोदनया लागी देशना याना विज्यात । जुजुं जुलसां "अप्पमादो अमत पदं पमादो मच्चुनो पदं" धागु न्यने मात्र सिल सिल पुता धर्म देशना सिघेका छ्व धका धया विज्यात । श्रामणरं अनुमोदना सिघेका विज्याय् व स्वोनिह्म भिक्षुपिनिगु नित्य भोजन प्राप्त जुया कन्हे खुनु स्त्रीह्लिह्म भिक्षुपिं बोना जुजुया राजनिवासस द्वाहाँ विज्यना भोजन याना विज्यात, जुजुं मेपिंनं स्वोनिह्म भिक्षुपिं वोना कन्हे छःपिं थन भोजन याः विज्याहुँ धका (आज्ञा जुया) थुगु प्रकारं ह्लि (स्वोनिह्म स्वोनिह्म) वढेयाना यंकु यंकुं ख्वीदोल ब्राह्मण परिब्राजकपिंत वीगु भोजन मदयेका छ्वया (थःगु) दरवारे ख्वीदोल भिक्षुपिंत निग्रोध स्थविरया उपरे जूगू प्रसन्नतां याना नित्य भोजन दान वीगु यांना विया विज्यात । निग्रोध स्थविरं परिसदपिं सहित जुजुयात स्वंगू

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

शरणस व पञ्चशीलस प्रतिष्ठापना याना बुद्ध शासनस पृथकजन प्रसन्नतां स्थिरगु रूपं प्रसन्न याना विज्यात । जुजुनं अशोकाराम धैगु महानगु विहार छगू दयेके विया ख्वीदोल भिक्षुपिंत सदा वर्त प्रतिष्ठापना याना विज्यात । (हानं) सकल जम्बूद्वीपस चयेप्यदोगू नगरस चयेप्यदोगू विहार दयेके बिया विज्यात । उकिं धयातल:-

११. चण्डाल वादि दोसेन जातो चण्डालगामके ।
पत्तानुमोदना पाका आसेसो हि अनासवो'ति ।।११।।

थ्वसपोल निग्रोध श्रामणेर जुलसां (ह्लापायागु जन्मे) चण्डाल धका वो ब्यूगुलिं याना चण्डाल-पोह्ले तयेगु गामे वना जन्म जूवन, पुण्य अनुमोदन यागु विपाकं याना अरहन्त जुया विज्यात । ११।।

थ्व जुलसां निग्रोध श्रामणेरया वाखं जुल ।

कस्ति दान ब्यूह्म व्यापारी जुलसां देवलोकं च्युत जुया वया पुष्पपुरस राजकुले उत्पन्न जुया प्रियदास धैह्म कुमार जुया छत्र क्वीका सकल जम्बूद्वीपस छह्म जकह्म जुजु जुया राज्य चले यात । व गथे धासा ? बिन्दुसार जुजुया सच्छिह्म कार्यपि दया च्वन, इपि सकलसित अशोक (कुमार) थ छह्म मांयाह्म किजा तिस्स कुमार छह्मसित तो:ता मेपि सकलें स्यना छोया बिल । व स्याना च्वं च्वं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

हे प्यदँ विते जुया वन । राज्य चले यायां प्यदँ विते जुया वनेव तथागत मह परिनिर्वाण जुया निस.ल छिंच्यादँ दुगु वर्षस सकल जम्बूद्वीपस छह्मजक चक्रवर्ति जुजु जुया अभिषेक जुया त्रिज्यात। अनंलि वसपोलयात सकल जम्बूद्वीपे चयेप्यदोगू नगरस च्वंपिं जुजुपिं वया उपस्थान-सेवा या वया च्वनी । स्वंगू ऋतुयात योग्य जूगू स्वंगू दरव र दया च्वन । छगू महासप्पिक धैगु मेगु मोरगीव (= म्हैखा ककु) धैगु हानं मेगुया नां मगल (प्रासाद) जुया च्वन । उकि द्वलंदो प्याखं मोतय्सं चा हुला च्वनी । कस्ति पसः क्यंना ब्यूह्म मिसा, व असन्धिमित्रा धैह्म देव अप्सरा समानं बालाह्म राजकुमारी जुया ख्वीदोल मिसातये दकले अग्रह्म धर्माशोक जुजुया महारानी जूवन । अभिषक ज्वी धुंका वैत थज्यागु राज ऋद्धि दया वल । पृथ्वीया क्वे छगू योजन तक्क हुक्म चलेजू। अथेहेतुं च्वे आकासे नं (चलेजू) । अनोतप्त दहँनं देवतापिसं खःमू च्याकु छिंखुगः घः ल ह्लित्थं हया विया च्वन । उकिं शासनस श्रद्धा उत्पन्न जूगुलिं च्यागः घः भिक्षुसंघपिंत (प्रयोजनया लागी) विया विज्यात । निगः घः ख्त्रो च्याम्हति त्रिपिटकधारी भिक्षु पिंत, निगः घ अग्रम्ह महारानी असन्धिमित्रायात, प्यंगः घलं थःत मामागु प्रयोजन कया विज्यात। देवतापिसं हे हिमाल पर्वतं ह्लिह्लि सुगन्धदुगु नाईसे च्वंगु नाग लतायागु दतुवन हया विया च्वन । उकिं जुजु व महारानी व छिंखुदो प्याखं ह्लीपिं मिसा तयेत व ख्वीदोल भिक्षुसंघ

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पित समेतं (सकलसित) वा बुयेगु ज्या सम्पन्न जुया च्वन । ह्लित्थं हे व जुजुयात देवतापिस वासःयालागी अंवः, हलः लुँयागु वर्ण दुगु सुगन्ध व रस संयुक्त जुया च्वंगु पाके जूगु अ हया विया च्वन । छद्दन्त धैगु दँह नं न्यागू रंग यागु चीगु व न्येगु (कापः) ह्मासुगु लुँयागु वर्ण दुगु ह्ला ह्वीगु तौलिया रुमाल व दिव्य पान त्वनेगु वस्तु हया विल । ह्लि ह्लि हे धैयें वयात शरीरे बुयेगु सुगन्ध, न्येया लागी कां थाना मतःगु दावास्वांया कापः, अत्यन्त मूवंगु अनर्घगु अजः नाग भवनं नाग राजापिसं हया विया च्वन । छद्दन्त दँहने हे बुया वःगु स्वयं जात वा गुँदा भारि ह्लि ह्लि अत्मैरामतय्सं ल्ह्यया हया च्वन । व वा यात ह्लुंत वया मो हिमो पोला विया च्वन । च्वकि धैगु छगः हे दै मखु । जुजुया सकल थास थ्वहे जाकि परिभोग याना च्वन । कस्ति हात वया कस्ति दयेका विया च्वन, कौतय् ज्यासले भालुत वया मुगल दाया वीगु ज्याया वया च्वन । करवीक धैपिं ह्लांत वया मधुर स्वरं हाला जुजु यात पोटा पूवया च्व । थज्या थज्यागु ऋद्धि सुसम्पन्न जूह्म जुजुं छन्हुया दिनस लुँयागु सिखःयागु पास ह्लवया प्यह्म बुद्धयागु रूप खंह्म छगू कल्प तक्क आयू दुह्म महाकाल नागराजायात जोना हया श्वेत छत्रया कोस्सं अत्यन्त अनर्घगु खाताय् फेतुका सलंसः वर्ण दुगु जलज थलज स्वां नं व लुँ यागु स्वां नं पूजा याना सकल अलंकार तिसां तिया वालाक च्वंपिं छिंखुदो प्याखंमोतय्सं छचाखेरं

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

चाहुयेके विया जितः जुलसां अनन्त ज्ञान दया बिज्याकह्म सद्धर्म उत्तमगु चक्र चाहोका विज्याना च्वंह्म सम्यकसम्बुद्धया रूप जिगु थ्व मिखाया न्ह्योने खने दयेका ब्यु धका धया व निर्माणयागु सकल शरीरस फैले जुया च्वंगु पुण्यया प्रकाश प्याहाँ वःगु च्येगू अनुव्यञ्जन संयुक्त जुया च्वगु स्वोनिगू महापुरूष लक्षणं शोभायमान जुया ह्वया च्वंगु कमल पलेस्वा वालाना च्वंगुथें च्वंगु लःयातःले नगुँ गण रश्मि पिकया शोभां जाज्वल्यमान जुया च्वथें आकासे वच्चुगु, ह्मासुगु ह्माउगु आदि भेद जुया च्वंगु विचित्रगु वर्ण रश्मिं संयुक्त जुया च्वंगु स्वर्गःयागु प्रभां–प्रकाशं व्याप्त जुया च्वंगु संध्याकातीया अनुराग जुया च्वंगु इन्द्र धनुषया छचाखेर बिजुलि चमके जुया च्वंथें लुँयागु पर्वत च्वका अनेक प्रकारगु रंगयागु ध्वाय्मा ज्वाला ज्वालां थिना च्वंगु पर्वत च्वकाय् मिखायात वातःथें व ब्रह्मा, देव, मनुष्य, नाग यक्षतय् बुद्धरूप स्वस्वं न्हेनुतक्क चक्षु पूजा धैगु मिखां स्वया जक च्वना पूजायागु जुल । जुजु जुलसां अभिषेक जुया बिज्याना स्वदँ तक्क हे जक शासनं पिनेयापिं पाखण्डि तयेगु धर्मे च्वन, प्यदँ दुगु दँस बुद्ध शासनस प्रसन्न जुया बिज्यात । वया बौह्म बिन्दुसार जुजु जुलसां ब्राह्मण भक्तिह्म जुया च्वन । वं ब्राह्मणतय्त व ब्राह्मण जाति पाखण्ड तयेत व पण्डरङ्ग परिब्राजकत ख्वीदोलति संख्यातयेत सदा वर्त स्थापना याना तःगु जुया च्वन । सम्राट अशोकंनं बौह्मस्यां चलेयाना वःगु दान कार्य थःगु महारानीपिं च्वनीगु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दरवारे अथे हे दान विया च्वँ च्वँ छन्हुया दिनस पटांगिरि च्वना शान्तगु गति व आचरण मदेक नया च्वपि चंचलगु इन्द्रिय दुपि इरियापथ वांमलापि साधुत खना चिन्तना याना विज्यात कि थयिज्यागु दन वांलाक परिक्षा याना सोया योग्यगु थासे लाका दान वोमा धका । थथे जुलसां चिन्तना याना विज्याना मन्त्रिपित धाल भो मन्त्रीपि छिमि थः थः पिनि साधु - भिपि महात्मापि धका धयातपि श्रमण ब्राह्मणपि दुने च्वंगु दरवारे वोना हति दन वीगु । इच्छा जुया च्वन मन्त्रीपिसं ज्यू हवस महाराज धका जुजुयात लिसः विया इपि पण्डरङ्ग परिव्राजक आजीवक निग्रन्थ आदिपि वोना हया महाराज ! थपि खः जिमि अरहन्तपि धका विन्ति यात । अले जुजु दुने च्वंगु दरवारे ताःजागु चोःजागु आसन लायके विया, विज्याहुँ धका धया वः वः पित धया विज्यात कि थः थःत योग्यगु – अनुरूपगु आसन स्वया फेतुना विज्यांहु । गुह्म गुह्म मिगु वांलागु आसने गुह्म गुह्म पिढा आसने फतू वन व खना जुजुं थुमिगु दुने छुं सार मदु धका सीका इमित अनुकूल जूगु नयेगु तोनेगु वोका छ्वया विज्यात । थुगुप्रकारं समय विते जुया वना च्वं च्वं छन्हु पटांगिरि ऊयाले च्वना निग्राध श्रामणेरयात खना वैगु चालचलन खना बुद्ध शासने प्रसन्न जुया ख्वीदोल पाखण्डितयेत हटे याना ख्वीदोलति भिक्षुपित भोजनयाका बुद्ध शासने प्रसन्न जुया अशोकाराम विहार दयेके विया अन वसपोलपित

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

विज्याका छन्हुया दिनस अशोकारामे स्त्रीदोल भिक्षुपिंत दान बिया इमि दथ्वी च्वना संघपिंत यंगू प्रत्यय पुरेयाना तयेगु वचन बिया थुगु प्रश्न न्यना विज्यात । "भन्ते भगवान तथागतं देशना याना विज्यागु धर्म धैंगु गोगू दु ?" महाराज ! अङ्गया हिसाब गुंगु दु, धर्मस्खण्डया हिसाब च्येप्यदोगू धर्मस्खण्ड दु । जुजु जुलसां धर्मस प्रसन्न जुया छगू छगू धर्मस्खण्डयात छगू छगू विहार दयेका पूजा याय्गु छन्हुया दिनेहे गुई खुगू कोटि धन खर्च याना मन्त्रीपिंत आज्ञा बिया विज्यात छगू छगू नगरे छगू छगू विहार दयेका च्येप्यदोगू नगरस च्येप्यदोगू विहार दयेकाव्यु । थम नं अशोकाराम अशोक महाविहार दयेकेगु ज्या थाले याका बिज्यात । स्थविरं इन्दगुत्त स्थविर धैह्म महान ऋद्धि दुह्म महानगु आनुभाव दुह्म क्षीणाश्रव भिक्षुयात विहार देकेगु ज्या या हेरदेख याय्गु ज्या जिम्मा बिया विज्यात । स्थविर गुगु गुगु ज्या सिधेके मफया च्वं च्वन उगु उगु ज्या थःगु आनुभाव सिधेका बिल । थुगुप्रकारं स्वदँतक्कया भितरे विहार दयेकेगु ज्या ब्यावकं सिधेका छ्वत । छन्हुया दिने हे सकल नगरं पत्र थ्यंकः वल, मन्त्रीपिसं जुजुयात च्येप्यदोगू विहार दयेके सिधेके धुंकल महाराज धका विन्तियात । अनंलि जुजु भिक्षु संघपिं नाप लाना भन्ते जिं च्येप्यदोगू विहार दयेके बी धुन उकियात धातु गनं प्राप्त ज्वी धका न्यना बिज्यात । महाराज धातु निधान याना तःगु दु धैंगु न्यना तयागु दु तर थुथाय् दु धैंगु सीमदु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नि । जुजुं राजगृहस चैत्य स्यंके विया धातु मखना स्यंकुगु चैत्ययात हानं ह्लापायाथें च्वंक दयेके विया भिक्षु भिक्षुनीपि उपसक उपासिकापि प्यंगु परिषदपि वोना वैशाली वना, अननं प्राप्त मजुया, कपिलवस्तुस वन, अनन प्राप्त मजुल रामग्रामस वन, रामग्रामे नागतय्सं चैत्य स्यके मबिल । चैत्ये क्वागु कू व्याक्कं कुचा कुचा जुया वन थुगुप्रकारं अननं (धातु) प्राप्त मजुया अल्ल कप्प, पावा, कुशीनगरे च्वंगु सकल चैत्य स्यके विया धातु प्राप्त मजुया हानं ह्लापाथें च्वंक दयेके विया राजगृह नगरस विज्याना प्यंगू परिषदपि मुके विया सुनानं थुगु थासे धातु निधान याना तःगु दु धैगु न्यना तयागु दु ला ? धका न्यन । अन सच्छि व न्यीदँ दुह्म महास्थविर छह्मस्यां थुगु थासे धातु निधान याना तःगु दु धका ला मसिया, जिंम गुरू वाज्याह्म महास्थविर जि न्हे दँ जक दुवले स्वां धकि जोंका वा श्रामणेर थुगु सिमा ऋाया दुने लोहँ यागु चैत्य छगः दु अन वनेनु धका अन वोना यंका (व थासे) पूजा याना थ्व थाय् वांलाक लुमंका विचा याना ति श्रामणेर धका धया विज्यागु लुमं धका कना विज्यात । जि (मेगु मस्यू) थुलि हे जक स्यू महाराज ! धका धया विज्यात । जुजुं व हे स्थान खः धका धया (अन च्वंगु) सिमा पाय्के विया लोहँयागु चैत्य व चा हटे याके विया क्वे ल्यून तया तःगु भूमि खना अनं ल्यूनव अप्पा लिकाय्के विया छसिनिसें द्वाहां वना न्हेगू रत्न ल्वाक ज्यागु फि व तलवार

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ज्वना च्वंपि सिंयागु रूपत (यंत्रं) चा चा हुला च्वपि खन । वसपोलं मन्त्र तन्त्र याईपि ऋँकरित सःता वलि पूजा य तंन उकियागु च्वः पो ल्वीके मफया (जुजुं) देवता ग्रित विन्ति याना जिं थ्व धातु पितकया च्येप्यदोगू विहारे स्थापना याना सत्कार गौरव याय्, थुकि देवतापिंसं जित बाधा विया च्वने मते धका धाल । देवराज शक्र चारिकास चाह्यू वःबले इपिं खना विश्वकर्म देवपुत्रयात सःता "भो देवपुत्र धर्माशोक महाराजं धातु पिकाय् धका क्वे धागु गर्भस क्वाहां वना च्वन (छ) वना सिंयागु रूपत लिकया व्यु" धका धाल । व विश्वकर्म देवपुत्र छचले न्यागू सतभत थुना तःह्म गामे च्वंह्म मचा छह्मसिगु भेष कया वना जुजुया न्ह्योने धनुष ह्लातिं जोना दना च्वना (यंत्र) स्यंका वीला महाराज ! धका न्यन । स्यंका व्यु पुता ! (धका जुजुं धाय्व) धनुष तीर तया सन्धी (=जोडनी) लाक्क कयेका बिल । सकल यंत्र टुकडा टुकडा जुया छचाल विछचाल जुया वन । अनंलि जुजुं ग्वाखे च्वंगु ताचा प्वांय्व छाप ह्लाते काल । माणिक्य खण्ड खना "अनागतस गरोबपि जुजुपिसं थ्व माणिक्य कया धातुयात सत्कार-पूजा या" धका च्वया त ग आखः खना तंचाया जिथेंज्याह्म जुजुयात दरिद्रह्म जुजु धाय् योग्य मजू धैगु व रम्बार मत्तो ल्वोका [धातु गर्भयागु] खापा चायका दुने द्वाहाँ वनेव निसलछिं च्यादँ ह्लपा च्याका तःगु मत अर्थेहेतुं च्यानाहे च्वन तिनि नीलुत्पल पलेस्वां नकतिनि थ्वया

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

ह:या छा'या त.गु थें च्वंच्वन, क्वे ह्वला त:गु स्वांनं नकतिनि हे ह्वला त:गु थें च्वंच्वन, सुगन्ध नं नकतिनि जक ह्वला त:गुलि ह्वाला ह्वालां वास व:गुथें च्वच्वन । जुजुं लुँ पातास किया त:गु आख: कया (वोना स्वया विज्यात) "अनागतस पिय दास धैह्म कुमार श्वेत छत्र तस्वाका अशोक धैह्म धर्मराज ज्वीतिनि वं थ्व धातुत फैले याना बीतिनि" धंगु बोना स्वया "जिमि आर्य महाकाश्यप स्थविर जित: खंका विज्या: खनी" धका धया देपागु ह्ला कये कुंका जवगु ह्लाति लप्पाय् दाल । व (धर्माशोक जुजुं) अन उगु थाय्यात मःक्को जक धातु अन तया मेगु बाकिगु धातु सकल धातु कया धातु गर्भ ह्लापा तिना त:थेहे तुं तिना सकतां ह्लापा गथे च्वंगु ख: अथेंतुं दयेके बिया उकिया द्योने लोहँयागु चैत्य प्रतिष्ठापना याना च्येप्यदोगू विहारस यंका धातु स्थापना याय् यंकल । अनंलि छन्हुया दिनस जुजु विहारस विज्याना भिक्षु संघपिंत वन्दना याना छखे लिक्क फेतुना भिक्षु संघपिंके न्यना विज्यात "भन्ते ! जि बुद्ध शासनया अस पावे जूह्म जुल लाकी मजूनि ?" अनंलि मोग्गलिपुत्त तिस्स स्थविरं धया विज्यात "थुलि जकनं महाराज ! छ:पिंत बुद्ध शासनयागु अंस पावे जूह्म धका धाई मखुनि ।" अले जुजुं भन्ते जि गुईखुगू कोटि धन परित्याग याना च्येप्यदोगु चैत्य सहित विहार दयेका वो धुन अले जित: बुद्ध शासनया अंस पावे मजूसा मेपिंत स्वीत पावे ज्वी अले ? । महाराज ! छ:पिला प्रत्यय

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

दायक सम्म जक जुल । सुनां जुलसां (थ्व शासनस) काय् जूसां म्ह्याय् जूसां प्रव्रजित याई वैत तिनि (थ्व शासनया) धाथेंयाह्म अंस पावे जूह्म ज्वी थथे धया विज्याय्व धर्माशोक महाराज बुद्ध शासनया अस पावे जूह्म ज्वी धैगु आशिका याना सत्तिकसंतुं च्वना च्वंह्म महिन्द्र कुमार खना पुता छ प्रव्रजित ज्वी फैला ? धका धया विज्यात । कुमार प्रकृतिहे प्रव्रजित ज्वीगु इच्छा याना च्वंगुलि जुजु यागु खँ न्यना अत्यन्त प्रमुदित जुया जि प्रव्रजित ज्वी महाराज ! जितः प्रव्रजित याना छलपोल बुद्ध शासनया अंस पावे जूह्म जुया विज्याहुँ धका धाल । उगु समय जुलसां जुजुया म्ह्याय् संघमित्ता नं अनहे च्वं च्वंगु जुया च्वन व खना मैं छनं प्रव्रजित ज्वी न्ह्याला धका (न्यना विज्यात) । ज्यू महाराज ! (जि नं प्रव्रजित जुया बी) धका माने जुल । जुजु काय् म्ह्याय्पिनिगु आश्वासन दया प्रसन्न जूगु मन याना भिक्षु संघपिथाय् विज्याना भन्ते थुपि मचात प्रव्रजित याना जित बुद्ध शासनया अंस दुह्म याना बिया बिज्याहुँ । संघपिसं जुजुयागु वचन स्वीकार याना कुमारयात वोग्गलिपुत्त तिस्स महास्थविर उपाध्याय याना महादेव स्थविर आचार्य याना प्रव्रजित याना विज्यात । मज्झंन्तिक महास्थविर आचार्य याना उपसम्पदा याना विज्यात । व कुमार उपसम्पदा याना च्व च्वं प्रतिसम्भिदा सहित अरहन्त जुया बिज्यात । संघमित्ता राजकन्यायात नं आचार्या आयुपाल थेरी धैह्म व उपाध्याय धर्मपाली

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थैरी धैह्म जुल। जुजुं जुलसां अनेक प्रकारं बुद्ध शासन यात वांलाका मोग्गलिपुत्त तिस्स स्थविरयागु सहायता याना ख्वोदोलति दुष्शीलपिं तीर्थंकर तयेत बुद्ध शासनं चीवर त्वका सोंगूगु धर्म संगायना याका सिघेका विज्यात। उगु धर्म समागमस भिक्षु भिक्षुणीपिं गुलिदु धासा ? धयातःगु नं दुः–

१२. तस्मिं समागमे आसुं असीतिभिक्खुकोटियो।
अहेसुं सतसहस्सानि तेसु खीणासवा यति ॥१२॥

उगु (तृतीय धर्म संगायना) सभास चयेगूकोटि भिक्षुपिं जम्मा जूगु जुल, उपिं मध्ये क्षीणाश्रव भिक्षुपिं छगू लाख दुगु जुया च्वन ॥१२॥

१३. नवुतिसतसहस्सानि अहू भिक्खुणीयो तहिं।
खीणासवा भिक्खुणीयो सहस्सं आसु
तासु चा'ति ॥१३॥

अन भिक्षुणीपिं गुईदोल दुगु जुया च्वन उपिं मध्ये क्षीणाश्रव भिक्षुणीपिं दोछिह्म दया विज्यात ॥१३॥

थुगुप्रकारं अशोक धर्मराजं सकल जम्बूद्वीपस दकले सकले अग्र श्रेष्ठह्म जुया बुद्ध शासन शोभा दयेका विज्याना च्वन। थ्व जुलसां संक्षेप–छोटकरी जक खः। थुकियागु विस्तार बयान जुलसां महावंसे धया तःगु दु। गथे धया तःगु दु धासाः–

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

१४ सम्पूरेत्वा अयं तिस्सो चेतनायो मधुप्पदो ।
सब्बत्थ सब्बदा सब्बसम्पत्तिमभिसम्भुणी'ति ।।१४।।

(पूर्वापर मुञ्च धैगु स्वंगू चेतना सम्पूर्ण याना कस्ति दान ब्यूह्म थ्व (दकले चिंधकह्म) व्यापारी सकल थासे न्ह्यावलेसं सकल (भवभोग) सम्पत्ति अनुभव यात ।।१४।।

दथुयाह्म व्यापारि जुलसां थःगु पारवादि दोषं याना समुद्रया पारी लंका द्वीपस वना जन्म कावन । उकिया थ्व बाखंया सिलसिला धका सोका काय् माल । ताम्रपर्णि द्वीप (=लंका द्वीप) स जुलसां मुटसीव धैह्म जुजुं ख्वीद्रं तक्क राज्य याना विज्यात । वसपोलया पुण्य प्रज्ञा गुणं युक्त जुया च्वपिं थवं थः हित याय्गु इच्छा दुपिं छिह्म कायपिं दया च्वन । निह्म म्ह्यायपिं नं दया च्वन । इपिं सकलें परस्पर मिले चले जुया वास याना च्वन । अनंलि लिपायागु समयस मन्त्रीगणपिसं मुटसीव जुजु स्वर्गीय जुया विज्याय्व देवानं प्रिय तिस्य कुमार यात अभिषेक याना विल । अभिषेक याना समानगु समयस हे वसपोलया अनेक प्रकार आश्चर्यजनकगु घटना जुया बल । व उगु घटना प्रकाश याय्या लागी महावस कथा आचार्य धया तल:-

१५. देवानं पियतिस्सो ति विस्सुतो दुतियो सुतो ।
तेसु भातूसु सब्बेसु पुञ्ञपञ्ञाधिको अहु ।।१५।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

देवान प्रिय तिश्य धका नां प्रसिद्ध – विख्यातह्म दातिह्म कायह्म इपि सकन दाजु किजार्ति मध्ये पुण्य प्रज्ञा – ज्ञान आपा दुह्म जुगा च्वन ॥१५॥

१६ देवानं पिय तिस्सो सो राजासि पितु अच्चये ।
तस्साभिसेकेन समं बहूनच्छरियानहुं ॥१६॥

वसपोल देवान प्रिय तिश्य कुमार वौह्म जुजु परलोक जुस्येंलि जुजु जुया बिज्यात, अभिषेक ज्वी साथ हे अनेक प्रकारगु आश्चर्यजनकगु घटना जुया वल ॥१६॥

१७. लङ्कादीपह्मि सकले निधयो रतनानि च ।
अन्तोठितानि उग्गन्त्वा पठवीतलमासहुं ॥१७॥

सकल लंका द्वीपस जमीनया दुने प्रतिष्ठित जुया च्वंगु निधानत व रत्नत पृथ्वीं प्याहां वया जमीनया द्योने च्वं च्व वल ॥१७॥

१८. लङ्कादीप समोपह्मि भिन्नमावागतानि च,
तत्र जातानि च थलं रत्नानि समारुहुं ॥१८॥

लंका द्वीपया सत्तिक जहाज स्यना दुवे जुया च्वंगु व अन समुद्रया तःले च्वगु रत्न अनं प्याहाँ वया जमीनया द्योने च्वं च्व वल ॥१८॥

१९. जातपब्बतपादह्मि तिस्सो च वेलु यट्ठियो ।
जाता रथपत्तोदेन समाना परिमाणतो ॥१९॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

(अनुराधपुर नगरया दक्षिण पाखे निगूयोजनतिया भित्रे) जातवाहन धैगु पर्वतया क्वस्सं (पंवो) प्रमाणं रथ दण्ड पाय् पुगु पंवो स्वंवो उत्पन्न जुया वल ।।१९।।

२०. तासु एका लतायट्ठि रजताभा तहि लता ।
सुवण्णवण्णा रुचिरा दिस्सन्तेता मनोरमा ।।२०।।

उगु पंवो मध्ये छगूया नां लतायष्ठि (खः) व लतायष्ठि वहयागु वर्ण थें तुयू, (मेगु) स्वेहे ययापुस्य च्वगु लुँयागु वर्ण दया अत्यन्त मनोरम जुया खने दया च्वन ।।२० ।

२१ एका कुसुमयट्ठि तु कुसुमानि तहिं पन ।
नानानि नानावण्णानि दिस्सन्ते'तिफुठानि च ।।२१।।

छःगू पंवोया जुलसां कुसुम यष्ठि नां (जुया च्वन) व जुलसां अनेक रंग विरंगगु नाना प्रकारगु स्वांह्वया च्वंगु खने दया च्वन ।।२१।।

२२. एक सकुणयट्ठी तु तहिं पक्खिमिगा बहू ।
नाना च नानावण्णा च सजीवा विय दिस्सरे ।।२२।।

छगूया जुलसां सकुणयष्ठि (नां जुया च्वन) अन अनेक रंगविरंग यापिं नाना प्रकार यापिं कुग पंछित व चलात म्वाना च्वंपिथेंतुं खने दया च्वन ।।२२।।

२३. हय गज रथामल क्याव लयंगुलिवेटका चेव) ।
कक्कुधफला पाकतिका इच्येता अट्ठजातिया ।।२३।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

[सलया रूप समानगु] हय मोति, [च्वलेचा थें च्वंगु] अज मोति [रथथें च्वंगु] रथ मोति [आमालि समानगु मोति] [चुरिथें चाकलागु] चुरि मोति, [अंगू थें च्वंगु] अंगू मोति [ककुध फल समानगु] ककुध मोति प्राकृतिकगु मोति धैगु च्यागू जात यागु मोति [थ्व संसारे] दु ॥२३।

२४. मुत्ता समुद्दा उग्गन्त्वा तीरे वट्टि वियट्ठिता।
देवानं पियतिस्सस्स सब्बं पुञ्ञविजम्भितं ॥२४॥

उपि मोतित समुद्रं प्याहाँ वया किनारास छचाखेरं चाक मकलं च्वं च्वन थ्व सकल देवान प्रियतिश्य जुजुया पुण्यं याना वःगुया अःश्चर्यजनकगु विशेषता खः ॥२४॥

२५ इन्दनीलं वेलुरियं लोहितङ्कमणी विमे।
रतनानि पनेतानि मुत्ता ता च यट्ठियो।
सत्ताहब्भन्तरे येव रञ्ञो सन्तिकमाहरुन्ति ॥२५॥

इन्द्रनील माणिक्य, वैदूर्य्य माणिक्य, रोहितङ्क माणिक्य [धागु] थुपि माणिक्यत [पृथ्वीं प्याहाँ वया बँस द्योने च्वं च्वं वल] थुपि रत्नत व इपि मोतित व उगु यष्ठि [=पत्रोत] नं [राजमुकुटं पुया] न्हेहुया भितरे हे जुजु याथाय् थ्यंकः हया विल ।२५॥

उगु समयस जुलसां देवानं प्रियतिश्य जुजु व धर्माशोक महाराज [छह्मस्यां मेह्म सित] मखंपि त्वाय-पासा जुया च्वंगु जुया च्वन । उकिया निगित वसपोलं थुपि

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

रत्नत व मेमेगु नं आपालं भेट चढ यायगु वस्तु जिमि त्वाय् पासायात सौगात ब्यु धका धर्माशोक महाराज यात भेट चढे यायगु वस्तु छ्वया ब्यूगु जुया च्वन । वसपोलनं व खना प्रसन्न जुया न्यागु राज ककुधमाण्ड व मेमेगुनं आपालं भेट वस्तु न अभिषेकया लागी छ्वया विया विज्यानाः जिमि पासायात अभिषेक याना ब्यु केवल व आभिष भेट वस्तु जक मखु, थ्व धर्म भेट नाप छ्वया विया विज्यातः–

२६. अहं बुद्धं च धम्मं च संघं च सरणंगतो ।
उपासकत्तं वेदेसि सक्यपुत्तस्स सासने ।।२६।।

जि बुद्ध व (नवलोकोत्तर) सद्धर्म व (अष्ट आर्य पुद्गल) महा संघपिं समेतं शरण वने धुन शाक्यपुत्र जुया विज्याकह्म बुद्ध तथागतया शासनस उपासक भाव स्वीकार याना कया ।।२६।।

२७ इमेसु तीसु वत्थुसु उत्तमेसु नरुत्तम ।
चित्तं पसादयित्वान सद्धाय सरणं वजाति ।।२७।।

मनूतये मध्ये दकले श्रेष्ठह्म उत्तम जुया विज्याकह्म थुपिं स्वंगू वस्तुस अर्थात त्रिरत्नस चित्त प्रसन्न याना श्रद्धापूर्वकं (छःपिंनं शरण हुँ धका ।।२७।।

मन्त्रीपिं हाकनं लंकास ल्याहाँ वया जुजु यात अभिषेक याना बिल । उगु समयस जुलसां मोग्गलिपुत्त तिस्स स्थविरं अनागतस गन जुलसां थ्व बुद्ध शासन बांलाक सुप्रतिष्ठित ज्वी धका विचा याना स्वया बिज्याना प्रत्यन्त

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

प्रदेश पाखे वांलाक सुप्रतिष्ठित ज्वी धका सीका विज्याना उपिं उपिं स्थविरपिं उगु उगु थासे छ्वया विज्याना महा महेन्द्र स्थविरयात वना ताम्रपर्णि द्वीप (=लंका) यापि मनूतयेत प्रसन्न या हुँ धका अह्लेयाना विज्यात । शक्र देवराज इन्द्रं नं महा महेन्द्र स्थविर याथाय् वना भन्ते मुटसीत्र जुजु स्वर्गिय जुया वने धुंकल आ थौंकन्हे देवानं प्रिय तिश्य जुजुं राज्य याना च्वन । सम्यक् सम्बुद्ध तथागत नं छःपित भविष्यवाणी याना बिज्यागु दु अनागत कालस महेन्द्र धैह्म भिक्षुं ताम्रपर्णि-लंका द्वीप प्रमुदित याई तिनि धका, उकिं आ भन्ते उत्तमगु द्वीपस वनेगु समय जुल जिं नं मागु मद्दत याना बी धका धाल । स्थविरं वैगु वचन स्वीकार याना थः नापं न्हेह्म वेटिस पर्वत विहारं आकासे थाहाँ विज्याना अनुराधपुरया पूर्व दिशा पाखे मिस्सक पर्वतस क्वाहाँ विज्याना दना च्वना विज्यात । थौंकन्हे गुह्मस्थानं चेतिय पर्वत धका नं धया ह्मसीका तःपिं दु । उगु समयस ताम्रपर्णि द्वीपस उत्सव यागु दिन जुया च्वन । जुजुं प्याखं ह्वीका तमासा या धका मन्त्रीपिंत हुक्म विया पीदोल मनूतयेसं चाहुयेका नगर प्याहाँ वया मिस्सक पर्वत पाखे शिकार ह्मितेगु इच्छा यना विज्यात । अनंलि उगु पर्वतस अधिग्रहीत देवता छह्मस्यां जुजुयात स्थविर नाप लाका बीमाल धका रोहित चलायागु भेष कया वया सत्तिक घाय् हः न जूह्मथें उखे थुखे जुया च्वन । जुजुं प्रमाद जुया च्वंह्म सित कयेकेगु योग्य मजू धका धनुषयागु खिपः

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सः वयेकल । चला अम्वस्थल पाखेयागु लँ लिना विस्यं वनेगु थाले यात । जुजुं वंत लिना यकु यंकुं अम्वस्थल पवंते हे गया विज्यात चलानं स्थविर दुथाय् सत्तिक वना अन्तरधान जुया वन। महेन्द्र स्थविरं सत्तिक वया च्वंह्म जुजुं "जि हे छह्म जक खनेमा जुजुं मेपि मखनेमा" धका अ'धस्थान याना छ तिस्स ! तिस्स ! थुखेर वा धका धया विज्यात । जुजु व सः ताया चिन्तना याना विज्यात थुगु ताम्रपर्णि द्वीपस जन्मजूपिसं जित तिस्स धका नांकया सःते छापि सुंदुगु मखु । थ्व जुलसां छिन्नभिन्नगु कापः धारण याना च्वंह्म छचले सँ सुच्चुक खाना तःह्म काषाय वस्त्र पुना च्वंह्मस्यां जितः नां कया सःता च्वन थ्व सु ज्वी मनूला अमनुष्यला धका। (चिन्तना याना विज्यात। स्थविरं धया विज्यातः–

२८. "समणा मयं महाराज धम्मराजस्स सावका ।
तवेव अनुकम्पाय जम्बुदीपा इधागता" ति ।।२८।।

भो महाराज ! जिपि धर्मराज सर्वज्ञ तथागतया श्रावक–शिष्य जुया च्वनापि श्रमणत खः छपित हे अनुकम्पा तया जम्बूद्वीपं थन वयागु खः । २८।।

जुजु धर्माशोक नरेन्द्रं छ्वया हया विज्यागु पत्रया अनुसारं लुमंका आर्यपि विज्यात धका तुरुन्त हे हथियार छखे तया छखेलिक्क फेतुना कुशल वार्ता (बुखँ ह्लाना) च्व च्वना विज्यात, उगु क्षणस इपि पीदोल मनूत नं अन

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थ्यंक: वया जुजुयात दथ्वो लाका छचाखेरं च्वन । उगु समयस स्थविरं मेपिनं थःनाप वःपित वयना विज्यात । जुजुं खना थुपि गवले वल धका न्यन । जि नाप्पं हे वःगु खः महाराज ! धका लिसः विया विज्यात) । आ थौं कन्हे जम्बूद्वीपस मेपिनं थज्यापि श्रमणत दनिला ? महाराज ! थौंकन्हे जम्बूद्वीप काषाय वस्त्रं जाज्ज्वल्यमान जुया च्वन भिक्षुपि उखें थुखें इरू थिरू जुया च्वंगु दु । अन –

२९. "ते विज्जा इद्धिप्पत्ता च चेतोपरियकोविदा ।
खीणासवा अरहन्तो बहु बुद्धस्स
सावका"ति ।।२९।।

(पूर्वनिवासानुस्मृति आदि) स्वंगू विद्या दया विज्यापि ऋद्धि (विध ज्ञान) दया विज्यापि मेपिनिगु मनयागु खँ सीकेगुली दक्ष जुया विज्यापि रागादि क्लेश छुं मदया विज्यापि अरहन्त जुया विज्यापि बुद्ध तथागतया शिष्य भिक्षुपि आपालं दु ।२९।

व खँ न्यना जुजु प्रसन्न जुया विज्यात । अनंलि स्थविरं सिमायागु उपमा आदिं याना व जुजुयागु प्रज्ञायागु व्यक्त भाव सीका देवतापिं सहित मनूतयेसं साधुकार वीका धर्मदेशना याना विज्यात । उकिं धया तलः–

३०. "पण्डितोति विदित्वान चुल्लहत्थिपदोपमं ।
सुत्तन्तं देसयि थेरो महीपस्स महामतो"ति ।।३०।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

महानगु प्रज्ञा दया विज्याकह्म (महामहेन्द्र) स्थविरं (जुजु) पण्डित - ज्ञां दुह्म धका सींका विज्याना (वसपोल देवान प्रियतिश्य) महाराज यात चुल्ल हत्थिपदोपम सूत्र धर्म देशना याना विज्यात ।।३०।।

धर्म देशनाया अन्तस वसपोल जुजु इपि मनूत पोदोलपि नाप्प शरणस प्रतिष्ठित जुल । अनंलि वसपोल यात जुजुं कन्हे सिगु भोजन जिगु दरवादे स्वोकार याना विज्याहुँ धका प्रार्थना याना ल्याहाँ विज्याना नगर व राजदरवार छायपा – सिंगार याना स्थविर यात फेतुका प्रनीतगु आहार भोजन याका अनुला देवी प्रमुख न्यास ह्म मिसातय् नाप छखे लिक्क फेतुना विज्यात । अनंलि (महेन्द्र) महास्थविरं धर्म रत्न रूपी वर्षा वागाका विज्यात, अनंलि इपि न्यासःह्म मिसात श्रोतापत्ति फलस थ्यंकः वंगु जुल । अनलि हस्ति शालःस दोछि नन्दनवनस दोछि थुगु प्रकारं कन्हे खुनु न्योन्यासः प्राणिपि स्रोतापत्ति फलस प्रतिष्ठापनायाना विज्यात । कस खुनु दोछि उगु प्रकार छगू हप्ता तक्कया भितरे गुँदोल न्यासःह्म प्राणिपित व अनेक सलसः, अनेक दोल, अनेक लाख प्राणिपित धर्मामृत पान याका विज्यात । उकि धया तःगु नं दुः–

३१ महा महिन्द्र सुरियो सो लङ्कावेहासमज्झगो ।
बोधनेय्यम्बुजे कासि विकासं धम्मरंसिना ।।३१।।

वसपोल महा महेन्द्र स्थविर रुपी सूर्यो लंका द्वीप रूपी आकाशया दथ्वी विज्याना वेनैय्य जनरूपी

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

पलेस्वांयात सद्धर्मरूपी रश्मि खयेका ह्वयेका विज्यात ॥३१॥

३२. माहमहिन्द चन्दो सो लङ्कावेहासमज्झगो ।
बोधेसि धम्मरंसीहि वेनेय्य कुमुदाकरे ॥३२॥

लंका द्वीपरूपी आकाशया विच्चे च्वंह्म वसपोल महा महेन्द्र (स्थविर) रूपी चन्द्रमां वेनैय्य जनरूपी कुमुद्र पलेस्वां समूह यात सद्धर्मरूपी चन्द्र रश्मियाना (वांलाक) ह्वयेका विज्यात ॥३२॥

३३. महामहिन्दमेघो सो वस्सं धम्मम्बुवुट्ठिया ।
साधूनं चित्तबीजेसु जनेसि कुसलंकुरेंति ॥३३॥

वसपोल महा महेन्द्र स्थविररूपी सुपाचं वर्षा यायत सद्धर्मरूपी वाफुतिद्वारा सत्पुरुषपिनिगु चित्तरूपी पुसास कुशलरूपी चुलि जायका विज्यात ॥३३॥

अनंलि जुजुं सुमन श्रामणेरद्वारा धर्माशोक जुजुया ह्लं तं सम्यक्सम्बुद्ध तथागतं अनुभव याना विज्यागु पात्र जायक व शक्र देवराज इन्द्रया थासं जवगु ह्लकुयागु धातुनं कायके छ्वया चेतिया पर्वतस स्तूप आदि दयेका सकल लंका द्वीपस छगू छगू योजन पत्तिकं स्तूप – चैत्य दयेके विया जवगु ह्लकुयागु धातु निधान याना थूपाराम चैत्यनं प्रतिस्थापना याना विज्यात । अनंलि संघमित्रा थेरि हया विज्यागु जयं महाबोधि सिमायां दक्षिण शाखा प्रतिष्ठापना याना पूजा याके विल । थुकिया वाखंयागु विस्तार व्याक्कं महावंसे सोया सीका काय् माल ।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३४. पारवादिक दोसेन जातो'यं परसा गरे ।
पत्तानुमोदना एवं लङ्कायं आसि इस्सरो ।।३४।।

थ्वसपोल देवान प्रियतिश्य महाराज पार वादियागु दोषं (अर्थात प्रत्येक बुद्धयात समुद्रे वांछ्व धाय् लागु दोष याना) सागर–समुद्रया पारी (लंका द्वीपे) जन्म कावन (लिपा प्रसन्नगु मन याना) पुण्य अनुमोदन यागुलि याना थुगु प्रकारं लंका द्वीपस (देवान प्रियतिश्य धेह्म) जुजु जूवन ।३४।।

३५ पापम्पि एवं फलतीति मन्त्वा ।
जत्वान पुञ्जस्स फलं इदन्ति ।
भो योनिसो कुब्बथ पुञ्ज कम्मे,
गन्त्वान ये यत्थ न सोच यन्त'ति ।।३५।।

भो सज्जनपि ! थुगु प्रकार पुण्ययागु फल दै धका सीकालि अकुशल कर्म नं थथे विपाक वीयो धका (बांलाक) सीका गुह्म मतूनं गन वना शोक याय् माली मखु (उगु निर्वाण वनेया लागो) बांलाक मत्ति खका पुण्य कर्म याय्गु स्व ।३५।।

स्वह्म फुकी कस्ति व्यापारीतयेगु बाखं

अष्टम–च्यापु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

बोधिराज धीताया बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

भगवान तथागत महापरिनिर्वाण जुया विज्याय् धुंकुसेंलि लका द्वीपस शासन वांलाक प्रतिष्ठित ज्वीव अन 'हकुरेलि' धैगु छगू गां दया च्वन । अन मिसा मचा छह्म गांयापि मिसा मस्ते नाप अन उगु थासे वना ह्मिता जुया च्वन । उगु समयस गांया लिक्क तःधंगु धः छगू दु । अन मरुत स्वांमा छमाय् न्ह्यावलेसं च्वं निसें को थ्यंक स्वां ह्वया च्वनी । मनूतयेसं बुद्ध पूजाया लागी स्वां थोवनीवले लः छिना वना सिमाय् गया स्वां थोवनी । मिसा मचां इपि खना मनूत सुखपूर्वक वना स्वां थ्वय् ब्यु धका गंगु सिं गों छगों हया ता छ्वीत अन तया बिल । अवलेसं निसें मनूत उकिं वना स्वां थ्वः ज्वी । अनंलि व मिसा मचा अनं सिना वना वहे पुण्य कर्म याना जम्बू द्वीपस पाटलिपुत्र नगरे सोमदत्त जुजुया म्ह्याय् जुया जन्म जूवना अत्यन्त उत्तमगु रूप दुह्म देव अप्सरा समानह्म जुया च्वन । वया मां वौपिसं वयात वोधिराज कुमारी धका व्यवहार याना तल । ह्लापा ता छुना वःगुया आनुभावं याना वया सुवीरक धैह्म छह्म आकाशे वनीह्म

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सिंधव सलया मचा छह्म दया वल, जुजुया म्ह्याय्या वौह्म जुनसां बुद्ध धर्म संघया उ१रे तःधंगु श्रद्धा भाव भक्ति दुह्म जुया तःधंगु पुण्य साधन यायां सिन्धव सलया मचा खना पुण्य याय्या लागी पासा छह्म दत धका प्रसन्नगु मन याना सल गया ह्लि स्वको वना महावोधियात वन्दना यावनो, जुजुया म्ह्याय्न व खना वौया लिक्क वना यःब्वा छ ह्लि ह्लि गन वनागु धका न्यन जुजुं छुं भधाः । अले व हानं हानं ह्लि ह्लि कुत्तुकुला न्यंसेंलि अबले जुजुं वैत थ्व रहस्य प्रकाश याना विज्यासे थथे आज्ञा जुया विज्यात –

१ अम्हाकं भगवा पुब्बे पूरेन्तो दसपारमो ।
अदासि सोसरत्तखिमंस जीवितमेव च ।।१।।

२. पुत्तदारे च रज्जे च पत्वा पारमिमत्थकं ।
अनप्पकप्पकोटीनं खेपेत्वा कपिलह्वये ।।२।।

ख्री भगवान तथागत ह्लापा छिगू पारमिता धर्म सम्पूर्ण यायां छचों हि मिखा ला व जोवित व काय् कलापिं व राज्य (धैगु थुपिं आध्यात्मिक बाहिर प्रियगु वस्तु) व्यक्कं दान बिया विज्यात आपालं कोटानकोटि कल्पं त्रितेयाना दश पारमिता धर्म सम्पूर्ण याना विज्याना कपिलवस्तु धैगु नगरस ।।१–२।।

३. सक्कराज कुले जातो लोके अप्पटि पुग्गलो ।
सम्पत्त चक्क वत्तित्तं पहत्वान नराधिपो ।।३।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थ्व संसारस अप्रतिपुद्गल जुया (अर्थात वसपोल समानह्म सुं मदया) नरया दकले सकले श्रेष्ठजुया विज्याकह्म जुया शाक्यराज कुलस जन्मजुया विज्यात ह्लाते थ्यंक थ्यंक वःये धुंकुगु चक्रवर्तित्वयात त्याग याना विज्यात । ३॥

४. दिस्वा निमित्ते चतुरो निक्खम्म अभिनिक्खमं ।
बोधिमूलमुपागम्म निसिन्नो वज्जिरासने ॥४॥

(जरा, व्याधि, मरण, प्रवज्या संव्यात) प्यंगू निमित्त खना महा अभिनिष्क्रमण याना प्याःहाँ विज्याना बोधि मण्डपस विज्याना वज्रासने फेतुना विज्यास्य ॥४॥

५. सहस्स बाहुं मापेत्वा नानावुधसमाकुलं ।
महा भीतिकरं वेसं कालपब्बतसादिसं ॥५॥

६. मापेत्वान समारुय्ह गिरिमेखल वारणं ।
मारसेनं समानेत्वा आगतं मकरद्धजं ॥६॥

अनेक प्रकारगु शस्त्र अस्त्र जोना च्वंह्म दोछिका ह्लाः उत्पन्न याना (उकि याना) अत्यन्त ग्याना पुस्य च्वना भयांनक जुया च्वह्म कालगिरि पर्वत समानं (हाकुगु वर्ण दुगु) शरीर धारन याना (अत्यन्त ता जाह्म) गिरिमेखल वैह्म किसि गया (आपालं) मार सेनापि हया, नाप्पं वःह्म मकर ध्वँज मार सहित ॥५ – ६॥

७ पारमिताबलेनेतं मारसेनं पलापिय,
यत्थासीनो किलेसारिसहस्सं घातयीजिनो ॥७॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

इपि मार सेनापित (दश) पारमिता यागु वलं याना विसिकः छ्वया विज्याना गुगु वोधि वृक्ष सिमाक्वे विज्याना च्वंह्म सर्वज्ञ तथागतं दोलंदो क्लेश रूपी शत्रु तयेत नाश याना विज्यात ।।७।

८. नयनं सुजलसेकेहि सत्ताहं जिनसेवितं ।
पूजितं देवब्रह्मेहि सिद्धोरगनरादिहि ।
वन्दितुं जयबोधि तं गच्छामि सततं अह ।।८।।

(थःगु) मिखा रूपी रश्मि जलं सिँचे याय् गुलि छगू सप्ताह – न्हेनु तक्क भगवान बुद्धं नापं सेवन याना विज्यागु देव ब्रह्मापिसं व सिद्ध (विद्याधर) नाग मनुष्यतयेसं नं पूजा याना तःगु उगु जय श्री वोधि वृक्ष यात वन्दना याय्त जि सर्व प्रकारं तत्परजुया वने त्यना ।।८।।

९ उपासति सदा गन्त्वा यो नरो बोधिपादपं ।
गन्धोद दीप धूपादिनाना पूजाहि साधुकं ।।९।।

गुह्म (श्रद्धावन्तह्म) मनून न्ह्यावलेसं वना सुगन्ध जल मत धुं आदि अनेक प्रकारगु वस्तु जोना वोधिद्रुम राज वसपोलयात वांलाक उपासना याना पूजा याई । ९।।

१० स नरो निरामयो होति पच्चत्तो च परत्थ च ।
पूजितो मानितो होति दीघायु बलवा सुखी ।।१०।।

व मनू थुगु लोके व परलोके नं निरोगो ज्वी (लोकजनपिसं) पूजा सत्कार याई (मन नं) माने याई आयू दीर्घ ज्वी, वलवान ज्वी, सुखीनं ज्वी ।।१०।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

११. तदत्थं पत्थयन्तेन अत्थकामेन जन्तुना ।
उपासनीयं सद्धाय निच्चं तं बोधिपादपन्ति ।।११।।

उगु अर्थं प्रार्थनायापि (थःत) हित कामना यापि सत्व प्राणिपिसं श्रद्धापूर्वकं न्ह्यावलेसं उगु महानगु वोधि वृक्षयात उपासना सेवा सत्कार याय् वह जू ।।११।।

व खँ न्यना कुमारि प्रीति जागु शरोर जुया वौह्म सित वन्दना याना यःवा जिनं वने धका धाल । जुजुं जुलसां वैत वोना यंकेव उपद्रव ज्वी धका वोना यंकेगु इच्छा याना मबिज्या । अनंलि वं सोको तक्क वौह्मसित प्रार्थना याना जुजुं अनुमति वीव अवलेसंनिसें वौह्म नाप सिन्धव सल गया न्ह्यावलेसं वोधिवृक्षयात वन्दना याय्त वनोगु जुया च्वन । अनंलि लिपायागु समयस जुजु मरण ज्वीगु खातास गोत्तुला चिन्तना याना विज्यात । जिह्म म्ह्याय् न्ह्यावलेसं वोधिवृक्ष उपस्थान पूजाया लागी वना च्वनी थ्वयात अनागत समयस छुं गुगु भय उत्पन्न जुल धासा उकि हे उत्पन्न ज्वीफु, अन आ जि छु याना थके माल धका । अनंलि सिन्धव सलयात सतके छ्वया वया ह्लाय्पने लिक्क वना खँ ह्लाना थथे धया विज्यातः— पुता ! जिह्म म्ह्याय् ह्लि ह्लि छंगु सहायता कया वोधि वृक्ष वन्दना याय्त वनी, अन वैत छुं गुगु भय जुल धासा व अथे ज्वीगु योग्य मजू अन वने वये वले जिमि म्ह्याय् यात रक्षा याय्गु सो धका वैत सुरक्षाया लागी म्ह्याय्ह्म जिम्मा विया स्वर्गे जुया विज्यात । अनंलि राजकन्यां

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

वौयागु शरीर अग्नि संस्कार याके धुंका ह्नि सोको सल गया बोधिवृक्ष उपस्थानया लागी वना च्वन। (मेगु देश यापि मनूतयेसं जुलसां वैगु रूप सम्पत्ति खना आश्चर्यगु मन याना थ्व कोसेलि छगूला छो जुजुयात हे निश्चयनं ल्वगु खना वना जुजुयात विन्ति याः वने माल, जुजुं छीत छुं (बक्सिस) बी फु धका चिन्तना याना जुजु याथाय् वना नमस्कार याना थथे विन्ति यातः–

१२ बोधिमण्डं समागम्म अभिण्हं तुट्ठमानसा।
वन्दन्तो याति कञ्ञे। विज्जूव सिरिया
जलं ॥१२॥

छह्म कुमारि मिसा मचा ह्नित्थं बोधि मण्डपस (सल गया) वया प्रसन्नगु मन याना वन्दना याना विजुलि चमके जूथें शोभां ज्वाला ज्वालां थिना वनी ॥१२॥

१३ नील धम्मिल्ल भारा सा विसालायत लोचना।
सोण्णदोला भसवणा सामा सुभपयोधरा ॥१३॥

श्याम वर्णह्म व मिसा मचा वँचुगु सपः दुह्म ततःगोगु मिखा दुह्म तुकि याना याता याता खागु ह्नायपं दुह्म (हैँतय् मस्त निह्मथें च्वंगु छ तो अति वांलागु) दुरु निपो दुह्म ।१३॥

१४. सतरंसीहि सम्मिस्ससञ्झाम्बुदसमा धरा।
तुङ्गनासा नीलभमू हास भासा मनोरमा ॥१४॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

सूर्य रश्मि नाप ल्वाकज्यागु संझाकातीयागु सुपाय् समानं ह्याउँसे च्वंगु म्हुतुसि छजो दुह्म, च्वामुसे च्वंगु ह्लाय् दुह्म, वँच्चुसे च्वंगु मिखाफुसि बाला छजो दुह्म, मुसुमुसुं न्ह्यू ख्वादुह्म, मिखां खँकोस्या मन आकर्षण याईह्म खः ॥१४॥

१५. ईदिसं नो महाराज'दिट्ठ पुब्बं कुदाचनं ।
एहि तस्सा सिरिं देव बोधिमण्डम्हि
दक्खसीति ॥१५॥

महाराज ! थथिज्याह्म [मिसा] जिमिसं गवलेसं हे स्वे मननि भो महाराज ! विज्याहुँ व मिसायागु [रूप] शोभा बोधिमण्डपस खना विज्याई [धका विन्तियात] ॥१५॥

व खँ न्यना जुजु न्यनागु संसर्ग मात्रं हे व मिसाया उपरे मन प्यप्पुंका चतुरङ्गिनी सेना जोना वना राजकन्या बोधि वन्दना याय्या लागी वै वले [जोनेत] पःखालं पिने सेनातःस छचाखेरं घेरा बीका वैत जोना हति धका मनू तय्त लगे याना विल, अनंलि सेनात नं वैत जोना काय् धका तैयार जुया च्वं च्वन । राजकन्यां इपि खना याकनं सिन्धव सल दुथाय् वना वया जंधुली च्वना ग्वालि इशारा विल वं व जोना वेगं आकासे तिन्हुल । व [राजकन्या] जुलसां वांलाक फेत्वी मलानि गुलि याना सलयागु वेग थामे याय् मफया सलया जंधुलि चुलुया कुतुं वल । सिन्धव सल राजकन्या कुतुं वंगु खना जुजुं [ह्लाय्पने] धया थकूगु खँ लुमंका अत्यन्त वेगं वया व राजकन्यायागु सपले वां

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

न्याना च्वे वां छ्वया कुतुं दया च्वंह्म बयात थःगु जंधुलो फया कया हानं फेतुका वैत आकासं यंका पाटलीपुत्र नगरे हे थ्यंकः यंका बिल ।

१६. तिरच्छानगतापेवं सरन्ता उपकारकं ।
न जहन्तीति मन्त्वान कतञ्ञू होन्तु पाणिनो ति ।।१६।।

थुगुप्रकारं पशुहे जूसां तभि [थःत] उपकार याह्म सित लुमंका [वैत] तोःती मखु धका सीका [सकल] सत्व प्राणिपिसं कृतज्ञ ज्वी फयेकेमा ।।१६।।

अवलेसंनिसें व [राजकन्या] पुण्य कर्म याना स्वर्ग सम्पत्ति साक्षातकार याना काह्म जुया वन ।

१७ यो यं बुद्धिन्दं यतिनन्दनेन,
सम्पूजितं पूजयते सपञ्ञो
सभोगवा होति अतीतको च,
सब्बत्थ सो होति पसत्थरूपो ति ।।१७।।

गुह्म प्रज्ञावानह्म मनूनं तथागत बुद्ध वांलाक पूजा सत्कार याना बिज्यागु बोधिवृक्ष राज यात गुकिया निम्ति (स्वां धुं धुपाय् आदि) पूजासत्कार याई (उकिया निम्ति) व मनू (जन्म जूजू थाय्) भवभोग सम्पत्ति दुह्म ज्वी (रोगादी अन्तराय – बाधा मदुह्म नं ज्वी व मनू जुलसां सकल थास (सकलसिनं) प्रशंसा याय् योग्यह्म मनू नं जूवनी ।।१७।।

बोधिराज धीताया बाखं

नवम–गुपु

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

कुण्डलियागु बाखनस

थ्व छसिनिसेंया आनुपूर्वी कथा

लंका द्वीपस रोहण धैंगु जनपदे महाग्राम धैंगु गां छगू दया च्वन । अन तिस्सविहार धैंगु अनेक सलसः भिक्षुपिं दुगु अनेक परिवेण शोभायमान जुया च्वंगु विहार छगू दया च्वन । अन तिस्स धैह्म श्रामणर छह्म बास याना च्वन । व छगू समयस जनपद चारिकास चाह्मू व व पासाणवापिं धैंगु गामे भिक्षा वना थःत माकां भोजन (=जा) ध्यो नाप प्राप्त जुया अनं प्याहाँ वया गांया ध्वाकाय् थ्यका महाग्राम गां पाखे स्वथा वना च्व च्वं मनूतयेके लः गन सुविधा दु ? धका न्यन । इमिसं भन्ते छःपिनि न्ह्योने सत्तिगु थासे हे ककुखन्दकन्दर धैंगु न्ह्याना च्वंगु ख्वाउगु लः दुगु तुयूगु फि लाया तथाय् अन छःपिं विज्याना स्नान याना सिच्चुस्य च्वंगु किचले फिया द्योने फेतुना भोजन याय्गुज्या याना विज्याहुँ धका धाय्व श्रामणेर ज्यू धका लिसः बिया अन वना थःत आराम ज्वीगु थासे फेतुना भोजन याय्गु थाले यात, उगु समयस छह्म जंगले ज्या दुह्म मनू छह्म नाप जंगले वँह्म मिसाह्म खिचा छह्म अनहे पहाडया विच्चे छगू गुफाय् मचा ब्वीका

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

नये पित्याका थुरु-थुरु खागू शरीरं मस्तेनाप द्यना च्वह्म स्यां श्रामणेरया पात्रे च्वंगु भोजन यागु गन्ध नँताया द्यना च्व थासं दँना थुरु - थुरु खाखां वया लिक्क वया ह्लिप्यं संका च्व च्वं वल । श्रामणेरं व खना हृदय कम्पन याना थः नयेत धका कागु ह्लाप्यां यागु जाप्ये वया ह्योने तया त्रिल । अनंलि व खिचां मन प्रसन्न याना नल । व अथ नःगु खना प्रसन्न जुया हानं हानं जा प्येत तया ब्यु ब्यु पात्र सिला फोलि चाय् तया वन । अनंलि व मिसाह्म खिचा श्रामणेरया उपरे मन प्रसन्न यागुलि याना अनं सिना वना जम्बू द्वोपस देवपुत्त नगरस जुजुया वडा महारानोया गर्भे जन्म कावना छिला दसेंलि माँया गर्भ जन्म जुल । अनंलि वयात बुसँ खाकेगु मगलगु दिन थ्यंकः वयेत्र माँवौपिस वयात (छ्यने) चा चा तूगु सँ दुह्म जूया निम्ति कुण्डली धका नां छुना त्रिल । व मिसा मचा जुलसां कथहनं छिखुदँ दुह्म जुया वल । उगु समयस जुलसां तिस्स श्रामणर महाबोधि वन्दना याय् धका जहाजे च्वना जम्बूद्वोपे वना कथहनं देवपुत्त नगरे थ्यंका वांलाक चोवर पाल्पण याना प्यकु पाक्क जक स्वया भिक्षाया लागी चाह्यू जुजुं तःधंगु सडकस थ्यंकः वन । राजकन्या सिंह पञ्जर ऊया चायेका सडके कोसोया च्वंवले भिक्षा वया च्वंह्म श्रामणेर खना ह्लापायागु स्नेह उत्पन्न जुया वल, उगु क्षणेहे वया जाति श्रमरण ज्ञान दया वल । वं जुलसां ह्लापायागु जन्मे भिक्षुनी जुया पौल्या सहित पुस्तक व मत

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

च्याकेगु चिकं नं दान विया जि जाति श्रमरण ज्ञान दुह्म ज्वी दयेमा धका प्रार्थना आसिका याना वह्म जुया च्वन। उकिं वं ह्लापायागु जन्मयागु खँ लुमंका श्रामणेरं थःत याना वःगु उपकार खना मन प्रसन्न याना वैत (श्रामणेर यात) सतके छ्वया राजदरवारे आसन लाया अन फेतुना च्वंह्मसित अनेक प्रकारयागु भोजन भपिका पात्रं ह्ला लिकया विज्याय्व श्रामणेर याथाय् वना वन्दना याना छखेलिक्क फेत्तुना वसपोल नाप खँ ह्लाह्लां थथे धाल:-

१. न सञ्जानासि मं धीर ! पुब्बे'हं तव दासिका।
तेनाहं सुखिता असिं तस्मा त्वमसि इस्सरो'ति ॥१॥

प्रज्ञावान जुया विज्याकह्म छःपिसं जित ह्मस्यूला ? जि ह्लापा छलपोलया दासि खः उकिया निम्मित्त जि सुखी जुया उकिं छलपोल (जि) मालिक – स्वामि खः ॥१॥

व खँ न्यना श्रामणेरं धाल:-

२. नत्थि मे तादिसी दासी न सञ्जानामि तं अहं।
कासि त्वं कस्स वा धीता तं मे अक्खाहि
पुच्छिता'ति ॥२॥

जितः अथेंज्याह्म दासि सुंमदु जिं छंत म्हमस्यू छ सु खः ? सुया म्हाय् खः ? जिं न्यना च्वना व खँ जितः कना ब्यु ॥२॥

अनंलि व (मिसामचां) वैत लुमंका वीत धाल-

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

३. सारापेमि तुवं अज्ज यथा जानासि मं इसे ।
बुज्झस्सु बोधितो'दानि मया जातिं सरन्तिया ।।३।।

तपस्वो जुया विज्याकम्ह छलपोलं गुगु आकारं जिन थौं म्हसीका वीत जाति स्मरण ज्ञां दुम्ह (ह्लापा यागु खँ स्यूम्ह) जि आ म्हसीका वीया लागी (छलपोल) जित म्हसीका विज्याय् फयेमा ।।३।।

४. पासाणवापिगामम्हि तम्बपण्णिम्हि रोहणे ।
भिक्खित्वान तुवं भन्ते ! यदा ककुखन्दकन्दरे ।।४।।

भो भन्ते ! छलपोल गुगु समयस ताम्रपर्णि द्वीपस (लंका द्वीपे) रोहण जनपदस पासाणवापि धैगु गामे भिक्षा कया हया ककुखन्द धैगु पर्वतया विच्चे ।।४।

५. निसीदित्वान त्वं भन्तं भुत्तकालं सरिस्ससि ।
तदाहं सुनखो आसिं विजाता लद्ध गोचरा ।।५।।

फेतुना विज्याना छलपोल भोजन याना विज्याः वले लुमना विज्याला ? उगु समयस जि मचा वूह्म आहार प्राप्त मजूम्ह मिसाम्ह खिचा जुया च्वना ।।५।।

६ दारके छादितुं मय्ह मासन्ना खुदपीलिता ।
पवेधमानसब्बङ्गा अट्ठासिं तव सन्तिके ।।६।।

जिम्ह मचा नयेत सत्तिना च्वम्ह नये पित्याना पीडित जुया च्वनाम्ह सकल शरीर थरथर खाना च्वम्ह (जि) छपिथाय् सत्तिक वया दना च्वं वया ।।६।।

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

७. दिस्वा तं मं तदा भन्ते ! वेधमानं बुभुक्खितं ।
छिन्नभत्तो तुवं हुत्वा मम भत्तेन तोसयी ॥७॥

भो भन्ते ! उगु समयस छपिसं नये पित्याना थुरू थुरू खाना च्वंम्ह व जितः खना (थः) द्यां लाना जित जां संतोप याना विज्यात ॥७॥

८ तदाहं मुदुचित्तेन चित्तं तथि पसादयिं ।
तेनाहं पुञ्ञ कम्मेन दुतिये अत्तसम्भवे ।
इध राजकुले जाता सब्ब काम समिद्धिनी ॥८॥

उगु समयस जि नरमगु चित्तं छपिनि उपरे मन प्रसन्न जुया उगु पुण्य कर्मया प्रतापं जि मेगु आत्मभ वम थन राजकुले वया सकल सम्पत्ति समृद्ध जुया जन्म जूवया ॥८॥

९. चित्तप्पसाद मत्तेन लोकनाथस्स सासने ।
तदहु पब्बजितस्सापि ईदिसा होन्ति सम्पदा ।
कीदिसं होति सम्बुद्धे पसादेन फलं अहो ! ॥९॥

लोक पिनि स्वामि जुया बिज्याकम्ह तथागत यागु) शासने उखुनु हे जक प्रव्रजित जूम्ह जूसां (वैगु गुणस) चित्त प्रसन्न याय् मात्रं (प्राप्त ज्वोगु) सम्पत्ति थथिज्यागु ज्वीफु, सम्यक् सम्बुद्ध तथागतया उपरे चित्त प्रसन्न यानागुलि याना (प्राप्त ज्वीगु) फल – विपाक गथिज्यागु ज्वी ? अहो आश्चर्यजनकगु खं खः । ९॥

१०. अञ्ञानि पन किच्चानि पहायत्तहिते रतो ।
अतन्दितो दिवारत्तिं सरातु रतनत्तयन्ति ॥१०॥

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

थःत हित याय्गुलो लगे जुया च्वंम्ह (बुद्धिमानिम्ह मनूनं) मेमेगु ज्या व्याक्क तोःता आलसि मचास्य ह्लिच्छि ह्लिच्छि चच्छि चच्छि त्रिरत्नयागु (गुण) स्मरण याय्गु – लुमंकेगु सो ।१०।

थुगु प्रकारं श्रामणेरं यागु उपकार लुमंके विया भन्ते छपिनि दासियात अनुग्रह याय्या लागी थनहे च्वना विज्याहुँ धका निमन्त्रणा याना वसपोलं स्वीकार याय्त्र तःधंगु विहार दयेके विया श्रामणर नाप याना अनेक सलसः भिक्षुपि निमन्त्रणा याना विहारे वास याके विया प्यंगू प्रत्यय सुलभ याना उपस्थान सेवा (याना च्वन) । श्रामणेर नं मिसाम्ह खिचायात विया वःगु दान लुमंका संतुष्ट जुया बुद्धानुस्मृति मने ल्वीका याकनं हे अरहन्त जुया विज्याना वहे विहारे वास यायां आयु फुना वसेंलि अनतुं परिनिर्वाण जुया विज्यात ।

११ तियद्धेसु तिलोकस्मिं नत्थि वत्थुत्तयं विना ।
सत्तानमञ्ञमिच्छत्थदायकं सुरपादपन्ति ।।११।।

(अतीत वर्तमान अनागत संख्यात) स्वंगू कालस (काम रूप अरूप धका धया तःगु) स्वंगू लोकस त्रिरत्न तोःता सत्व प्राणिपिंत यथःगु वस्तु वीयोगु मेगु कल्प वृक्ष धैगु दैहे मखु ।।११।।

कुण्डलियागु बाखं

दशम–ख्रिपु

जम्बूद्वीप कथा रसवाहिनी सिथल

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

Acc. No. 56309
अ ६६ र

Digitization by Arya Samaj Charitable Foundation, Chennai

H053

अनुवादकया मेगु सफूतः-

प्रकाशित ज्वी धुंकुगुः-

१. धर्म चक्र सूत्र (शद्वार्थ भावार्थ सहित)
२. बुद्ध भक्ति शतक (संस्कृत श्लोक, नेपाल भाषा, व हिन्दी, श. भा. सहित)
३. लोकनीति (नेपाल भाषा, नेपाली, हिन्दी स्वंगुलीसं शद्वार्थ भावार्थ सहित)
४. महोसध महा जातक (बर्मी भाषं नेपाल भाषा अनुवाद)
५. अम्बट्ठ सूत्र (हिन्दी भाषं नेपाल भाषा अनुवाद)
६. महाचीन यात्रा (नेपाल भाषं हिन्दी अनुवाद)
७. महाचीन यात्रा (नेपाली अनुवादिका सुश्री नानी मैत्रा)
८. रसवाहिनी (प्रथम-भाग, २०पु वाखं पालि नेपाल भाषा अनुवाद)
९. रसवाहिनी (द्वितीय-भाग, २०पु वाखं पालि नेपाल भाषा अनुवाद।
१०. विपस्सनादी पनी (बर्मी भाषं नेपाल भाषा अनुवाद

प्रकाशकया प्रतिक्षाय्ः-

१. आमगन्ध सूत्र (पालि भाषं नेपाल भाषा अनुवाद)
२. धम्मपद अट्ठकथा भाग-२ (प्रेसय्)